

วารสาร โบราณคดี

มิถุนายน ๒๕๑๓

วารสารข้าราชการ

วารสารเพื่อความก้าวหน้า
ของข้าราชการ

ฉบับเดือนกรกฎาคม ศกน

ในเล่มมีทั้งวิชาการบริหารงานบุคคล
กฎหมายและระเบียบใหม่ที่น่าสนใจ
ตอบปัญหากฎหมาย ปัญหาคลัง

ทัศนะจากสื่อมวลชน
ทัศนะจากผู้อ่าน

บทความและข้อเขียนที่น่าสนใจหลายเรื่อง

และคอลัมน์ประจำฉบับครบถ้วน

จำหน่ายปลีกเล่มละ ๓.๕๐ บาท
ที่บริการสวัสดิการ ก.พ.
สำนักงาน ก.พ.

วารสารข้าราชการเป็นวารสารรายเดือน เพื่อเผยแพร่
วิทยาการด้านบริหารงานบุคคล และแนวคิดในการ
ปฏิบัติราชการ เพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างข้าราชการ
เพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีสำหรับข้าราชการ

เจ้าของ บริการสวัสดิการ ก.พ. สำนักงาน ก.พ.
ที่ปรึกษา พันเอก จินดา ณ สงขลา เลขานุการ ก.พ.
นายประวิณ ณ นคร รองเลขานุการ ก.พ.
นายโสรัจ สุจริตกุล รองเลขานุการ ก.พ.

กองจัดการ ร.อ. ผ่อง คันติเฉลิม ร.น. ผู้จัดการ
นายสมพงษ์ ตรีวิมล ผู้ช่วยผู้จัดการ

บรรณาธิการ นายสำราญ ดาวราชสมบัติ
ผู้ช่วยบรรณาธิการ ดร. อาทิตย์ อุไรรัตน์ และ
ผู้ช่วยผู้จัดการบริการสวัสดิการ ก.พ.

กองบรรณาธิการ นายอรุณ แก้วไขโย ดร. วิลาศ สิงหวิสัย
นายเชียร ชวรมาศิปต์ นายประเชิญ วาศกลั่นหอม
นายเสริมสุข โกวิทวานิช นายชุมพล ศิลปอาชา
นายพลสิทธิ์ หนูชัย นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์
นายศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ นายสุพจน์ สาทรกิจ
นายอุดม มุ่งเกษม นายกำพล แก้วทองคัม

ข้อเขียนในวารสารข้าราชการ เป็นความคิดเห็นส่วนตัว
ของผู้เขียน ไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความคิดเห็นของ
บรรณาธิการและคณะผู้จัดทำ

การบอกรับ สมาชิกชำระค่าบำรุงรวมค่าส่ง ๓๕ บาท คอปี้
ถึงผู้จัดการวารสารข้าราชการ สำนักงาน ก.พ. ถนนพิษณุโลก
ข้างท่าเนียบรัฐบาล พระนคร ส่งจ่าย ป.ณ. หน้าพระลาน
หรือคิดค่าทางโทรศัพท์ ๘๐๕๔๕๕ หรือ ๘๐๓๓๓๓ คอ ๓๔

พิมพ์ที่โรงพิมพ์มงคลการพิมพ์ ๑๐๐ ถนนคานี บางลำภู
พระนคร โทร. 819656
นางจารีต อ่องจริต ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

วารสาร ข้าราชการ

สารบัญ

ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๑๓

บทบรรณาธิการ	
การสร้างอาณาจักร	๒
พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว	๔
การตรวจราชการ	
บุญสิน ชื่นสัน	๒๐
แนะแนวการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตร สอบรวมชั้นอัตรา—ตรี	
พลสิทธิ์ หนูชัย	๒๗
เกียรติภูมิของข้าราชการไทย	
สมาน รังสียกฤษฎ์	๓๗
กฎหมายและระเบียบใหม่	(๑)
การสอบแข่งขันเพื่อรับทุนรัฐบาลและทุนเล่าเรียน หลวงเพื่อไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ	
พรทวิทย์ มณีศรี	๔๕
ทัศนะจากสื่อมวลชน	๔๗
จดหมายเหตุจากภาคตะวันออก	
ผู้สื่อข่าวพิเศษภาคตะวันออก	๕๕
ปัญหากฎหมาย—ปัญหาคลัง	๖๐
ทัศนะ	
ความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชากรณีคอร์ปชั่น	๖๗
จดหมายถึงบรรณาธิการ	๗๐
ข้อชัยพุกณ	๗๒

ปก รัฐธรรมนูญแห่งประเทศไทย

บทบรรณาธิการ

“การสร้างอาณาจักร”

มีผู้กล่าวว่า “ทำงานราชการเดี๋ยวยากกว่าเมื่อสิบปีแล้วมาก” ฟังดูผิวเผินแล้วน่าจะย้อนกลับไปเหลือเกินว่า “ก็แน่ละ เดี๋ยวอะไรก็เจริญก้าวหน้าขึ้น จะให้ทำงาน ๆ ได้อย่างไร” แต่นักคิดที่หมกมุ่นอย่างเขวว่า จะเทียบเมื่อก่อนกับเดี๋ยวนี้เทียบกันลำบาก เดี๋ยวนี้จำนวนพลเมืองของชาติเพิ่มมากขึ้น จำนวนข้าราชการก็ต้องเพิ่มขึ้นอีกหลายสิบเท่าตัว เพื่อให้พอเพียงที่จะรับใช้ประชาชนและอำนวยความสะดวกแก่ประชากรทั่วทั้งชาติ คำขวัญที่ว่า “เราอยู่ไหน ประชาอยู่ไหน” ที่ว่าทำงานยาก คงจะเป็นเพราะว่า ข้าราชการมาก คนที่จะแย่งกันเป็นปลัดกระทรวง อธิบดี ผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการศูนย์ ผู้บัญชาการ ผู้บังคับการ หัวหน้ากอง นักโน้นและนักนี้ ตลอดจนนักการเมืองการเมืองมีมาก และก็ยากด้วย ดังนั้นใครที่พอจะมีหนทาง จะเป็นเพราะจับเส้นเจ้านาย หรือผู้มีอิทธิพลทางการเมืองติดด้วยเล่ห์กะเท่ห์ที่พลิกแพลงอย่างพิสดารเกินกว่าจะบรรยายได้ หรือวิธีการอันละมุนละม่อมอื่นใดก็ตาม ต่างก็คิดค้นแทบพลิกแผ่นดิน เพื่อพัฒนางานของชาติให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป ด้วยจุดมุ่งหมายสุดท้ายก็คือ ตั้งหน่วยงานขึ้นใหม่ คนที่เป็น

รองอธิบดี ก็อยากตั้งกรมใหม่ เพื่อเป็นอธิบดี คนที่เป็นหัวหน้ากอง ก็อยากตั้งหน่วยงานที่สูงขึ้นเพื่อตัวเองได้เป็นผู้อำนวยการกอง ผู้บังคับการ หรือผู้บัญชาการก็แล้วแต่ บางรายถึงกับใช้วิธีการที่ปกติคนไม่เข้าใจว่า เหตุใดจึงเขลาและขาดความยั้งคิดถึงเพียงนั้น

อย่างไรก็ตาม เอาแต่เพียงว่า ปัจจุบันมีหน่วยงานที่รูปร่างหน้าตาและชื่อประหลาด ๆ ผุดขึ้นมาราวกับดอกเห็ด ปัญญาชนที่เราท่านคงจะนึกไม่ค่อยออกทะเลสรุปไปหรือกว่า หน่วยงานไหนเขามีหน้าที่อะไรกัน และทำไมเขาถึงต้องตั้งขึ้นมา ถ้าท่านอยากทราบจริง ๆ เห็นทีจะต้องสืบประวัติเบื้องหลังว่าถึงตัวบุคคลผู้ชักใย รายไหนเป็นรายนั้น

อย่าว่าแต่เราท่านเลย แม้แต่ผู้ที่ทำงานรับผิดชอบก็ตาม น้อยนักที่จะแน่ใจว่าขอบเขตหน้าที่และอำนาจของตนมีอยู่แค่ไหน เพียงใด เดี๋ยวนี้เขาไม่ตั้งหน่วยงานและแบ่งงาน เพียงแต่ว่าใครมีหน้าที่อะไรกันแล้ว แต่จะต้องแบ่งว่าหน่วยใดเพื่อการพัฒนา หน่วยใดไม่เพื่อการพัฒนา หน่วยใดทำในยามปกติ หน่วยใดในยามไม่ปกติ หน่วยใดทำในเขตที่อยากจะทำ และหน่วยใดทำเพื่อประชาชน บางหน่วยก็แทบจะสร้างประเทศขึ้นเสียเอง คือทำทุกอย่าง

เท่าที่มีสติปัญญาคิดจะทำได้ ถ้าเป็นสมัยก่อน คงจะนำเสนอสงสัยว่าคิดกระต้างกระต่องต่อแผ่นดิน ก็ไม่แน่ว่า เคียงวันอาจจะคิดด้วยก็ได้

เรื่องการตั้งหน่วยงานขึ้นซ้ำซ้อนกันนั้น เป็นที่ สนใจและวิพากษ์วิจารณ์กันทั่วไป เพราะทำให้ชาติสูญเสียทรัพยากรไปโดยไม่จำเป็น อีกทั้งทำให้งานของชาติไม่ได้ผลเท่าที่ควร ทุก ฝ่ายเรียกร้องให้มีการแก้ไขปรับปรุง และป้องกันเรื่องนั้น แต่พอเอาจริง ๆ ก็ไม่มีใครกล้าทำอะไร เพราะเราถือสัจราชิตที่ว่า “ที่ who ที่ who” หรือแปลเป็นภาษาชาวบ้านร้านตลาด ได้ว่า “ถ้าไม่แน่ว่าจริงแล้ว อย่าได้เสี่ยง มิฉะนั้น แล้ว บำเหน็จรางวัลและเก้าอี้ (ไม่ว่าไม้ หรือนวม) จะหายไป” จึงน่าจะคิดว่า เมื่อไรจะมี ใครที่รักชาติและประชาชนจริง ๆ สักที

จนกว่าจะถึงวันนั้น ใคร่ขอฝากข้อสังเกตไว้ ว่าการจัดตั้งหน่วยงานและการกำหนดขอบเขต หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานต่างๆ ใน ระดับชาติควรจะกระจ่างชัด และไม่กำกวม ข่งกันและกัน โดยยึดถือหลักเกณฑ์สอดคล้อง เป็นแนวเดียวกัน เพื่อที่แต่ละหน่วยงานจะสามารถบริหารงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบได้อย่างเต็มที่ เท่าที่ผ่านมา หลักเกณฑ์ ส่วนใหญ่ในการกำหนดหน้าที่ของหน่วยงาน ในระดับกระทรวง และกรม ได้ยึดถือวัตถุประสงค์ของงานเป็นหลัก ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว

นับว่าเหมาะสมสำหรับหน่วยงานในระดับชาติ เพราะหลักการดังกล่าวมีความถาวร และยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์ แต่ในระยะหลังๆ นี้ ได้ปรากฏว่ามีการจัดตั้งหน่วยงานขึ้น โดยมี ลักษณะที่ใช้ “นโยบาย” และ “การประสานงาน” เป็นแนวทาง เป็นต้นว่า รัฐบาลมีนโยบายที่จะเน้นหนักการพัฒนาประเทศก็ได้ตั้ง หน่วยงานขึ้นหลายหน่วยเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยรวมงานหลายด้านที่คาดว่าจะเป็นการพัฒนาประเทศเข้าไว้ด้วยกันอย่างเลื่อนลอย ประคองว่าหน่วยงานอื่นมิได้มีไว้เพื่อการพัฒนา ประเทศ ผลปรากฏว่ามีความสับสนเป็นอย่างมากในการปฏิบัติงาน และในที่สุดทำให้ขาด ความรับผิดชอบในงาน เพราะไม่ทราบว่ หน่วยงานใดมีหน้าที่อย่างใด และเมื่อมีหลาย หน่วยงานทำงานที่คล้ายคลึงกัน แต่อาจทำต่าง สถานที่เวลา หรือเพื่อบุคคลต่างจำพวกกัน ก็จำเป็นต้องมีการประสานงานเกิดขึ้น ซึ่งไม่ น้อยครั้งที่นิยมใช้ระบบกรรมการ และตั้งหน่วย งานใหม่ขึ้น

ถึงกระนั้นก็ตาม การใช้ระบบกรรมการเพื่อ “ประสานงาน” นี้ก็ไม่ได้ผล เพราะการประสานงานโดยวิธีนี้เหมาะสำหรับเรื่องที่เกี่ยวข้อง นโยบาย และหลักการ แต่ถ้าเป็นการปฏิบัติงานในหน้าที่แล้ว เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติควรจะได้ รับผิดชอบอย่างเต็มที่ การตั้งหน่วยงานใหม่ เพื่อการประสานงานก็ย่อมทำให้งานลดประสิทธิภาพลงไปเช่นกัน

พระราชดำรัส

ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทรงแถลงพระบรมราชาธิบายแก้ไขการปกครองแผ่นดิน

ตั้งแต่ข้าพเจ้าได้ราชสมบัติ รับหน้าที่อันยิ่งใหญ่ ในพนักงานที่จะบำรุงรักษาแผ่นดิน ซึ่งเป็นพนักงานอย่างสูง และเป็นการอันหนักยากที่จะทำการให้สะดวกได้ เต็มที่ตามความต้องการ มาจนถึงบัดนี้ก็กว่าสิบเก้าปีแล้ว ถึงแม้ว่าในเบื้องต้น ซึ่งมีผู้เร่ร่อนราชการแผ่นดินดูเหมือนหนึ่งจะเป็นผู้รับผิดชอบในราชการทั้งปวงแทนตัวข้าพเจ้า เป็นการแบ่งเบาจากข้าพเจ้าบ้างก็ดี แต่ความที่เป็นเช่นนั้นจะมีจริงบ้างก็ไม่เกิน ๓ ปี ตั้งแต่แรกได้ราชสมบัติมา แต่ส่วนตัวข้าพเจ้าเองรู้สึกว่าได้ความหนักมาจำเดิม ตั้งแต่นั้นในเขตฉัตรจนถึงบัดนี้ แต่ความหนักนั้นเปลี่ยนไปต่าง ๆ ไม่เหมือนกันในสามสมัยคือแรก ๆ และกลาง ๆ และบัดนี้ เพราะได้ตั้งอยู่ในตำแหน่งสำคัญเช่นนี้มาช้านานได้รู้ทางราชการทั่วถึงทดลองมาแล้ว จึงเห็นว่าการปกครองในบ้านเมืองเราซึ่งเป็นไปในปัจจุบันนี้ ยังไม่เป็นวิธีปกครองที่จะให้การทั้งปวงเป็นไปสะดวกได้ แต่เดิมมาแล้ว ครั้นเมื่อล่วงมาถึงปัจจุบันนี้บ้านเมืองยิ่งเจริญขึ้นกว่าแต่ก่อนหลายเท่า การปกครองอย่างเก่านั้นก็ยังไม่สมกับความต้องการของบ้านเมืองหนักขึ้นทุกที จึงได้มีความประสงค์อันยิ่งใหญ่ที่จะแก้ไขธรรมเนียมการปกครองให้สมกับเวลาให้เป็นทางที่เจริญแก่บ้านเมือง ได้คิดและได้พูดมาช้านาน แต่การหาตลอดไปได้ไม่ ด้วยมีเหตุขัดขวางต่าง ๆ เป็นอันมาก และการที่จะจัดนั้นก็เป็นการหนัก ต้องอาศัยกำลังสติปัญญาและความซื่อตรง ความจงรักภักดีของท่านทั้งปวงผู้ซึ่งจะรับตำแหน่งจัดการทั้งปวงนั้น เต็มความอุตสาหะวางแผนลงไว้ได้แล้ว การทั้งปวงจึงจะเป็นไปได้สะดวกตามความประสงค์

บัดนี้ท่านทั้งปวงได้ลงความเห็นพร้อมกับข้าพเจ้า ในการซึ่งควรจะเปลี่ยนแปลงการปกครองใหม่ให้สมกับกาลสมัยดังนี้แล้ว จึงจะขอชี้แจงความเห็นโดยย่อพอให้เข้าใจว่า เพราะเหตุอย่างใดข้าพเจ้าจึงเห็นควรเปลี่ยนแปลง และการที่จะเปลี่ยนแปลงนั้นจะเปลี่ยนเป็นอย่างไร พอให้ทราบเป็นเค้าที่จะช่วยกันคิดอ่านให้การอันสำเร็จไปได้ดังความประสงค์

การปกครองบ้านเมืองของเรา ซึ่งได้จัดมาแต่ก่อนนั้นได้แบ่งเสนาบดีเป็น ๖ ตำแหน่ง ยกเป็นอัครมหาเสนา ๒ คือ สมุหนายก ได้บังคับกรมฝ่ายพลเรือนทั่วไป สมุหกลาโหม ได้บังคับการฝ่ายทหารทั่วไป เมื่อพิจารณาเหตุตามตำแหน่งที่ตั้งขึ้นแต่เดิม ก็ดูเหมือนจะให้บังคับการให้สิทธิ์ขาดตลอดใน

การพลเรือนฝ่ายหนึ่ง การทหารฝ่ายหนึ่ง แต่เมื่อตรวจตามพระราชพงศาวดาร ก็เห็นได้ว่าอัศวินหาเสนา
 ธิบดีทั้ง ๒ คนนี้ไม่ได้บังคับการทั่วไปในฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหารสิทธิ์ขาดดังที่ตั้งขึ้น เป็นแต่เหมือนกับ
 สมุหนายกซึ่งรวบรวมจำนวนคนฝ่ายพลเรือนคนหนึ่ง ฝ่ายทหารคนหนึ่งเท่านั้น อีกประการหนึ่งการซึ่ง
 แบ่งเป็นฝ่ายพลเรือนฝ่ายทหารนั้น ถึงว่ากฎหมายจะรับยกไพร่หลวงฝ่ายทหาร และฝ่ายพลเรือนผิดกัน
 บ้างในที่บางแห่ง แต่การที่ใช้ไปทัพบกศึกอันใด ก็ใช้ทั้งสองฝ่ายเหมือนเสมอกัน จนไม่เข้าใจได้ว่าซึ่ง
 แบ่งเป็นฝ่ายทหาร ฝ่ายพลเรือนมีประสงค์แต่เดิมอย่างไร แต่คงต้องเข้าใจว่า การที่แบ่งได้แต่เดิม
 เช่นนี้ คงมีตำแหน่งหน้าที่ผิดกัน แต่หากเลื่อน ๆ กันมาด้วยเหตุต่าง ๆ จนคงเป็นแต่สมุหนายกซึ่ง
 เช่นเป็นกันอยู่ในปัจจุบัน

ส่วนตำแหน่งราชการของท่านอัศวินหาเสนาธิบดีทั้ง ๒ คนนอกจากที่เป็นสมุหนายกซึ่งเป็นการ
 สำคัญ ก็บังคับการหัวเมืองอย่างหนึ่ง บังคับศาลชำระความซึ่งขึ้นอยู่กับกรมหนึ่ง ตำแหน่งซึ่ง
 ได้บังคับการหัวเมืองนั้น คงจะแบ่งบังคับอยู่ใน ๒ กรมแต่เดิมมา ท่านอัศวินหาเสนา ๒ คนนี้เป็นผู้
 ตรวจพระราชสิทธิ์ พระยศสิทธิ์ ซึ่งนับว่าเป็นตราหลวง เฉพาะแต่ดำเนินพระบรมราชโองการอย่างเดียวจึง
 จะมีไปได้ แต่เมื่อมีเหตุเปลี่ยนแปลงไป คือเมื่อสมุหพระกลาโหมมีความผัดทอนหัวเมืองขึ้นกลาโหมไป
 ขึ้นกรมท่า ใช้ตราบัวแก้วเป็นตราดำเนินพระบรมราชโองการอีกดวงหนึ่ง กลาโหมไม่มีหัวเมืองขึ้นตลอด
 มาจนถึงแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก จึงได้ยกหัวเมืองกรมท่ากลับมากกลาโหม แบ่ง
 เมืองมหาดไทยมาบ้างคงไว้ให้กรมท่าบ้าง จึงได้เกิดเป็นกรมที่บังคับหัวเมืองขึ้นเป็น ๓ หักกรมท่า การ
 ซึ่งแบ่งฝ่ายพลเรือนฝ่ายทหาร ซึ่งดูเหมือนว่าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนจะอยู่รักษาพระนคร ฝ่ายทหารจะเป็น
 ผู้ไปทัพ กลับกลายเป็นไปทัพเหมือนกันทั้งสองฝ่ายนั้น คงจะเป็นด้วยหัวเมืองขึ้นสองฝ่ายนี้เป็นต้นเหตุ เมื่อ
 มีราชการเกิดขึ้นในหัวเมืองขึ้นกรมมหาดไทย ก็เป็นหน้าที่ของกรมมหาดไทยไป เกิดขึ้นในกลาโหมก็
 เป็นหน้าที่กลาโหมไป ด้วยอาศัยเหตุว่า ผู้ซึ่งได้เคยบังคับบัญชาการในหัวเมืองเหล่านั้นมารู้เบาะแสใน
 การจะกะเกณฑ์ผู้คนพาหนะเสบียงอาหาร ดีกว่าผู้ซึ่งไม่เคยบังคับกัน เพราะผู้คนที่จะใช้ฝ่ายทหารก็
 พลเรือนก็ดี ไม่มีวิชาฝึกหัดอันใดวิเศษกว่ากัน ก็เป็นอันใช้ได้เท่ากัน ครั้นเมื่อมีการทัพศึกต่างประเทศ
 มาย้ายพระนครซึ่งไม่เป็นหัวเมืองขึ้นฝ่ายใด หรือจะยกไปปราบปรามประเทศใดซึ่งมิได้เป็นพระราชอาณา
 เขต ต้องการนายทัพ นายกองและไพร่พลมากก็ต้องใช้ร่วมกันทั้งฝ่ายทหารพลเรือน การที่แบ่งหน้าที่ฝ่าย
 ทหารพลเรือนก็เป็นอันศูนย์ไปคงอยู่แต่ชื่อ

ส่วนในเรื่องบังคับบัญชาศาลชำระความนั้นแล้ว เมื่อพิจารณาหตุศาลอุทธรณ์ซึ่งมีอยู่แต่ใน กรมมหาดไทยนั้น ก็น่าสงสัยว่า หรือบางที่แต่ก่อนหัวเมืองจะมีขึ้นแต่กรมมหาดไทยกรมเดียว แต่จะหา เหตุอันใดเป็นพยานอื่นอีกก็ไม่ได้ แต่ความจริงนั้น ศาลอุทธรณ์ความหัวเมือง ก็เป็นมหิง ๓ กรมที่มีเมือง ขึ้น ในกรมทั้ง ๒ คือมหาดไทยกลาโหมนี้ มีแต่ราชการบังคับหัวเมือง และบังคับความในกรมเท่านั้น ก็มีการมากเต็มตำแหน่งจนเหลือที่จะจัดการให้ตลอดไปได้ เพราะเหตุว่าไม่เฉพาะแต่ที่จะต้องรักษาราช การสำหรับเมืองขึ้นนั้นอย่างเดียว เมื่อมีเหตุการณ์อันใด เหมือนหนึ่งมีราชการทัพศึกเกิดขึ้นในเขต แดนเมืองขึ้นนั้น ยกกองทัพออกไป แม้ทัพจะเป็นฝ่ายทหารก็ดี พลเรือนก็ดี ก็ต้องมีไปบอกเข้ามายังกรม ที่บังคับเมืองนั้น เพราะฉะนั้นราชการในกรมมหาดไทย กรมกลาโหมจึงต้องมีทั้งการทัพศึก ทั้งการที่ จะรักษาทำนุบำรุงบ้านเมืองและการเก็บส่วยเก็บบรรณาการ และการที่จะระงับคดีความต่าง ๆ ปนกัน อยู่ในหน้าที่นั้นจึงเป็นการมากเหลือล้น ทำการไปไม่ใคร่ตลอดทุกสิ่งทุกอย่างได้

ยังภายหลัง มาเกิดกรม ๒ กรมนี้ได้บังคับการภาษซึ่งเกิดขึ้นใหม่ ๆ ที่มีเงินแผ่นดินมาก กว่าภาษซึ่งอยู่ในกรมพระคลังแต่เดิมขึ้นไปอีกก็ ต้องทำหน้าที่เหมือนเจ้าพนักงานคลังอีกส่วนหนึ่ง

ถ้าจะเทียบตำแหน่งสมุหพระกลาโหมสมุหนายกในเวลานี้ กับตำแหน่งเสนาบดีที่ในประเทศ ทั่วไปมีอยู่ ก็จะต้องนับว่าเป็นเสนาบดีว่าการบ้านเมืองด้วย เสนาบดีว่าการยุติธรรมด้วยเสนาบดีว่า การทหารด้วย เสนาบดีว่าการคลังด้วย รวบรวมกันอยู่ในคนเดียว เป็นเสนาบดีถึง ๔-๕ ตำแหน่งดังนี้ การได้สืบสนธิสัญญาไม่ใคร่จะตลอดไปได้

ส่วนเสนาบดีอีก ๔ ตำแหน่ง ซึ่งเรียกว่าจตุสดมภ์นั้น พระคลังกรมท่า ตำแหน่งเดิมซึ่ง เรียกว่าพระคลังนี้ ก็คงจะเป็นตำแหน่งสำหรับบังคับบัญชาในการเงิน ซึ่งจะเข้าในพระคลังและที่จะ จ่ายราชการบังคับจัดการภาษีอากรขนอนตลาดทั้งปวงทั่วไป และบังคับศาลซึ่งชำระความเกี่ยวข้องด้วย พระราชทรัพย์หลวง แต่ในเวลานั้น เงินที่จะเป็นพระราชทรัพย์เข้าในท้องพระคลังโดยภาษีอากรมีน้อย ส่วนที่จะจ่ายก็น้อยเหมือนกัน จะใช้การอันใดมีอาศัยเกณฑ์คนมาใช้เป็นพนักเป็นหน้าที่มาหัดไทยกลาโหม สัสดีเสียโดยมาก กรมพระคลังคงจะมีราชการน้อยไม่พอแก่ตำแหน่ง ครั้นเมื่อมีการค้าขายกับเมืองจีน แต่งสำเภาลงออกไปค้าขายเป็นการเกี่ยวข้องในการที่จะจำหน่ายและเก็บพระราชทรัพย์โดยตรง การ แต่งสำเภาจีนจึงจะต้องตราเป็นหน้าที่กรมพระคลัง เมื่อกรมพระคลังเป็นผู้ค้าขายกับต่างประเทศเช่นนั้น

ก็คงเป็นผู้ที่กว้างขวางในหมู่คนต่างประเทศ เมื่อมีคนต่างประเทศเข้ามาในบ้านเมือง จึงต้องมอบให้เจ้าพระยาพระคลังเป็นผู้รับรอง พนักงานเจ้าท่าสำหรับรับคนต่างประเทศจึงต้องตกอยู่ในกรมพระคลัง การที่จะเก็บเงินอาทรรชนอนตลาดและจะรับจ่ายเงินพระคลัง กับทั้งแต่งสำเภาและรับคนต่างประเทศ ในเวลานี้ก็คงจะไม่เป็นการหนักหนาอันใด เพราะมีตำแหน่งที่จะบังคับการอยู่แต่ ๒ อย่าง คือเป็นเสนาบดีว่าการคลังและเป็นเสนาบดีว่าการต่างประเทศ ครั้นเมื่อยกหัวเมืองขึ้นกรมกลาโหมไปขึ้นกรมท่าต้องเดิมตำแหน่งเช่นว่ามาแล้วนั้นขึ้นอีก คือเจ้าพระยาพระคลังต้องเป็นเสนาบดีว่าการบ้านเมือง เสนาบดีว่าการยุติธรรม เสนาบดีว่าการทหาร เสนาบดีว่าการคลัง เสนาบดีว่าการกรมท่า มีการล้นตำแหน่งขึ้นไปมากกว่าตำแหน่งสมุหนายกสมุหพระกลาโหมอีกดังนี้ จึงต้องละวางการคลังเสีย ส่วนการเก็บเงินตกอยู่แก่พระยาราชภักดี ส่วนการแต่งสำเภาตกอยู่ แก่พระยาศรีพิพัฒน์ ซึ่งเป็นที่ ๒ สำหรับหน้าที่นั้น ๆ ยังคงอยู่แต่บัญชีเบี้ยหวัด เจ้าพระยาพระคลังยังต้องตรวจตรา จึงได้มีตำแหน่งมีขุนรนต์น้อยอยู่ในกรมท่า แต่ครั้นเมื่อจัดลงมาภายหลังก็กลับเป็นตำแหน่งคลังเข้าอีก แต่ไม่เป็นคลังอย่างแต่ก่อน เป็นพนักงานว่าภาษีอากรเหมือนอย่างมหาดไทยกลาโหม คงบังคับคลังเดิมอยู่แต่คลังราชการส่วนพระยาราชภักดีเป็นผู้ทำการแทนเจ้าพระยาพระคลังมีอำนาจน้อยบังคับได้แต่ในพระคลังมหาสมบัติ ภาษีอากรเกิดขึ้นในมหาดไทยกลาโหมกรมท่ากรมเมืองคลังสินค้า เงินส่วยหัวเมืองทั้ง ๓ กรม เงินด่านค่าราชการ ตัวเลข ซึ่งเป็นเงินสำหรับใช้จ่ายราชการแผ่นดินแยกไปอยู่ในกรมต่าง ๆ พระยาราชภักดีก็ไม่ทราบว่ามีจำนวนมากนักน้อยเท่าใด ไม่มีอำนาจที่จะเร่งรัดตักเตือน สุดแต่มาส่งเท่าไรก็รับไว้เท่านั้น ตำแหน่งพระคลังจึงต้องนับว่าเป็นอันไม่มี เพราะไม่มีผู้ที่จะรู้จำนวนเงินแผ่นดิน และคอยเรียกเร่งรับจ่ายได้ทั่วไป เป็นแต่ตำแหน่งพระคลังเที่ยวกระจายไปหลายหมู่หลายกรม เงินแผ่นดินก็แต่จะสาปสูญไปไม่ได้ใช้ราชการ ส่วนเจ้าพระยาพระคลังที่กลายไปเป็นผู้ว่าการต่างประเทศมากขึ้น หน้าที่อื่น ๆ ยังมีรุงรังอยู่มากดังเช่นว่ามาแล้ว ก็ไม่อาจจะทำการทั้งปวงให้ตลอดไปได้ทั้งกรุงรังอยู่ให้เป็นที่เสื่อมเสียไปในราชการเพราะการปะปนสับสนกันอยู่ดังนี้

ส่วนจุดศูนย์กลางอีกตำแหน่งหนึ่ง คือกรมเมืองหรือกรมพระนครบาลนั้น เป็นหน้าที่ที่ได้บังคับเองตระเวนซ้ายขวาและขุนแขวงอำเภอกำนันในเขตกรุง บังคับพิจารณาความฉกรรจ์มหันตโทษ ซึ่งแบ่งเป็นแผนกว่าความนครบาล เป็นศาลซึ่งไม่ละคนปนด้วยความแห่งความอาญาความอุทธรณ์เช่นเสนาบดีกรม

อื่น ๆ และได้บังคับรักษาไพร่หลวงมหันตโทษตะพุนหญ้าช้างในตำแหน่งที่กรมเมืองนั้นตั้งแต่เดิมมาจนถึงบัดนี้ ตำแหน่งไม่เปลี่ยนแปลงไปมากเหมือน ๓ กรมที่ว่ามาแล้ว เป็นต้นภายหลังมีเพิ่มตำแหน่งพระคลังขึ้นด้วย คือ ได้ว่าภาษีเรือโรงเรือน ซึ่งภายหลังตกไปกรมมหาดไทยภาษีนี้เป็นภาษีชั้นใหม่ซึ่งให้อยู่ในกรมเมืองนั้นเพราะเห็นว่าใกล้เคียงกับการของกรมเมืองอย่างหนึ่ง แต่ไม่เป็นอย่างนั้นตลอดไป เพราะเจื้อเฉพาะตัวคนผู้บังคับอยู่จึงได้ตกไปอยู่กรมมหาดไทยกรมเมืองก็เป็นที่ว่างไม่ได้เป็นพระคลังด้วย คงตามตำแหน่งเดิม ถึงว่ามาเกิดภาษีคนหาเงินและค่าตลาดขึ้น ภายหลังก็เป็นส่วนบุคคลแท้ จึงได้ตกอยู่แต่ในพนักงานกองตระเวนขวา ไม่เกี่ยวกับตัวท่านเสนาบดีด้วยเลยเมื่อจะพิจารณาว่ากรมเมืองนั้นคงตำแหน่งอยู่ตามเดิมแล้ว เหตุใดการจึงไม่เป็นไปสะดวกได้จะมีเป็นการไม่เรียบร้อยเสียแต่แรกทั้งตำแหน่งหรือเพราะเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงได้กล่าวว่า ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในกรมนครบาลเลย การที่เปลี่ยนแปลงนั้นมีอยู่แต่เป็นการเปลี่ยนแปลงมาจากที่อื่น เป็นต้นว่าบ้านเมืองสมบูรณ์ขึ้นกว่าแต่ก่อน การค้าขายก็มากขึ้น การทำมาหากินโดยกำลังแรงก็มากขึ้น ทรัพย์สินสมบัติซึ่งจะพึงหวงแหนอันเป็นเหตุแห่งอันตรายแก่ชีวิตเป็นต้นก็มากขึ้น ทางหนทางที่ไล่ของคนที่เลวร้ายก็กว้างขวางขึ้น พระราชกำหนดกฎหมายสำหรับจะใช้ระงับปราบปรามโจรผู้ร้าย ถึงว่าได้แก้ไขเพิ่มเติมขึ้นตามกาลสมัยบ้างตลอดแต่กระบวนพิจารณายังเป็นอย่างเดิมซึ่งเป็นการล่วงเวลามาช้านานไม่สมแก่กาลสมัยไปได้ทั่วทุกข้อ แต่ถึงดังนี้ก็ดี การก็คงจะไม่รวดเร็วระสมมากเหมือนเช่นเป็นอยู่ในบัดนี้ แต่เพราะมีเหตุซึ่งจะทำให้เจ้าพนักงานเสียไปนั้น เมื่อจะว่าอย่างอ่อน ๆ ว่าบ้านเมืองสมบูรณ์ขึ้นทรัพย์สินสมบัติซึ่งจะจับจ่ายใช้สอยให้เป็นประโยชน์เลี้ยงตัวเจ้าพนักงานซึ่งจะได้โดยกฎหมายอนุญาตเป็นทางสุจริตไม่พอที่จะจ่ายใช้ เพราะสิ่งของทั้งปวงมีราคาแพงขึ้นกว่าแต่ก่อน เมื่อจะว่าดังนี้จะมีข้อเสียว่าเมื่อบ้านเมืองสมบูรณ์ขึ้น ถ้อยความก็มากขึ้น ถักรับว่าความให้แล้วไปโดยเร็วค่าธรรมเนียมนั้นก็จะย่อมมากอยู่เองดังนั้นก็มีข้อแก้ได้ ว่าติดเพราะกฎหมายจะไม่ให้แล้วเร็วได้ ความมากกว่าเวลาที่จะได้บ้าง เพราะอธิบดีและคนใช้อ่อนแอไป ไม่สมกับตำแหน่งบ้าง แต่เมื่อจะว่าที่จริงแท้แล้ว เหตุที่ยกมาเป็นข้อขัดข้องข้างต้นนั้นก็เป็นได้บ้างจริง แต่ที่เป็นข้อสำคัญนั้นเพราะเสนาบดี และข้าราชการ ในกรมมหาดไทย กลาโหมกรมท่ากรมนานีผลประโยชน์บริบูรณ์กว่าแต่ก่อนหลายเท่าหลายส่วน ด้วยอาศัยทำการนอกตำแหน่งเดิม เช่นได้บังคับการภาษีอากรเป็นต้นบ้าง ได้โดยตำแหน่งเดิมแต่อาศัยการที่บ้านเมืองมีความเจริญขึ้น เช่น เก็บเงินค่านาบ้าง ส่วนกรมเมืองนั้นได้รับความเจริญของบ้านเมืองแต่ที่มีความมากขึ้น ก็เป็นข้ออันเดียวของกรมเมืองที่จะตะเกียกตะกายหาผล

ประโยชน์แห่งกรมอื่น ๆ ด้วยทางความนี้ ครั้นจะหาโดยตรง ๆ ก็ไม่ได้ทันอกทันใจ จึงต้องหาไปตามแต่จะได้ต้องตกไปในทางทุจริต ถึงดังนั้นก็ยังเป็นการหาผลประโยชน์ได้ยาก ได้โดยร้อน ๆ เย็น ๆ หวาด ๆ หวั่น ๆ ไม่เหมือนกรมอื่น ผู้ซึ่งจะมาเป็นเสนาบดีหรือขุนนางในตำแหน่งกรมเมืองนี้ จึงต้องเป็นผู้ที่ไม่สามารถจะตะเกียกตะกายเอาตำแหน่งใน ๔ กรมที่กล่าวมาแล้วนั้นได้ จึงต้องเต็มใจอยู่ในกรมเมืองเพราะเหตุดังนี้ผู้ที่อยู่ในกรมเมืองจึงมักจะเป็นผู้ไม่เป็นคนดีกว่า คนซึ่งอยู่ใน ๔ กรมซึ่งว่ามาแล้วนั้นบ้าง เมื่อรวบรวมความลงก็เห็นว่าราชการในกรมเมืองเสียไปด้วย ทางกฎหมายบ้างด้วยผลประโยชน์ไม่พอนั้นเป็นข้อสำคัญ

ส่วนตำแหน่งกรมวังนั้น เป็นเสนาบดีในพระราชวังเป็นพนักงานที่จะรักษาพระราชสมณเทียรและพระราชวังชั้นในชั้นนอก เป็นพนักงานที่จะจัดการพระราชพิธีทั้งปวงทั่วไปไม่อำนาจที่จะตั้งศาลชำระความ ซึ่งเกี่ยวข้องกับส่วนในได้ทุกกระทรวง เจ้าพระยาธรรมาธิบดีกรมชั้นที่ได้บังคับบัญชามากกว่าจุฬาลงกรณ์เสนาบดีอื่น ๆ ในกรมวังนี้ไม่มีธรรมเนียมอันใดที่จะเปลี่ยนแปลงไปกว่าแต่ก่อน และไม่ต้องขาดประโยชน์อันใดยิ่งกว่าที่เคยได้มาแต่ก่อนเว้นไว้แต่ที่ตรงขาดไปเหมือน ๆ กันกับกรมทั้งปวง อย่างเช่นตั้งกรมการหัวเมือง และต้องรับผลแห่งอาหารแพง ด้วยบ้านเมืองมีความเจริญ แต่ทางที่จะตะเกียกตะกายหาผลประโยชน์นั้นน้อยไปกว่ากรมเมือง ด้วยได้ว่าความหลายศาลก็จริง แต่เฉพาะแต่สมใน ถึงโดยจะคิดหาโดยทางทุจริตก็ไม่ก็ใครจะได้มากเหมือนกรมเมือง ส่วนราชการของกรมวังนี้จะเยียดมากกว่าราชการในกรมเมืองต้องการความรู้ราชการ ความทรงจำ ความหมั่น ความเพียรมาก เมื่อจะต้องมาเป็นตำแหน่งอันต้องใช้กำลังกายและกำลังจิตมาก ก็ไม่มีผู้ใดที่จะเต็มใจรับตำแหน่งนั้น เสนาบดีกรมวังก็มักจะตกอยู่ในผู้ซึ่งเป็นขุนนางเก่าแก่ซึ่งไม่สามารถจะทำการตามตำแหน่งของตัวได้ แต่ราชการในกรมวังจะละให้บกพร่องไปไม่ได้ จึงต้องมีเจ้านายบ้างขุนนางบ้าง เจ้าแตรกแซงบังคับบัญชาการ จนเสนาบดีกรมวังเกือบจะเป็นแต่ผู้ที่ได้รับเบี้ยหวัดเป็นขุนนางสูงอายุน้อยเปล่า ๆ โดยมากเมื่อตำแหน่งเป็นเช่นนั้น ก็ไม่มีผู้ใดสมัครมาอยู่ในกรมวังจนหาตัวตั้งไม่ใคร่ได้ ราชการในกรมวังที่เป็นส่วนราชประเพณีหรือการในพระราชวัง ไม่สู้เป็นการเสื่อมทรามอันใดไปได้ด้วยเป็นการติดเนื่องกันอยู่ในพระองค์เจ้าแผ่นดิน แต่ตำแหน่งเสนาบดีนั้นเป็นตำแหน่งที่ตั้งไว้ช่วยการไปเท่านั้น

ส่วนตำแหน่งเสนาบดีกรมนา นั้น เป็นพนักงานที่จะดูแลรักษานาหลวง เก็บทางข้าวค่านาจากราษฎร เป็นพนักงานจัดหาซื้อข้าวขึ้นฉางหลวง สำหรับจ่ายในพระราชวังและการพระนคร เป็นพนักงานที่จะทำตัวอย่างชักจูงราษฎรให้ลงมือทำนาด้วยตัวเองเป็นคราวแรก เป็นผู้ทำนุบำรุงชาวนาทั้งปวงไม่ให้ป่วยการเวลาที่จะทำนา ด้วยมีอำนาจที่จะตั้งศาลพิจารณาความบรรดาซึ่งเกี่ยวข้องกับดินนา และโคกระบือให้แล้วไปโดยเร็ว กว่าที่จะไปว่าความ ณ กระทรวงอื่น ๆ การทำนุบำรุงดินนาเพียงเท่านั้น ท่านแต่ก่อนท่านเห็นว่าเป็นการทำนุบำรุงชาวนาสมแก่ความปรารถนาอยู่แล้ว เมื่อพิจารณาเหตุตามตำแหน่งเสนาบดีว่าการกรมนาเช่นนี้ ถ้าทำได้เต็มตามตำแหน่ง คือหมั่นเอาใจใส่แนะนำชาวนาให้ทำการไถนา และระวังความวิวาทด้วยเรื่องดินนา และเรื่องสัตว์ที่สำหรับจะใช้ทำนา ให้แล้วไปได้โดยเร็วอย่าต้องให้ติดค้างอยู่เนิ่นก็คงจะเป็นประโยชน์ได้จริงตามความมุ่งหมาย แต่การนั้นกลับกลายเป็นไม่รักษาดำแหน่งทั่วถึงได้ ถือเหมือนอย่างเช่นเป็นพนักงานแนะนำให้ราษฎรทำนานั้น ก็คงเหลืออยู่แต่พระราชพิธีจรดพระนังคัล ส่วนความที่จะระวังเหตุการณ์วิวาทของชาวนานั้น ก็คงเป็นแต่ศาลสามัญ เสนาบดีว่าการกรมนาจึงเป็นแต่เสนาบดีสั่งการยุติธรรมส่วนหนึ่ง เหมือนกรมทั้งปวงยังคงต้องเป็นฐานะอยู่อีก ๒ อย่างที่เต็มใจทำ คือจัดซื้อข้าวขึ้นฉางจ่ายข้าวในราชการทั้งปวง อันเป็นช่องทางที่จะหาเศษหาเลยได้ และตั้งข้าหลวงเสนาออกเก็บเงินค่านา การที่จะเก็บเงินค่านา จะได้ถ้วนหรือไม่ถ้วนดีประการใด ไม่ได้ตรวจตราสอบสวนอันใด เป็นแต่ผู้รับเงินส่งเงินคลังอย่างเดียวง่ายกว่าเป็นเจ้าจำนนภาษีอากร เพราะไม่ต้องรับผิดชอบในเงินที่จะได้มากหรือน้อยเท่าใดเป็นกำหนดแน่นอนอน ด้วยข้าหลวงเสนาก็ไม่ได้มาว่าประมูลเหมือนเจ้าภาษีนายอากรอื่น ๆ กรมนาเกือบจะว่าไม่ต้องรับผิดชอบอันใดในกรมของตัว และไม่ต้องการหน้าทีอันใด เป็นแต่ผู้ที่จะได้ผลประโยชน์ดีกว่ากรมอื่น ๆ ทั้งสิ้น

เพราะฉะนั้นเสนาบดีใน ๖ ตำแหน่งนี้ เมื่อแถลงมาถึงภายหลังตามกาลที่เปลี่ยนแปลงไปตามลำดับ บางกรมก็มีการเหลือเงินจนทำไม่ไหว บางกรมก็ไม่มีภาระอะไรจะทำ บางกรมก็มีผลประโยชน์มากเหลือเงินเกินไป บางกรมก็ไม่มีผลประโยชน์อันใดพอแก่การที่ต้องทำ เพราะการไม่สม่ำเสมอทั้งกระบวนการและผลประโยชน์เช่นนี้ราชการจึงได้ค้างสะสม ด้วยการมากเหลือแรงที่จะทำและไม่มีผลประโยชน์พอที่จะมีน้ำใจทำ เหตุที่การล้นเหลือที่จะทำนั้น จึงได้ทำให้การแบ่งไว้แต่เดิมเป็นฝ่ายทหารและพลเรือนที่ถ้าตั้งใจจัดการ จะให้อัครมหาเสนาบดีบังคับบัญชาฝ่ายละคนนั้นเป็นอันไม่ตลอดได้เสียแต่ต้นมือ หรือ

ถ้าจะแบ่งให้เสนาบดีทั้ง ๖ ตำแหน่งบังคับบัญชาแยกเป็น ๖ ส่วน ก็บังคับบัญชาไปไม่ไหวได้ จึงต้องแยกกรมลงไปอีกเป็นชั้น ๆ จตุสดมภ์ทั้ง ๔ ก็มีได้อยู่ในบังคับอัครมหาเสนาบดีทั้ง ๒ กรมต่าง ๆ ซึ่งแยกออกไปอีก ก็มีได้อยู่ในบังคับจตุสดมภ์ทั้ง ๔ มีอีกเป็นอันมาก และกรมซึ่งแยกออกไปอีกนั้น ก็เป็นกรมใหญ่ ๆ มีหน้าที่เสมอกับเสนาบดีหรือยิ่งกว่าเสนาบดี มีอีกหลายกรมในกรมเหล่านั้นถ้าจะนับเป็นหมู่ ๆ ก็จะเป็นกันออกเป็น ๔ พวก พวกหนึ่งเป็นราชการฝ่ายพลเรือนแท้ แบ่งไว้ในฝ่ายพลเรือน พวกหนึ่งเป็นราชการฝ่ายทหารแท้ แบ่งไว้ในฝ่ายทหาร พวกหนึ่งเป็นราชการฝ่ายทหาร แต่แบ่งไว้ในฝ่ายพลเรือน พวกหนึ่งเป็นราชการฝ่ายพลเรือนแบ่งไว้ในฝ่ายทหาร

กรมใหญ่ ๆ ซึ่งเป็นราชการพลเรือนแบ่งไว้ในฝ่ายพลเรือนนั้น คือ กรมพระสุรัสวดีกรมลูกขุน กรมธรรมาการกรมหมอ กรมพระอาลักษณ์ กรมพระคลังต่าง ๆ มีพระคลังมหาสมบัติเป็นต้น กรมภาษามาลา กรมที่ชำระราชการทหารแบ่งไว้ในฝ่ายทหาร คือกรมอาสาแปดเหล่า กรมพระตำรวจกองมอญเป็นต้น กรมที่ชำระราชการทหารแบ่งไว้ในฝ่ายพลเรือนคือกรมล้อมพระราชวัง กรมแสงปืน โรงใหญ่ กรมช้าง กรมม้าเป็นต้น กรมที่เป็นราชการพลเรือนแต่แบ่งไว้ในฝ่ายทหาร คือกรมช่างสิบหมู่เป็นต้น

ในพวกที่หนึ่ง ซึ่งเป็นราชการพลเรือนอยู่ฝ่ายพลเรือนนั้น กรมสุรัสวดีเป็นพนักงานที่จะรักษาทะเบียนทางว่าวบัญชีไพร่พล ทั้งฝ่ายทหารพลเรือนในกรุงและหัวเมือง เป็นบัญชีกลางที่สำหรับจะกำกับมหาดไทย กลาโหมจ่ายเลข มีศาลสำหรับพิจารณาความในคดีที่แบ่งสังกัดหมู่หมวดไพร่พล เป็นพนักงานสำหรับ จะเก็บเงินแทนราชการซึ่งไพร่ไม่ได้มาทำ เป็นพนักงานที่จะออกโฉนดบัตรหมายในชำระราชการของสัสดีซึ่งมีราชการใหม่เพิ่มขึ้นให้ผิดกับแบบอย่างแต่ก่อนก็ไม่ใคร่มีอันใด มีแต่ทหารเกิดขึ้น เช่นกรมเรือกันเป็นต้น ซึ่งมีในกรมอื่น ๆ ทั่ว ๆ กันกับการซึ่งไม่มีเจ้าของแต่ต้องมีไพร่หลวงสำหรับรักษาการนั้นเช่นกับข้าพระและรักษาพระราชวังเดิมเป็นต้น แต่การที่ร่วงโรยไปนั้นมีมาก เช่นกับจำนวนไพร่พลหัวเมือง สัสดีได้ทราบบ้างก็มี ไม่ได้ทราบก็มี ด้วยอำนาจสัสดีจะได้บังคับสัสดีหัวเมืองดังแต่ก่อนนั้น เลิกไปพร้อมกับกรมอื่น ๆ และภายหลังท่านเสนาบดีที่ได้บังคับหัวเมืองมีอำนาจมากขึ้นก็ไม่ใคร่อยากจะให้สัสดีเกี่ยวข้องในไพร่พลหัวเมือง ไม่มีใครสั่งให้เลิกระบบเนียบที่จะย่นบัญชีแก่กรมสัสดีเสีย และไม่มีใครสั่งห้ามไม่ให้สัสดีบังคับบัญชาตลอดจนหัวเมือง แต่สัสดีมีอำนาจน้อย เมื่อท่านเสนาบดีผู้บังคับการในหัวเมืองเพิกเฉยก็ไม่มีความจะไปตักเตือนเอาได้ เมื่อมีถ้อยความอันใดเสนาบดี

เจ้ากระทรวงก็บังคับไปเสียไม่พูดด้วยสัสดี สัสดีจึงได้ไม่มีอำนาจที่จะบังคับบัญชาอันใดไปได้ และเงิน
ส่วยหรือเงินข้าราชการ ในตัวเลขหัวเมืองนั้นเหล่า สัสดีก็ไม่ได้รู้เห็นผู้รับส่งด้วย ถึงโดยว่าจะได้บัญชี
เลขหัวเมืองไว้ก็เป็นแต่บัญชีเท่านั้น ไม่สามารถที่จะรู้ว่าเมืองใดได้ส่งเงินแล้วหรือยังไม่ส่ง และไม่มี
อำนาจที่จะตกเตือนให้ส่งได้ด้วย เพราะฉะนั้นการซึ่งได้สัสดีรับบัญชีเลขหัวเมืองนั้น จึงไม่เป็นประโยชน์
พอที่จะตกเตือนมิให้แบบอย่างนั้นเสื่อมทรมานไป สัสดีคงมีการแต่ที่จะได้เกี่ยวข้องในหัวเมืองแต่เฉพาะ
คราวที่สักเลขาคราวเดียว คงได้บังคับบัญชาอยู่แต่เลขซึ่งขึ้นอยู่ในกรมต่าง ๆ ซึ่งเจ้าหมื่นอยู่ในกรุงเทพ ฯ
และหัวเมืองที่ใกล้ ๆ ได้ชำระเลขจ่ายศาลาและเรียกข้าราชการไพร่หลวงไพร่สม ในราชการที่ยังคงอยู่นั้น
สัสดีก็ทำการโดยอ่อนแออย่างยิ่ง จนเงินข้าราชการ ซึ่งเก็บมาจากตัวเลขนั้นเกือบจะไม่ได้ใช้ราชการอันใด
ถึงว่าเป็นราชการที่เต็มใจทำอยู่บ้าง แต่ก็เป็นการยากลำบากได้ไม่คุ้มเหนื่อยไม่เต็มใจทำเหมือนชำระเลข
นายตายเป็นไพร่หลวง

ส่วนความที่สำหรับศาลกรมพระสุรัสวดีนั้น เมื่ออธิบดีมีอำนาจรับเรื่องราวได้ ก็เป็นความ
เรื่องยาวเสียเกือบทั้งสิ้นไม่มีใครมีพ้องประทับ ครั้นเมื่อจะตัดสินอธิบดีกรมสัสดีก็ตัดสินเอง ด้วยอาศัยพระ
ราชบัญญัติหมายประกาศและตัวอย่างคำตัดสินซึ่งพระเจ้าแผ่นดินได้ตัดสินลงไว้แต่ก่อน ซึ่งเป็นการเพิ่ม
เต็มซับซ้อนกันทีละเล็กละน้อย จนลูกขุนไม่ทราบข้อบังคับเหล่านั้นบ้างก็มีโดยมาก ที่จะถึงลูกขุนชี้ขาด
ปรึกษาวางบั้นมีบ้างไม่สู้มากนัก มักจะเป็นความที่ทราบมูลมากกว่า แต่เพราะสัสดีต้องหาผลประโยชน์
ตามทางเก่าที่จะรับกับความเจริญของบ้านเมือง มีอาหารแพงเป็นต้น กับทั้งจะแข่งกรมอื่น ๆ เช่นกรมเมือง
การที่ทำอยู่นั้นก็ไม่เป็นการเรียบร้อยพ้นจากการรุงรังได้ ทั้งเก็บเงินข้าราชการและชำระหักโอนตัวเลข
และชำระคดีอันเกิดขึ้นด้วยความเรื่องตัวเลขแต่กรมสัสดีมีราชการมากกว่าและสำคัญกว่ากรมนา คล้ายคลึง
กันกับการเมือง แต่มีผลประโยชน์ร่วมเย็นกว่า นับว่าเป็นกรมสัสดีนี้เป็นกรมที่ควรจะเป็นเสนาบดีได้กรม
หนึ่ง แต่ควรที่จะเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมราชการให้เต็มหน้าที่ อันจะได้กล่าวต่อไปในภายหลัง

กรมลูกขุนนั้นเป็นกรมใหญ่ ๆ ได้บังคับความทั้งแผ่นดิน แต่จะค้นหาข้อความเบื้องต้นที่แรก
ตั้งขึ้นโดยประสงค้อย่างไรให้ชัดเจนก็ไม่ได้ความ คำซึ่งเรียกว่าลูกขุน ณ ศาลหลวงซึ่งปรากฏใช้อยู่บัดนี้
ก็ไม่ใคร่จะพบเห็นในกฎหมายเก่า ๆ ซึ่งร้อยกลองเป็นมาตราหมวดใหญ่ ๆ มาปรากฏขึ้นต่อในกฎหมาย
ชั้นกลาง ๆ ลงมา แต่เมื่อพิจารณาเหตุในเหตุการณ์ทั้งปวง ตั้งต้นแต่กฎหมายมนุสาตราศาสตร์ซึ่งเป็นด้านเก่าของ

กฎหมายที่ใช้อยู่ในกรุงสยามนี้ เป็นกฎหมายมาแต่เมืองอินเดียเอามาใช้เป็นแม่ข้อที่พระเจ้าแผ่นดินจะได้ตั้งพระราชบัญญัติกฎหมายเปลี่ยนแปลงให้สมกับภูมิประเทศบ้านเมือง เมื่อได้ความชัดว่ามนูศาสตร์นี้ มาแต่ประเทศอินเดีย กับทั้งประเทศอื่นๆ มีการบรมราชาภิเษกเป็นต้น ก็เป็นแบบอย่างข้างประเทศอินเดีย มีพระราชพิธีเนื่องด้วยพราหมณ์เจือปนไปทั้งสิ้น จึงเห็นได้ว่าเมื่อกฎหมายนี้ได้เข้ามาในกรุงสยาม คงจะมีพราหมณ์ผู้เชี่ยวชาญในการที่จะปกครองบ้านเมือง และที่จะจัดการวางแผนราชประเพณีของพระเจ้าแผ่นดินคนหนึ่งหรือหลายคน ได้เข้ามาเป็นผู้ช่วยจัดการวางแผนทั้งปวงแต่เดิมมา ถ้าจะพูดอย่างเช่น พม่าชักเชื้อแถวราชตระกูลให้ติดต่อกับวงศ์สักราชก็จะกล่าวได้ว่าคงจะมีพระเจ้าแผ่นดินในวงศ์สักราช พระองค์ใดพระองค์หนึ่งด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ต้องออกจากประเทศอินเดียมา พร้อมด้วยปุโรหิตผู้ใหญ่ และขุนนางไพร่พลทั้งปวง แล้วมาตั้งอยู่ในประเทศสยาม พระเจ้าแผ่นดินจึงโปรดให้ปุโรหิตผู้นั้นจัดการวางแผนอย่างการที่จะปกครองรักษาพระนครใหม่ให้เรียบร้อยสมควรที่จะเป็นพระนครใหญ่สืบไป ปุโรหิตนั้น จึงได้ยกมนูศาสตร์นี้มาตั้งเป็นหลัก ที่จะได้บัญญัติพระราชกำหนดกฎหมายสืบไปและจัดธรรมเนียมอื่นๆ ตามแบบอย่างพระนครข้างฝ่ายอินเดียแต่โบราณนั้นทั่วไป ปุโรหิตนั้นคงจะเป็นผู้ที่มีความชำนาญใน มนูศาสตร์ของเดิม และพระราชกำหนดกฎหมายซึ่งได้บัญญัติขึ้นใหม่ เพราะเป็นผู้ต้นตำราและเป็นผู้ได้เรียบเรียงตั้งแต่งขึ้น ทั้งที่เป็นพราหมณ์ประพฤติด้อยอยู่ในความสุจริต จึงเป็นที่ไว้วางพระราชหฤทัยของ พระเจ้าแผ่นดินและเป็นที่นับถือเชื่อฟังของข้าราชการและราษฎรทั้งปวง พระเจ้าแผ่นดินจึงมอบการที่จะ บังคับบัญชาความลึทธิชาคนี้ให้แก่ปุโรหิตผู้นั้น เป็นผู้บังคับตัดสินด้วยความทั้งปวงเด็ดขาดทั่วไปทั้งพระนคร และปุโรหิตเช่นนี้จะมีมาแต่ผู้เดียวหรือหลายคนก็ได้ ก็คงต้องมีผู้ช่วยเป็นที่ปรึกษาหรือหลาย ๆ คนจึงจะพอที่จะทำการในตำแหน่งของตัวตลอดไปได้ จึงได้มีตำแหน่งพระมหाराชครู พระราชครูและปลัด แต่ถึงดังนี้ก็ยังไม่พอ จึงได้ต้องตั้งเพิ่มขึ้นอีกลาบหนึ่ง เพราะฉะนั้นลูกขุนจึงได้เป็นสองสำหรับอยู่ จนบัดนี้ชื่อของลูกขุนก็ยังปรากฏเป็นชื่อพราหมณ์อยู่โดยมาก และพราหมณ์ซึ่งมีตระกูลอยู่ในกรุงรัตน ก็ยังได้รับตำแหน่งในลูกขุน หรืออยู่ในตำแหน่งพราหมณ์แต่ไปเข้าที่ปรึกษาเป็นลูกขุนทั้งพราหมณ์ ไทราจารย์และพราหมณ์พฤติบาท ตลอดจนกระทั่งถึงพระมหाराชครูพิธีและพระสิทธิไชยเดียนักได้ เคยเป็นลูกขุนทั้งสองคน ตัวลูกขุนทั้งปวงเป็นแต่ผู้พิพากษาความผิดชอบอย่างเดียวหาได้ บินพิจารณา ความอันใดไม่ต้องมีตระลาการที่จะพิจารณาความนั้นตลอด แล้วไปขอคำตัดสินอีกชั้นหนึ่ง แต่ตระลาการ ทั้งปวงเหล่านั้น แต่เดิมจะอยู่ในบังคับลูกขุนทั้งสิ้นหรือ หรือจะจ่ายไปไว้ตามกรมต่าง ๆ ดังเช่น

เป็นอยู่ทุกวันนี้ ก็ไม่มีอันใดจะยืนยาวเป็นแน่ได้ ถ้าจะคิดประมาณดูว่ากรมแพ่งกลางกรมหนึ่ง แพ่ง
 เกษมกรมหนึ่ง สองกรมนี้ยังคงอยู่ในกรมลูกขุน ถึงว่าในบัดนี้จะไม่ได้อยู่ในบังคับพระมหาราชครูผู้เป็น
 ใหญ่ในกรมลูกขุนอย่างหนึ่งอย่างใด สังกัดหมายหมู่ตัวเลขในกรมเหล่านั้นก็ยังขึ้นอยู่กับกรมลูกขุน เจ้า
 กรมและขุนศาลตุลาการก็รับเบียดอยู่ภายในกรมลูกขุนหน้าที่ของแพ่งกลางแพ่งเกษมทั้งสองกรมนี้ กรมศาลที่
 จะพิจารณาความเป็นกระบวนอันหนึ่งซึ่งเป็นตำแหน่งเดิม แต่ไปมีการอีกแผนหนึ่งซึ่งต้องเป็นผู้วางบท
 ในคำลูกขุนปรึกษาหน้าทั้ง ๒ คือเป็นผู้พิจารณาความอย่างหนึ่ง เป็นผู้วางบทอย่างหนึ่งถ้าคิดตามความ
 เห็นในเชิงกฎหมายอย่างไทยแล้ว ก็เป็นหน้าที่อันไม่ควรจะร่วมกัน แต่การที่เจ้ากรมแพ่งกลางแพ่งเกษม
 ๒ คนนี้ ไม่มีหน้าที่วางบทลงโทษขึ้นด้วยนั้น ควรจะเห็นได้ว่า แต่เดิมมาลูกขุนคงจะปรึกษาชี้ขาดและ
 วางบทลงโทษตลอดไปในชั้นเดียว แต่ล่วงมาจะเป็นด้วยผู้ซึ่งเป็นปุโรหิตใหญ่ซึ่งมีความรู้และสติปัญญา
 ความทรงจำมากนั้นล้มตายไป ผู้ซึ่งรับหน้าที่แทนใหม่ไม่แคล้วคล่องในกฎหมายซึ่งตั้งขึ้นไว้ หรือไม่มีสติ
 ปัญญาสามารถพอที่จะทำการได้ตลอดไปได้แต่ในชั้นเดียวนั้นอย่างหนึ่ง และเพราะเหตุที่พระเจ้าแผ่นดิน
 ตั้งพระราชบัญญัติเพิ่มเติมตามกาลสมัยมากขึ้นเหลือที่จะทรงจำได้ ลูกขุนผู้ซึ่งพิพากษานี้วางโทษไปผิด ๆ
 ถูก ๆ หรือไม่ทันเวลา พระเจ้าแผ่นดินจึงได้โปรดให้เจ้ากรมแพ่งกลางแพ่งเกษม ๒ คนนี้ เป็นพนักงาน
 ที่จะพลิกกฎหมายเพราะฉะนั้นลูกขุนจึงเป็นแต่ผู้พิพากษาชี้ผิดชอบ แต่การที่จะตัดสินลงโทษอย่างไรนั้น
 ตกเป็นพนักงานของเจ้ากรมศาลแพ่งทั้ง ๒ จึงได้ปรากฏชื่อว่าเป็นผู้รับเพราะเป็นผู้พลิกผู้เปิดสมุดกฎหมาย
 ดังนี้ ถ้าจะคิดเอาศาลแพ่งกลางแพ่งเกษมทั้ง ๒ ศาลนี้จะเป็นอย่างว่าหรือแต่ในชั้นต้นแรกตั้งพระนคร
 ที่กล่าวมานั้น ตุลาการซึ่งอยู่ในศาลอื่น ๆ ทุกวันนี้จะรวมอยู่ในลูกขุนกรมลูกขุนเป็นกรมยุติธรรมสำหรับ
 พระนคร ก็ดูเหมือนจะว่าได้ แต่ภายหลังมาอำนาจลูกขุนไม่พอที่จะบังคับรักษาให้ศาลทั้งปวงอันอยู่ใน
 ได้บังคับ พิจารณาความให้ตลอดทั่วถึงไปได้ ด้วยเหตุขัดข้องต่าง ๆ ครั้นเมื่อจัดการในตำแหน่งขุนนาง
 เอาฝ่ายพลเรือนเป็นสมุหนายก ฝ่ายทหารเป็นสมุหพระกลาโหม และตั้งตำแหน่งจตุสดมภ์แก้ไขเพิ่มเติม
 ใหม่ในศาลแผ่นดินสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ จึงได้แยกศาลจากกรมลูกขุนออกไปแจกให้กรมต่าง ๆ
 คงไว้แต่ศาลแพ่งกลางแพ่งเกษมให้อยู่ในกรมลูกขุน ๒ ศาล เพราะ ๒ ศาลนี้เป็นแต่ความแพ่ง ซึ่งเป็น
 ความอ่อน ๆ อันลูกขุนจะพอมีอำนาจบังคับบัญชาตลอดได้ ความอื่น ๆ ที่เป็นสำคัญแข็งแรง และเป็นความ
 ที่ประสงค์จะอุดหนุนราษฎร ให้ความแล้วโดยเร็วขึ้นกว่าความสามัญ จึงได้ยกไปแจกไว้ในกรมต่าง ๆ
 เพื่อจะให้เสนาบดีและอธิบดีกระทรวงนั้น ๆ ช่วยบังคับบัญชาว่ากล่าวเร่งรัดโดยอำนาจไม่ให้มีที่เกียติขัดข้อง

และไม่ให้ชนศาลตุลาการทอดทิ้งความไว้ให้เน้นซ้ำแก่ความทั้งปวงนั้น ตั้งต้นแต่ฟ้องไปก็ยังคงให้ลูกขุนเป็นผู้ฟ้อง ถ้าขัดข้องด้วยคู่ความจะมีด้วยคำประการใด ก็ยังต้องมาหาหรือลูกขุน ที่สุดจนถึงพิพากษาชี้ขาดก็ยังคงให้ลูกขุนเป็นผู้พิพากษาชี้ขาด ท่านเสนาบดีและอธิบดีที่ได้เป็นเจ้าของศาลนั้น ๆ ไม่มีอำนาจที่จะตัดสินความในศาลได้บังคับของตัวเด็ดขาดอันใดได้ เป็นแต่ผู้ที่ช่วยให้ความนั้นได้ว่ากล่าวแก่กัน อย่าให้มีส่วนที่ขัดข้องที่จะเกิดขึ้นด้วยคู่ความและตุลาการ จะไม่ทำการให้เดินไปเสมอ ๆ นั้นอย่างเดียว ถ้าหากว่า ความคิดที่คิดเห็นว่าศาลทั้งปวงแต่เดิมจะรวมอยู่ในกรมลูกขุนนั้นจะเป็นการผิดไปก็ได้แต่เพียงแจกศาลต่าง ๆ ไว้ในกรมทั้งปวง เหมือนเช่นว่าในชั้นหลังนี้แต่เดิมมาเช่นว่ามาแล้วนี้ ถ้าจะคิดเทียบดูกับอย่างเสนาบดีว่าการยุติธรรมในประเทศอื่น ก็เป็นการกลับกันตรงมาแต่เดิม ลูกขุนซึ่งดูเหมือนจะเป็นเสนาบดี กรมยุติธรรมนั้น กลับเป็นหน้าที่ผู้พิพากษา ส่วนกรมต่าง ๆ ที่รับศาลบังคับบัญชาความไว้ในกรมนั้น กลับเป็นตัวเสนาบดีกรมยุติธรรมที่สำหรับจะให้เครื่องจักรในการพิจารณาความเป็นไปให้สะดวกอย่าให้หยุดอย่าใช้ขัดได้ การที่ว่ามันเป็นพิจารณาแบบแผนเก่า ซึ่งจะให้คิดเห็นว่าที่ท่านจัดลงเป็นแบบแผนแต่เดิมนั้นประสงค์จะจัดการอย่างไร แต่การภายหลังมานี้ เปลี่ยนแปลงต่อไปอีกเป็นอันมาก

ศาลทั้งปวงซึ่งปรากฏในพระธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายเก่า แต่น่าสงสัยว่าจะแก้ไขใหม่หลายคราวตามเวลาที่เปลี่ยนแปลงไป แต่มิได้มีฉบับที่ยืนยันว่าเก่าฉบับนั้นเป็นเก่าฉบับนั้นเป็นใหม่ฉบับนั้น ฉบับไหนที่แก้ไขเสร็จแล้วก็ใช้ฉบับนั้นฉบับเดียว แบ่งกระทรวงดังนี้

๑. ความอุทธรณ์ยกว่าเป็นศาลกลางได้พิจารณา แต่คำว่าศาลหลวงนี้ ถ้าจะคิดเอาว่าเป็นเพราะศาลหลวงนี้เป็นศาลลูกขุน ความเช่นสงสัยว่าความจะรวมอยู่ในลูกขุนเช่นว่ามาแล้วแต่ก่อนก็ชอบกลอยู่ แต่เหตุใดจึงมาแบ่งกระทรวงพร้อมกับศาลอื่น ๆ จะเป็นด้วยแก้ไขกันต่อ ๆ มาประการใดไม่ได้ความชื่อ แต่กระทรวงนั้นตั้งอยู่ในกรมมหาดไทย ศาลนี้เป็นศาลที่ว่าความอุทธรณ์ทั้งในกรุงและหัวเมืองศาลเดียว ถ้าเป็นความหัวเมือง คู่ความจะอุทธรณ์ตุลาการ เจ้าเมืองกรมการ เป็นผู้ชำระอุทธรณ์ชั้นตุลาการ ถ้าอุทธรณ์ผู้พิพากษา เจ้าเมืองกรมการที่ไม่ได้ลงชื่อในคำพิพากษาเป็นผู้พิจารณาอุทธรณ์ ถ้าจะอุทธรณ์เจ้าเมืองต้องบอกอุทธรณ์ที่ศาลหัวเมืองนั้นก่อน หัวเมืองนั้นชำระไม่ได้จึงเข้ามาฟ้องศาลหลวงประทับฟ้องไปศาลอุทธรณ์ ส่วนในกรุงถ้าอุทธรณ์ก็ฟ้องศาลหลวงแล้วประทับไปศาลอุทธรณ์ แต่ครั้นภายหลังมาเพราะเหตุที่ด้วยความค้างค้ำกันมาก ลูกขุนไม่สามารถที่จะทำการให้ตลอดไปได้ พระราชประสงค์ของพระเจ้าแผ่นดินจะให้เสนาบดีช่วยระงับทุกข์ร้อนของราษฎรให้แล้วไปโดยเร็ว จึงได้พระ

ราชทานพระบรมราชานุญาตให้อธิบดีเจ้ากระทรวงรับเรื่องราวราษฎรอุทธรณ์ กล่าวโทษเจ้าเมืองกรมการ และตุลาการในกรมนั้น ๆ ได้ ความอุทธรณ์ก็ไปเป็นเรื่องราวเสียโดยมาก เมื่อท่านอธิบดีในกรมนั้นได้รับเรื่องราวแล้ว ก็ให้เบิกคู่ความเข้ามาตั้งตุลาการชำระในกรมนั้นเอง แล้วบังคับบัญชาตลอดไปจนถึงให้ลูกขุนปรึกษาวางบท ความอุทธรณ์ก็แยกออกไปหลายศาลไม่เฉพาะแต่ศาลอุทธรณ์อย่างเดียว

๒. ศาลอาญาไปไว้ในกรมพระกลาโหม ซึ่งเอาศาลนี้ไปไว้ในกรมพระกลาโหม สมุหพระกลาโหมก็ไม่มีอำนาจอันใดที่จะบังคับตัดสิน คงต้องมาให้ลูกขุนตัดสินทั้งสิ้น เว้นไว้แต่เกิดรับเรื่องราวอุทธรณ์ขึ้นใหม่ สมุหพระกลาโหมมีอำนาจรับเรื่องราวอุทธรณ์ตุลาการว่ากล่าวได้ ซึ่งเอาไปไว้ในกรมพระกลาโหมนั้น ถ้าจะมีความประสงค์ที่จะให้มีอำนาจในการเกาะครองผู้คนให้แข็งแรงขึ้น เพราะความอาญาจำเลยย่อมจะเป็นผู้มีอำนาจหรือเกาะกุมโดยมาก

๓. กระทรวงอาญาจักร ซึ่งกำหนดไว้ว่าเป็นความหากันด้วยมิใช่ญาติ แก่ความต่างแต่กรรมให้คู่ความ ศาลอยู่ในกรมมหาดไทย แต่ก็เป็นที่กระทรวงร่างไม่มีความตามกำหนดที่จะให้ศาลชำระภายหลังก็กลายเป็นศาลอีกศาลหนึ่งอยู่ในกรมมหาดไทย ให้ชำระความอะไร ๆ ทั่วไป ไม่มีกำหนด

๔. กระทรวงนครบาล ศาลนี้ถ้าเป็นความฟ้องศาลหลวงประทับฟ้องก็คงตามแบบเดิม แต่เพราะเหตุที่กว่าจะฟ้องประทับมาได้เป็นการเนิ่นช้า จึงได้ต้องเพิ่มอำนาจเป็นชั้น ๆ คือว่าถ้าโจรผู้ร้ายปล้นสดมภ์เกิดขึ้น อำเภothองที่มาแจ้งความ หรือเจ้าทรัพย์มาทำคำชันสูตรบาดแผลคำตราสินเสนาบดีกรมพระนครบาลมีอำนาจที่จะบังคับให้ติดตามตัวผู้ร้ายมาพิจารณา และเจ้าทรัพย์ผู้ถูกบาดเจ็บเรื่องราวต่อเสนาบดีกรมพระนครบาล รับเรื่องราวมาพิจารณาแล้วส่งขึ้นให้ลูกขุนปรึกษาได้ ความในกรมพระนครบาลนี้ภายหลังมาเจือเป็นความรับสั่งโดยมาก ด้วยเหตุว่าเมื่อมีผู้ร้ายปล้นสดมภ์ฆ่ากันตายแห่งใด กรมพระนครบาลต้องนำความกราบบังคมทูล รับสั่งให้รับเร่งชำระ เมื่อได้ความประการใดมักจะต้องคัดขึ้นกราบบังคมทูลก่อน แล้วสั่งให้ส่งลูกขุนปรึกษา เมื่อได้คำปรึกษามาแล้ว ต้องนำขึ้นกราบบังคมทูลก่อนที่จะลงโทษอันหนัก เพราะฉะนั้นความจึงเจือเป็นความรับสั่งโดยมาก การที่เป็นดังนี้ก็ด้วยพระเจ้าแผ่นดินจะทรงระงับปราบปรามผู้ร้ายให้สงบได้โดยเร็ว จึงต้องเป็นพระราชธุระมาก แต่ถ้าเป็นความหัวเมืองถึงจะเป็นความนครบาลแท้ ถ้ามีอุทธรณ์บ้างเล็กน้อยกระทรวงก็ได้บังคับการหัวเมืองนั้นเรียกความเข้ามา ณ กรุงเทพฯ แล้วถึงว่าโจทก์จำเลยจะยอมความชั้นอุทธรณ์ไม่ว่ากล่าวกัน คงแต่ความเดิมชั้น

นครบาลก็มักจะว่ากล่าวไปเสียแต่ในกรมนั้นต่อไปอีก ต่อเมื่อใดขัดข้องไม่สะดวกจึงได้สั่งให้กรมพระนครบาล หรือที่เป็นความที่ข้าหลวงในกรมนั้นออกไปชำระ ก็มักจะถือเอาเป็นเหมือนหนึ่งความรับสั่งไม่ส่ง กรมพระนครบาลเอาไว้ชำระความในกรม และความเหล่านี้ก็ปรึกษาลูกขุนได้เหมือนศาลนครบาลนั่นเองด้วย

๕. ศาลกรมวัง ชำระได้ทั้งความแพ่งอาญาและนครบาล ยกเสียแต่ความที่ถึงตาย จำเลยเป็นสมในแล้วเป็นกระทรวงกรมวังทั้งสิ้น สมในซึ่งกำหนดไว้ตามกฎหมายก็จะเป็นด้วยความประสงค์ ยกเอาคนที่ใช้ชิตอยู่ในพระราชวังเป็นสมใน หรือที่กรมอันโปรดปรานของพระเจ้าแผ่นดิน แต่กรมซึ่งได้กำหนดไว้เดิมซึ่งเป็นเวลาอย่างหนึ่ง มาในเวลาบัดนี้อย่างหนึ่ง ไม่เห็นว่าควรจะเป็นสมในด้วยเช่นใด เช่นกรมสรรพากร กรมมรดกข้าพระสิบสองพระอารามนั้นก็มี ก็ไม่ยกถอนเสียคงเป็นสมในอยู่ตามเดิม ส่วนกรมที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ ที่ควรจะเป็นสมในจริง ๆ บ้าง ที่อนุโลมตามกฎหมายเก่าเทียบเคียงคล้ายคลึงกันยกเข้ามาเป็นสมในก็มีโดยมาก เช่นในกฎหมายกำหนดข้าสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ สมเด็จพระเจ้าหลานเธอไม่มีกรม ไม่ได้ว่าถึงพระองค์เจ้าก็เอาข้าพระองค์เจ้าซึ่งไม่มีกรมเข้าเป็นสมในตามไปด้วย คลังพิเศษเป็นเครื่องคูดให้คลังทั้งหลายเข้าเป็นสมในทั้งสิ้น กรมแสงและช่างสนะเป็นเครื่องคูดให้กรมภูษามาลาเข้ามาเป็นสมใน กรมมหาดเล็กเพราะเป็นคนใช้ชิตอยู่ก็ยกเข้าเป็นสมใน บรรดากรมขึ้นกรมวังก็มาเป็นสมใน แต่สังฆการี ธรรมการ ราชบัณฑิตยสถาน นั้นมาเป็นสมในด้วยอะไรก็ไม่ทราบ ข้าพระสิบสองพระอารามนั้นเป็นตัวอย่าง พาข้าพระในพระอารามต่าง ๆ ทั่วไปเข้าเป็นสมในด้วยทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นสมในจึงได้มากขึ้นจนเกินต้องการ แต่ไม่มีผู้ใดจะคิดเปลี่ยนแปลงด้วยเป็นเสี้ยนของกรมวัง ซึ่งมีผลประโยชน์น้อยกว่ากรมอื่น ๆ ทั้งสิ้น

๖. ศาลแพ่งกลาง—ศาลแพ่งเกษม สองศาลนี้ขึ้นอยู่ในกรมลูกขุนตั้งเช่นว่ามาแล้ว แต่กรมลูกขุนก็ไม่มีอำนาจจะบังคับบัญชาได้ในศาลสองศาลนี้ ภายหลังจึงต้องมีเจ้านายบางขุนนางบางไปเป็นอธิบดี ๆ นั้น รับเรื่องราวอุทธรณ์ตุลาการได้ แต่ไม่เกี่ยวข้องกับอันใดกับหน้าที่ของเจ้ากรมที่เป็นผู้รับ เมื่อเจ้ากรมทั้งสองจะปรับผิดอย่างหนึ่งอย่างใดในความทั้งปวงกล่าวโทษที่อื่น

๗. กระทรวงมรดก แบ่งไว้ในกรมล้อมพระราชวังแต่ความมรดกเป็นความที่แล้งยาก และเป็นความเงินทองมากจึงได้ตั้งธรรมเนียมว่าพ้องหาเป็นความมรดกกันในกรุง ให้พระยาประสิทธิศุภการ

ซึ่งอยู่ในตำแหน่งมหาดเล็ก แต่เป็นผู้กำกับศาลมรดกคดีฟ้องชนดวาก่อน ถ้ามีทุนทรัพย์มาก ๆ มักจะถอนมาให้ตำรวจบ้าง ชำระเป็นความรับสั่งไม่ได้เกี่ยวในศาลมรดกเดิม ถ้าเป็นหัวเมืองก็ต้องมีใบบอกเข้ามา ต้องมีตราออกไปให้ชำระจึงชำระได้ หากไม่ต้องส่งมาชำระที่กรุงเทพ ฯ

๘. กระทรวงกรมท่ากลางสำหรับชำระความต่างประเทศกับคนไทย ศาลนี้เปลี่ยนแปลงไปมากเหมือนอย่างกับกรมว่าการต่างประเทศนั่นเอง คือแต่เดิมมาก็คงจะว่าแต่กระทรวงคลัง ครั้นเมื่อเจ้าพระยาคลังว่าการต่างประเทศ จึงได้ตั้งกระทรวงว่าความต่างประเทศอีกกระทรวงหนึ่งในกรมนี้ ครั้นเมื่อภายหลังความต่างประเทศมาก กระทรวงคลังนั้นก็ขาดไปเพิ่มเติม กระทรวงต่างประเทศขึ้นอีกตั้งจะว่าต่อไปภายหลังและกรมท่านี้เมื่อมีเมืองขึ้นก็ได้ว่าความอุทธรณ์อย่างใหม่อีกกระทรวงหนึ่งด้วย

๙. กระทรวงกรมนา ว่าความนาและเครื่องทำนาและข้าวในนา ไม่ว่าความแพ่งอาญานครบาลอย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งยกมารวมอยู่ในกรมนานี้ทั้งสิ้น ก็เพื่อให้กรมนามีอำนาจที่จะดับความทุกข์ร้อนของชาวนาไม่ให้บ่วงการทำนา เป็นการบำรุงไร่นา เหมือนกับที่ให้กรมวังชำระความสมใน เพื่อให้เป็นการเร็วการสะดวกแก่ผู้ที่ได้รับราชการอยู่ใกล้ชิดพระองค์พระเจ้าแผ่นดิน แต่ไม่เป็นผลอันใดที่ขึ้นจริงถึงความประสงค์ก็คงเป็นความสามัญอยู่อย่างนั้นเอง และยังมีข้อที่เถียงกระทรวงกันอยู่กับศาลรับสั่งชำระความผู้ร้ายลักโคกระบือซึ่งจะได้ออกข้อไปภายหลังด้วย

๑๐. ศาลคลังมหาสมบัติ ว่าความบรรดาที่เกี่ยวข้องด้วยพระราชทรัพย์ทั่วไป แต่ศาลนี้ภายหลังก็ได้ความว่าเฉพาะแต่ภาษีอากรซึ่งขึ้นอยู่ในกรมพระคลังมหาสมบัติ ซึ่งอยู่ในอำนาจพระยาราชภักดีมิได้ทั่วไปในภาษีอากรซึ่งขึ้นในกรมอื่น ๆ ส่วนกรมอื่น ๆ ซึ่งได้เป็นเจ้าพนักงานคลังบังคับภาษีอากรก็มี ศาลกระทรวงคลังขึ้นในกรมนั้นอีกกรมละศาล ๆ ทุกกรม มีวิเศษหน่อยหนึ่งคือถ้ามีความเรื่องรับเรื่องจ่ายเงินหลวง ศาลกระทรวงคลังมีอำนาจที่จะชำระได้ แต่คงได้ชำระแต่ความเล็กน้อย ถ้าเป็นความใหญ่ก็มักจะมีตุลาการเป็นศาลรับสั่งแยกออกไปต่างหาก เป็นแต่ชาวคลังกำกับด้วยเพราะฉะนั้นความศาลพระคลังมหาสมบัตินี้ เป็นความเรื่องราวโดยมาก ไม่ใคร่จะมีฟ้องประท้วง

๑๑. ศาลกระทรวงธรรมการยังคงอยู่ตามเดิม แต่อธิบดีในศาลนั้นไม่ใช่จะเป็นคนมีอำนาจ จึงได้มีเจ้านายไปกำกับเสมอมามิได้ขาด ถ้าเป็นความสำคัญ เช่นความปาราชิกก็มักจะเป็นความรับสั่ง และเมื่อถึงตัดสินพระเจ้าแผ่นดินก็ทรงตัดสินเอง ไม่ได้ให้ลูกขุนปรึกษาวางบทโดยมาก

๑๒. กระทรวงสวัสดิการอยู่ตามตำแหน่งเดิม แต่ความเลขวหัวเมืองไม่ว่าใครจะได้ตัดสิน ดังเหตุที่ว่ามาแต่หลังนั้นแล้ว ศาลนี้เป็นความเรื่องรวมากกว่าฟ้องประทับเหมือนกัน

๑๓. ศาลกระทรวงแพทยเป็นอันเลิกขาดไม่มี ด้วยข้อความที่จะหากันให้ถูกฟ้องในพระธรรมนูญนั้น ก็ไม่มีใครจะมีใครฟ้องหา มีบ้างก็มักไปอยู่ในกรมเมืองและกรมอื่นๆ ตามแต่ที่ข้อความจะคดีไป

ศาลซึ่งได้กำหนดมาในพระธรรมนูญเมื่อ ๑๓ กระทรวงเท่านั้น แต่มีศาลเพิ่มเติมขึ้นอีกตามเวลาที่ต้องการ ไม่พอที่จะว่าความทั้งปวงทั่วไป

คือศาลในกรมเท่านั้น แยกออกไปอีกสามกระทรวงคือความเงินต่องเงินเป็นกระทรวงกรมทำขาย ความแลกต่อแลกหรือแลกเป็นจำเลย เป็นกระทรวงทำชา ยกเสียแต่ความนครบาล ศาลกรมทำขายกรมทำชานี้ พระยาโชฎิกราชเศรษฐี พระยาจุฬาราชมนตรี เคยรับเรื่องราวอุทธรณ์ในศาลอยู่บ้าง เมื่อไม่ว่ากล่าวให้ตลอดได้ ก็ไปร้องต่อเสนาบดีกรมท่ากลางว่ากล่าวบังคับบัญชาได้อีกชั้นหนึ่ง ถ้าเป็นฟ้องประทับแล้ว ก็หาหรือลูกขุนได้ตรงทีเดียว เหมือนกระทรวงเดิมไม่เกี่ยวข้องกับอันใดกับเสนาบดีกรมท่า แต่ศาลต่างประเทศซึ่งเป็นศาลอยู่ในกรมท่าอีกศาลหนึ่งนั้นเป็นศาลตั้งขึ้นใหม่ เมื่อทำสัญญาด้วยนานาประเทศ ยกเป็นศาลรับสั่งมีอำนาจที่จะพิจารณาความที่โจทก์เป็นคนต่างประเทศ ไม่ว่าความแพ่งอาญา นครบาล อย่างไร ลูกขุนไม่ได้ส่งฟ้องไม่ได้ปรึกษาชี้ขาดเหมือนศาลอื่นๆ กองส่งฟ้องขึ้นมาแล้วก็รับพิจารณา การที่จะปรึกษาคัดสินลงโทษเป็นสิทธิ์ขาดอยู่ในกรมลูกขุนผู้เดียว ซึ่งยกตำแหน่งขึ้นใหม่ เป็นพระพิพากษานานาประเทศก็เมื่อความนั้นจะต้องอุทธรณ์ เสนาบดีว่าการต่างประเทศมีอำนาจที่จะตัดสินยกถอนคำตัดสินเดิมนั้นได้เป็นศาลเดียวซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับลูกขุน ณ ศาลหลวงเลย

ศาลรับสั่งชำระความลักข้าง ม้า โค กระบือ เป็นศาลแยกมาแต่กรมพระนครบาล ให้กรมพระตำรวจช่วยชำระแต่ไม่ได้ขึ้นกรมพระนครบาลเหมือนอย่างแยกศาลในกรมท่า เพื่อจะปราบปรามผู้ร้ายลักข้างม้า โค กระบือ ซึ่งมีชุกชุมขึ้นคราวหนึ่ง แต่เลียดังติดต่อมา ศาลนี้มักจะเป็นการแก่งแย่งกันอยู่กับกรมนาบ้าง ด้วยกรมนาเข้าใจว่าความโคกระบืออยู่ในศาลนี้ทั้งสิ้น แต่ที่จริงนั้นแยกจากนครบาลเท่านั้น ศาลนี้มีอำนาจเป็นศาลรับสั่ง ชัดข้ออันใดกราบทูลได้ แต่ลูกขุนก็ยังเกี่ยวข้องอยู่ด้วย ไม่ขาดไปที่เดียวเหมือนศาลต่างประเทศ

ยังมีอีกศาลหนึ่งเกิดขึ้นใหม่ เพราะเจ้านายและเชื้อสายในราชตระกูลมีมากขึ้น จึงได้ตั้งขึ้นอีกกระทรวงหนึ่งสำหรับชำระความในราชตระกูล ไม่ว่าจะเป็นโจทก์เป็นจำเลยไม่ว่าความอย่างไร ยกเสียแต่ความที่ถึงตาย ศาลซึ่งได้ออกชื่อมาแล้วเหล่านี้ เป็นศาลซึ่งมีหน้าที่แต่จะชำระความนั้นแล้วฟังคำตัดสินของลูกขุนทั้งสอง เว้นแต่ศาลต่างประเทศที่เข้ามาแล้ว กับที่เป็นความเรื่องราวซึ่งอธิบดีมีอำนาจจะรับขึ้นใหม่ อธิบดีตัดสินเอาเองบ้าง ให้ลูกขุนตัดสินบ้าง

การซึ่งจัดศาลแยกกระทรวงไปตามกรมต่าง ๆ แต่คงให้ลูกขุนเป็นผู้พิพากษาศิลปินเช่นนี้ ก็เป็นความประสงค์ขั้นต้นที่จะแก้ไขการขัดข้องที่ศาลจะไม่มีอำนาจเรียกหาคู่ความมาว่า หรือจะให้คู่ความกลัวเกรงอำนาจศาลด้วยมืออธิบดีเป็นใหญ่ได้บังคับบัญชา และมีให้ขุนศาลตุลาการบิณฑูรเขียนแซ่เสียไม่ว่าความ การที่แก้ไขนั้นก็จะดีไปคราวหนึ่ง แต่ครั้นภายหลังมาทำนอกรีตที่เจ้ากระทรวงได้บังคับศาลนั้นๆ ถือเสียว่าแล้วแต่ตุลาการและลูกขุนจะว่ากล่าวไป ไม่เอาธุระรักษาการตามหน้าที่ซึ่งมันออกไปใหม่ และประกอบด้วยการที่ลูกขุนจะพิพากษาศิลปินความให้แล้วไปโดยเร็วไม่ได้ด้วย ถ้อยความก็เกิดรุงรังมากขึ้น จึงต้องมีอุบายแก้ไขยอมให้อธิบดีนั้นๆ รับเรื่องราวกล่าวโทษอุทธรณ์ตุลาการในศาลนั้นๆ ฝ่ายที่ลูกขุนบังคับบัญชาไปไม่ถูกประการใด ซึ่งเคยมาร้องฎีกาทีเดียวนั้น ก็ให้มีแม่กองสำหรับรับเรื่องราวตรวจคำปรึกษาลูกขุนอีกชั้นหนึ่ง เมื่อจัดการดังนี้ ข้อความอุทธรณ์หัวเมืองซึ่งแต่ก่อนต้องร้อง ณ ศาลหลวงแห่งเดียว ก็กลายเป็นเรื่องราวร้องต่อเจ้ากระทรวงทั้งสิ้น ต่อเจ้ากระทรวงไม่รับเรื่องราวขึ้นซึ่งจะได้มาฟ้องต่อศาลหลวงๆ ก็ต้องประทับกลับลงไปกระทรวงนั้นเอง ไม่ได้ประทับไปศาลอุทธรณ์ดังแต่ก่อน และวิธีที่อุทธรณ์ด้วยเรื่องราวขึ้น จะเป็นอุทธรณ์มิเป็นอุทธรณ์ก็แล้วแต่ท่านอธิบดีในกรมนั้น ตัวท่านอธิบดีบ้างข้างเคียงบ้าง เพราะเรื่องราวกล่าวหาเกินความจริงให้เข้าลักษณะอุทธรณ์ หรือเพราะความเหลวๆ ไปบ้าง ก็มีตราไปให้ส่งจำเลยผู้ต้องอุทธรณ์ และความเดิมลงมาพิจารณา ณ กรุงฯ ได้พิจารณาตามชั้นอุทธรณ์บ้างฝ่ายจำเลยชักว่านแก้ความอุทธรณ์ยอมกันแก้โจทก์เสียบ้าง ความเดิมนั้นก็ตกอยู่ในศาลกระทรวงนั้นที่กรุงฯ เมื่อเป็นช่องดังนี้ ความหัวเมืองชำระไปได้เพียงเล็กน้อยเท่าใด ถ้าคู่ความเห็นจะเสียทวงทีก็ลงมาอุทธรณ์เสียที่กรุงฯ ได้เบิกคู่ความเดิมเข้ามา ถ้าความอุทธรณ์รายได้ที่ได้สู้กัน ความรายนั้นก็ไม่มีความที่จะพิจารณาแล้ว ด้วยความบิณฑูรและเจ๊อญแจของตุลาการบ้าง ด้วยอำนาจของคู่ความตามกฎหมายมีทางที่จะชักเขียนแซ่ให้เข้าไปบ้าง ความนั้นก็ไปแล้วลงได้

(อ่านต่อฉบับหน้า)

การตรวจราชการ

บุญสิน ชุ่นสั้น

ศาสตราจารย์เอ็ดเวิร์ด เอช ลิชฟีลด์ (Edward H. Litchfield) ได้วางแนวทฤษฎีของท่านไว้ว่า กระบวนการบริหารราชการ ควรจะประกอบด้วย สิ่งต่าง ๆ ที่สำคัญคือการวินิจฉัยสั่งการ การวางแผน การติดต่อสื่อสาร การควบคุมและ ประเมินผลงานส่วนนักวิชาการบริหารบางท่านก็วาง แนวทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างออกไป เช่น กระบวนการบริหารราชการ ประกอบด้วย การวางแผน (Policy) อำนาจหน้าที่ (Authority) การวางแผน (Planning) การจัดระเบียบ งานหรือองค์การ (Organizing) การจัดอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ (Staffing) การอำนวยการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การตรวจราชการหรือรายงาน (Reporting) และการงบประมาณ (Budgeting) ซึ่งอาจจะเรียกชื่ออย่างย่อว่า PAPOSDCORB นั่นเอง อย่างไรก็ตาม ใน กระบวนการบริหารราชการจะพบว่า มีกระบวนการ ควบคุมและตรวจสอบการปฏิบัติงานของข้าราชการ รวมอยู่ด้วยเสมอ สิ่งเหล่านี้เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของหัวหน้าหน่วยราชการ หรือผู้บังคับบัญชา ซึ่งจะหลีกเลี่ยงหรือละเว้นเสียมิได้ แม้ว่าจะมอบ หมายงานและอำนาจหน้าที่ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือ

ข้าราชการชั้นรองลงไป นำไปดำเนินการปฏิบัติ แล้วก็ตาม ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยราชการ ก็ยังคงจะต้องคอยควบคุม ดูแล ติดตาม ตรวจสอบ หรือเร่งรัดให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายด้วย

การบริหารราชการเพื่อให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ย่อมอาศัยการวางแผนที่ดี การนำแผน นั้นไปปฏิบัติอย่างถูกต้อง ตลอดจนมีการควบคุม ตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งสามประการนี้ หัวหน้าหน่วยราชการจะต้องรับผิดชอบสอดส่องการ ปฏิบัติงานของข้าราชการให้พอเพียง มิฉะนั้นเมื่อ หัวหน้าหน่วยราชการมอบหมายงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชา รับงานไปปฏิบัติ อาจจะเกิดมีปัญหา อุปสรรค ข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานและอาจทำให้งานนั้นไม่ บรรลุผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ ข้อบกพร่องเหล่านี้ย่อมมีทางเกิดขึ้นได้หลายประการ เช่น ผู้ปฏิบัติงาน ขาดความรู้ ขาดความสามารถ ขาดความเข้าใจ ขาดการเอาใจใส่ มีอุปนิสัยชอบปล่อย ปล่อยละเลย ชอบเก็บงานไว้ ไม่เอาการเอางาน ขาดกำลังใจในการปฏิบัติงานหรือมีสาเหตุอย่างอื่น ก็ได้

ตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน จัดระเบียบบริหารราชการออกเป็น ๓ ส่วน คือ ราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาคและราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ซึ่งอาจจะเรียกอย่างสั้น ๆ ว่า ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ตามลำดับ การบริหารราชการตามนี้ดังกล่าว ถือได้ว่าส่วนกลางเป็นผู้กำหนดนโยบาย วางแผนงานแล้วมอบให้ส่วนภูมินำไปปฏิบัติ โดยมีหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบในแต่ละจังหวัด และมีผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอเป็นผู้บังคับบัญชา ควบคุม ดูแลรับผิดชอบตามกฎหมายอีกด้วย ถึงกระนั้นก็ตาม ส่วนกลางก็ยังต้องมีการควบคุม และตรวจตราการปฏิบัติงานของข้าราชการที่ส่งไปประจำในส่วนภูมิภาคเหมือนกัน หน่วยราชการบางแห่งถึงกับแต่งตั้งให้มีผู้ตรวจราชการกระทรวง ผู้ตรวจราชการกรม เพื่อปฏิบัติงานนี้ เนื่องจากหัวหน้าหน่วยราชการไม่มีเวลาเพียงพอที่จะออกไปทำการตรวจสอบหรือตรวจราชการด้วยตนเองได้ จึงมอบหมายให้ผู้ตรวจราชการกระทรวง หรือผู้ตรวจราชการกรม แล้วแต่กรณีเป็นผู้ปฏิบัติงานตรวจราชการแทน แล้วแต่กรณีเป็นผู้ปฏิบัติงานตรวจราชการแทน แล้วรายงานให้ทราบ เพื่อหัวหน้าหน่วยราชการจะได้วินิจฉัยสั่งการต่อไป

การควบคุมและการตรวจสอบการปฏิบัติงานของข้าราชการ ควรจะกระทำโดยหัวหน้าหน่วยราชการมากกว่าจะมอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติหน้าที่นี้แทน เพราะว่า

๑. ในด้านการตีความนโยบาย (Policy interpretation) หัวหน้าหน่วยราชการเป็นผู้รับนโยบายมาจากนักบริหารชั้นสูง คือคณะรัฐมนตรี แล้ววางแผนการปฏิบัติราชการ เพื่อมอบหมายงานให้แก่ข้าราชการผู้ใต้บังคับบัญชานำไปปฏิบัติ หัวหน้าหน่วยราชการย่อมทราบและเข้าใจถึงความต้องการที่จะให้งานนั้นบรรลุเป้าหมายได้อย่างไร ในฐานะที่เป็นผู้ตีความนโยบาย

๒. ในแง่การยอมรับปฏิบัติ 'Compliance' เนื่องจากหัวหน้าหน่วยราชการมีอำนาจหน้าที่ในการบังคับบัญชา และรับผิดชอบงานภายในหน่วยราชการของตน จึงมีอำนาจที่จะตรวจราชการได้อย่างกว้างขวาง ทุกชั้น ทุกระดับจะทำให้ทราบถึงปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติราชการต่าง ๆ ด้วยตนเองและอยู่ในความสามารถที่จะสั่งการแก้ไขได้โดยตรง รวดเร็วฉับพลันทันที ผู้รับการตรวจย่อมเชื่อฟังและนำไปปฏิบัติตามที่แนะนำหรือสั่งการ

๓. พิจารณาในแง่ความสามารถ ในการประสานงาน Coordinating ability โดยอาศัยสิ่งประกอบดังที่กล่าวมาแล้ว หัวหน้าหน่วยราชการจะเป็นผู้ประสานงานระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกหน่วยราชการของตนได้ดีที่สุด หากหัวหน้าหน่วยราชการออกไปตรวจราชการด้วยตนเองก็จะได้ทราบถึงข้อขัดข้อง ข้อจำกัดและสาเหตุต่าง ๆ ที่การปฏิบัติราชการมิได้มีการร่วมมือและประสานงานกันกับหน่วยราชการอื่น ๆ หรือระหว่างส่วนราชการภายในหน่วยราชการนั้น เพื่อจะได้หาทางให้มีการร่วมมือและประสานงานกันต่อไป

๔. ในด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ (Morale-building) การที่หัวหน้าหน่วยราชการไปตรวจราชการด้วยตนเองจะได้มีโอกาสใกล้ชิดกับข้าราชการผู้ใต้บังคับบัญชาได้รู้จักมักคุ้น รับฟังความคิดเห็นหรือเรื่องเดือดร้อน ของเขาตลอดจนข้อขัดข้องในการปฏิบัติราชการ ซึ่งหัวหน้าหน่วยราชการอยู่ในฐานะที่จะแก้ไขได้รวดเร็วทันเวลาว่า จากเขาเหล่านั้น เป็นการส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติราชการแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

เนื่องจากการตรวจราชการมิใช่เป็นการจับผิดผู้ใต้บังคับบัญชาหรือข้าราชการในสังกัด จะต้องมิ

ลักษณะเป็นการตรวจสอบ ติดตามผลงานให้ความช่วยเหลือ ชี้แจงและแนะนำการปฏิบัติราชการแก่ผู้รับการตรวจอีกด้วย หัวหน้าหน่วยราชการจึงมีคุณสมบัติเหมาะสมกว่าผู้ใดทั้งสิ้น

แต่การที่หัวหน้าหน่วยราชการ ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะปลีกตัวออกไปตรวจราชการด้วยตนเอง ก็เพราะว่า หัวหน้าหน่วยราชการส่วนใหญ่มักจะมีหน้าที่และความรับผิดชอบ มีงานที่จะต้องปฏิบัติมากมายหลายอย่าง ทั้งนี้อาจจะสืบเนื่องมาจากหัวหน้าหน่วยราชการไม่ค่อยมอบหมายงานให้ข้าราชการชั้นรองลงไป มักจะรวบอำนาจและงานเอาไว้แต่เพียงผู้เดียวเพราะมีสาเหตุหลายประการ ประกอบกับหัวหน้าหน่วยราชการบางคนได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการคณะต่าง ๆ หลายคณะด้วยกัน บางคนก็ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหน้าที่พิเศษนอกเหนือไปจากตำแหน่งหัวหน้าหน่วยราชการซึ่งเป็นตำแหน่งหน้าที่หลักโดยตรงอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งโดยทางราชการหรือด้วยควมสมัครใจก็ตาม การปฏิบัติงานในหน้าที่ของกรรมการคณะต่าง ๆ ก็น่า ในหน้าที่ของตำแหน่งอื่น ๆ ก็ต้องย่อมต้องใช้เวลาในการปฏิบัติงาน ทำให้เวลาในการปฏิบัติราชการในตำแหน่งหน้าที่ของหัวหน้าหน่วยราชการซึ่งมีน้อยอยู่แล้วยิ่งมีน้อยลงไปอีก

นอกจากนี้หัวหน้าหน่วยราชการบางคนยังต้องรับภาระงานด้านสังคมอีก เป็นต้นว่า เป็นแขกรับเชิญในงานพิธีเปิดป้ายของห้างร้านบริษัทเอกชน ประชุมจัดงานต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องบั่นทอนมิให้หัวหน้าหน่วยราชการออกไปตรวจราชการทั้ง

สิ้น
อย่างไรก็ตาม พึงระลึกอยู่เสมอว่า การตรวจราชการมิใช่เป็นการสืบสวนการกระทำผิด หรือจับผิดผู้ใต้บังคับบัญชา แต่เป็นการตรวจสอบควบคุมการใช้ปัจจัยของการบริหาร อันได้แก่คน วัสดุ อุปกรณ์ เงิน และระเบียบการปฏิบัติราชการให้ดำเนินไปตามแผนที่กำหนดไว้ เพื่อให้การปฏิบัติราชการมีประสิทธิภาพสมดังความมุ่งหมาย ค้นหาอุปสรรค ข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่มีในการปฏิบัติราชการ เพื่อจะได้หาทางแก้ไข ปรับปรุง ช่วยเหลือแนะนำแก่ผู้ปฏิบัติงานในโอกาสต่อไป ฉะนั้น การตรวจราชการจึงต้องมีลักษณะเป็นการให้คำปรึกษาแนะนำ (Supervision) ด้วย

ตามปกติ หากเรื่องที่ไปตรวจนั้นเป็นเรื่องที่ฝ่ายรับการตรวจต้องเตรียมเอกสารและคอยอยู่ต้อนรับผู้ไปตรวจ ๆ ก็จำต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า มิฉะนั้นแล้วอาจไม่พบ จะเสียเที่ยวเสียเวลาหรือพบแล้วแต่ทำการตรวจไม่ได้ แต่ในบางกรณีก็ไม่ควรที่จะ

แจ้งให้หน่วยงาน ซึ่งจะไปตรวจทราบล่วงหน้า เพราะอาจจะมีการปฏิบัติงานบังหน้าหรือซ่อนปิดบังอำพรางบางสิ่งบางอย่างไว้ และบางครั้งฝ่ายที่รับการตรวจ อาจจะเตรียมการต้อนรับอย่างแข็งขันเป็นผลให้ต้องเสียเวลาในการปฏิบัติราชการ โดยใช่เหตุ สิ่งที่ได้รับจากการตรวจราชการก็คือ “ผักชีโรยหน้า” ก็ได้ อีกทั้งยังทำให้ทุกหน่วยงานเตรียมพร้อมที่จะรับการตรวจอยู่เสมอ เรื่องนี้ขึ้นอยู่กับการวินิจฉัย และประสบการณ์ของผู้ไปตรวจที่จะพิจารณาเป็นเรื่อง ๆ ไป

สิ่งที่ผู้ไปตรวจราชการจะต้องเตรียมตัวก่อนออกไปตรวจราชการก็คือการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับงานที่จะไปตรวจทุกด้าน จำเป็นต้องมีความรู้ทั้งในด้านแผนปฏิบัติราชการ ด้านวิชาการ ระเบียบแบบแผนกฎหมายข้อบังคับต่าง ๆ ให้เพียงพอที่จะไปโต้ตอบ แสดงความคิดเห็น ชี้แจงแนะนำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าใจได้ มิใช่เป็นการไปหาความรู้จากผู้รับการตรวจ ซึ่งเป็นการทำลายเกียรติภูมิของตนเองด้วย และในการออกไปตรวจราชการแต่ละครั้ง จะต้อง มีแผนว่าจะไปตรวจที่ไหน เมื่อใด มีใครร่วมคณะไปด้วย โดยกำหนดแผนการ เตรียมการล่วงหน้า ซึ่งอาจจะมอบให้ผู้ใต้บังคับบัญชา (Staff) ช่วยเหลือเตรียมการก็ได้ การมอบหมายงานและ

อำนาจหน้าที่แก่ข้าราชการชั้นรองปฏิบัติงานแทนใน
ขณะที่ไปตรวจราชการ ฯลฯ

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ อดีตเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ทรง
แถลงถึงความสำคัญของการตรวจราชการไว้ว่า
“การเดินทางตรวจราชการนั้นสำคัญกว่าการนั่ง
ออฟฟิศ จึงต้องปฏิบัติอยู่เสมอ ๆ จะรอเวลาเดิน
ทางต่อเมื่อการออฟฟิศเบาบางนั้นไม่ได้” แม้แต่
พระองค์เองในขณะที่ยังดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวง
มหาดไทย ได้ทรงวางระเบียบการตรวจ
ราชการของข้าราชการระดับต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน
และเสด็จออกตรวจราชการตามหัวเมืองต่าง ๆ แทบ
ทุกหัวเมือง เสด็จในกรมฯ ทรงลงโทษข้าราชการคน
หนึ่ง ซึ่งแก้ตัวกับพระองค์ว่า ไม่มีเวลาออกไป
ตรวจท้องที่ ทัง ๆ ที่มีข้อบกพร่องผิดไว้แล้วก็ตาม
เหตุผลที่พระองค์ทรงกล่าวแก่ข้าราชการผู้นั้นก็คือ
ถ้าหากเป็นเช่นนั้นแล้ว พระองค์ในฐานะที่ทรง
เป็นเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย มีงานจะต้อง
ปฏิบัติมากมายหลายเท่านี้ คงไม่สามารถออก
ตรวจราชการ และพบข้อบกพร่องของการปฏิบัติ
ราชการดังกล่าวเป็นแน่

เท่าที่ผู้เขียนได้ประสบพบเห็นมาด้วยตนเองและจาก
การบอกกล่าวของบรรดาข้าราชการซึ่งเป็นทั้งผู้ตรวจ

และผู้รับการตรวจ ปรากฏว่า เมื่อข้าราชการชั้น
ผู้ใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากส่วนกลางเดินทางไป (มา) ตรวจราชการ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ผู้
ได้บังคับบัญชาหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง มักจะเตรียมการ
ต้อนรับอย่างแข่งขัน บางแห่งมีการตั้งแถวต้อนรับ
ก็มี ทำให้เสียเวลาปฏิบัติราชการโดยใช้เหตุ นอก
จากนั้นอาจจะถือเป็นประเพณีนิยมในสังคมของข้าราชการว่า จะต้องจัดงานเลี้ยงต้อนรับผู้ที่ไป (มา)
ตรวจราชการในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา หรือผู้ที่
ได้รับมอบหมาย งานนี้จะจัดขึ้นในภัตตาคาร บ้าน
พักของข้าราชการคนใดคนหนึ่งหรือสถานที่อื่นตาม
แต่จะเห็นสมควร งานเลี้ยงต้อนรับจะใหญ่โตขนาด
ไหนขึ้นอยู่กับชั้นและตำแหน่งของผู้ไปตรวจและ
คณะผู้ติดตาม (ถ้ามี) ทั้งนี้จะเป็นด้วยการแสดง
ออกซึ่งน้ำใจไมตรีจิตหรือ “ประเพณีไทยแท้แต่
โบราณ ใครมาถึงเรือนชานต้องต้อนรับ จัดการ
เลี้ยงตามมีและตามเกิด ให้เพลินเพลิดเพลินกว่าจะ
กลับ” ก็ตาม แต่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่
บรรดาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งมีรายได้น้อย
เป็นอย่างยิ่ง เพราะต้องร่วมมือ ร่วมใจร่วมกำลัง
(กายและทรัพย์) กัน โดยวิธีออกเงินเฉลี่ยตาม
จำนวนผู้ที่มาร่วมงาน (หรือไม่มาร่วมงานก็ต้อง
ออกเงินด้วย) ตามชั้นหรืออัตราเงินเดือนซึ่งคิด
เป็นเปอร์เซ็นต์ แล้วแต่ละตกลงกัน ดังนั้นบางแห่ง
จึงต้องจัดหาเงินก้อนจำนวนหนึ่ง เพื่อใช้ในการนี้

จะเป็นการหาเงินโดยวิธีการสุจริตหรือลงบัญชีรายจ่ายอย่างอื่นก็ตาม บางแห่งก็ใช้วิธีบอກบุญเรี่ยรายบรรดาพ่อค้า ผู้มีหน้ามตาในท้องถิ่น โดยขอเชิญมาเป็นแขกในงานเลี้ยงต้อนรับด้วย เป็นการแบ่งเบาภาระทางการเงินได้บ้าง อย่างไรก็ตาม เรื่องต้อนรับนี้ ผู้รับเลี้ยงก็ไม่ค่อยสบายใจนัก เพราะจะกลายเป็นเรื่องบุญคุณ คอยหาโอกาสจัดเลี้ยงตอบแทน ส่วนผู้จัดเลี้ยงก็เช่นกัน ตกอยู่ในภาวะจำยอม เนื่องจากเป็นประเพณีนิยม และมีใช้ว่าจะจัดงานดังกล่าวนี้เพียงครั้งเดียวในรอบหนึ่งปี ข้าราชการซึ่งประจำปฏิบัติงานอยู่ในส่วนภูมิภาค กลายเป็นผู้รับภาระในการจัดงานเลี้ยงข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ซึ่งเดินทางไปตรวจราชการอยู่เนือง ๆ

อนึ่ง มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์กันว่า ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่หรือหัวหน้าหน่วยราชการบางคน มักจะฉวยโอกาสเดินทางไปตรวจราชการในระยะเวลาฤดูร้อน ซึ่งถือว่าการหยุดพักร้อนและพักผ่อนไปในตัว เรื่องนี้อาจจะเป็นด้วยเหตุผลเกี่ยวกับการเดินทางสภาพภูมิประเทศ เป็นโอกาสเหมาะแก่การออกไปตรวจราชการ หรือเป็นความจริงตามที่ถูกกล่าวหา ก็ตามที แต่เนื่องจากการไปตรวจราชการในระยะเวลาดังกล่าว ในขณะที่ห้ามมิให้บรรดาข้าราชการทั่วไปหยุดพักร้อนประจำปี จึงถูกวิพากษ์วิจารณ์ เช่นนี้ ถ้าหากได้มีการออกตรวจราชการเป็นประจำสม่ำเสมอแล้ว ข้อวิพากษ์วิจารณ์เช่นว่านี้ ก็คงไม่มีเป็นแน่แท้

HONG KONG TRANSPACK Co. LTD.

บริษัท ฮองกงบรรจุภัณฑ์ จำกัด

134/2-3 ถนนสุรวงศ์ พระนคร

โทร. 33663, 36125, 30487

ชำนาญการบรรจุหีบห่อ ขนส่ง จัดส่งของต่างประเทศ

จัดทำพิธีการศุลกากร ขาเข้าขาออก

เป็นเอเยนต์ของบริษัทต่างประเทศของกิจการด้านนี้ทั่วโลก

จัดระบบขนส่งต้นทางถึงปลายทางด้วยความเรียบร้อย

ทันใจทั้งผู้รับผู้ส่งเป็นเยี่ยม

แนวทางการสอบ ภาษาอังกฤษ ตามหลักสูตรสอบรวมชั้นจัตวา-ตรี

READING COMPREHENSION

ตอนแบบทดสอบทบทวน Answering Short Statements & Questions

พลสิทธิ์ พนุเขษย์

เพื่อเป็นการทบทวนและทดสอบความเข้าใจ จึงขอเสนอแบบทดสอบมา 20 ข้อ และเพื่อให้บังเกิดผลดีแก่ผู้อ่าน ควรทำแบบทดสอบโดยใช้ความคิดเห็นประกอบกับพื้นฐานความรู้จากความเข้าใจของตนเอง คิดและเลือกคำตอบให้ครบทุกข้อเสียก่อนจึงไปอ่านคำเฉลย-คำอธิบาย จะมีประโยชน์มากขึ้นถ้าอ่านคำอธิบายอย่างจริงจังเพราะ

REVISION TEST

Choose the best answer lettered A,B,C or D in each item.

Answering Short Questions

1. Did you ask Ladda about that place where she spent her vacation ?
 - A. I am sorry to hear that she didn't have a vacation.
 - B. Yes, I asked her to come to my party during her vacation.
 - C. Yes, that's right. I remember that vacation.
 - D. Yes, it was a place called Khao Yai.

2. Have you ever lived in Chiangmai before ?
 - A. I visited there in 1967.
 - B. I like Chiangmai.
 - C. I moved there in 1967.
 - D. I never left Chiangmai in 1967.

3. All right. Can you put this birthday present for my sister in a box for me ?
 - A. I don't like to give my sister a birthday present.
 - B. I certainly enjoy a birthday party very much.
 - C. Yes, she is my sister.
 - D. Yes, I am very happy to do.

4. May I ask you a question; do you prefer to ride the bus or the train ?
 - A. By bus.
 - B. I like the bus better.
 - C. I used to go there by train.
 - D. The train is bigger than the bus.

5. By the way, I wish to know how far away you live from the city ?
 - A. About two kilometers.
 - B. About two minutes.
 - C. A dog's barking far away.
 - D. I'm going to the city.

6. I always hate to see a vacation come to an end, don't you?
 - A. I don't.
 - B. I don't like to be here.
 - C. I have to have a vacation.
 - D. I have ended this lesson.

7. Sometimes you learn more from a student teacher than you do from a regular instructor, don't you agree?
 - A. Yes, I met a regular instructor.
 - B. No, I think not.
 - C. No, I won't learn to be a student teacher.
 - D. Yes, I wish to become a regular teacher.

8. What could you see as you walked down the street?
 - A. The field.
 - B. The sea.
 - C. The shops.
 - D. The tigers.

9. If an invitation has the letters R.S.V.P. printed on the bottom, what should you do?
 - A. Bring your wife.
 - B. Let the hostess know whether you plan to go.
 - C. Send the hostess some money.
 - D. Take your own food.

10. It is very warm here. Would you please open the window?

- A. No, I didn't.
- B. Standing at the window.
- C. Yes, of course.
- D. Very warm.

Answering Short Statements

11. He had lived in Bangkok for some years before he returned to America.

However he does speak Thai like a Thai.

- A. He lived in America.
- B. He lived in Bangkok.
- C. He is from Thailand.
- D. He speaks Thai very well.

12. Oh! That's a pity. He will have to remain at home in the coming summer vacation.

- A. So will I.
- B. I don't
- C. He is right.
- D. He believes it.

13. John said there was a good article on the front page today.

- A. He had a good book.
- B. He wants to borrow a book.
- C. The first page of the newspaper was good.
- D. He read a good book.

14. A man who takes a ticket in every train is called_____.

- A. The engineer
- B. The captain
- C. The steward
- D. The conductor

15. Suda couldn't make up her mind about what pair of shoes she wanted.

- A. She liked the blue shoes.
- B. She wanted a new pair of shoes.
- C. She couldn't decide.
- D. She didn't like the shoes.

16. He wish he were wealthy, then he would just loaf all day.
 - A. He want to buy some bread.
 - B. If he had a lot of money he wouldn't work.
 - C. He made a wish for justice.
 - D. If he had a lot of money he will make a bakery.

17. Sawat is very lazy, but he should have read the newspaper instead of playing football.
 - A. He should play football.
 - B. He should not be lazy.
 - C. He is not lazy.
 - D. He should read a newspaper.

18. Arpa goes to the beauty salon once a week, whenever she has time.
 - A. She is very good looking.
 - B. She has visitors weekly.
 - C. She goes very seldom.
 - D. She gets her hair washed weekly

19. I must have the dress today because I'm going to a big party tomorrow night.
 - A. The dress will be ready tomorrow.
 - B. She wants the dress today.
 - C. The party will be held tonight.
 - D. The dress is too big.

20. I'm too full to have anything else. If you want some dessert, go ahead and order it.
 - A. He ate too much.
 - B. He wants some cake.
 - C. He would like to order his dessert.
 - D. He is very hungry.

คำเฉลย—คำอธิบาย

ข้อ 1 เฉลย D.

ความในคำถาม “คุณถามลัดดาเกี่ยวกับสถานที่ที่เดินทางไปพักผ่อนแล้วหรือ” คำถามนี้ ใช้ Auxiliary verb สร้างขึ้น คำตอบก็ต้องเป็นการตอบรับ—หรือการตอบปฏิเสธ (Yes or No หรือละคำ Yes or No ไว้ในฐานที่เข้าใจ แต่ความต้องการเป็นไปในทำนอง Yes or No จึงจะเป็นคำตอบที่ถูกต้อง)

ข้อ A. มีความบอกให้ทราบเพียงว่า “ผมเสียใจที่รู้ว่าลัดดาไม่มีการไปพักผ่อนในวันหยุด”

ข้อ B. “ครับผมถามแล้ว ผมขอให้เธอมาร่วมงานเลี้ยงในระหว่างที่เธอมาพักผ่อน

ข้อ C. “ครับถูกแล้ว ผมจำได้ถึงการไปพักผ่อนครั้งนั้น”

ทั้ง 3 ข้อที่กล่าวถึงผิดหมดเพราะคำถามต้องการคำตอบที่เกี่ยวกับ “สถานที่” ว่าเป็นที่ใด แต่ในข้อ D. นั้น บอกไว้ชัดเจนว่า “ถามลัดดาแล้ว และรู้ว่าเป็นที่ เขาใหญ่”

ข้อ 2 เฉลย C.

ความในคำถาม “คุณเคยอยู่ในเชียงใหม่มาก่อนไหม” ข้อนี้จะเห็นว่าไม่มีคำตอบที่ขึ้นต้นด้วย Yes หรือ No เจ้าของภาษาจะตอบด้วยเหตุผล หรือเสริมความให้ชัดเจนทันที และไม่จำเป็นต้องตอบเป็นเยี่ยงไขความในประโยคอีก

ข้อ A. ผมไปเที่ยวที่เชียงใหม่ในปี 1967 (การไปเยี่ยมเยียนหรือไปเที่ยว ไม่ใช่การอยู่ที่นั่นแน่นอน เพราะถ้าอยู่ที่นั่นก็ไม่จำเป็นต้องบอกว่าไปเที่ยว)

ข้อ B. ผมชอบเชียงใหม่ (คนไม่เคยอยู่ก็มีสิทธิ์จะชอบได้)

ข้อ D. ผมไม่เคย ออกจากเชียงใหม่ในปี ค.ศ. 1967 (ก็ไมรู้อีกนั่นแหละว่าเคยอยู่หรือเปล่า)

สำหรับข้อ C. นั้นบอกไว้ชัดเจนว่า “ผมย้ายเข้าไปอยู่ที่เชียงใหม่ในปี ค.ศ. 1967” ขณะนั้นก็ในปี 1970 แล้ว จึงแน่นอนที่สุดว่าเคยอยู่เชียงใหม่มาก่อน”

ข้อ 3 เฉลย D.

ความในประโยคคำถามมีว่า “ใช่แล้ว คุณกรุณาบรรจุของขวัญวันเกิด สำหรับน้องสาวของฉันลงในกล่องให้ด้วยได้ไหม” คำถามเช่นนี้มักเกิดขึ้นในร้านขายของขวัญที่ผู้ขายให้คนขายเอาลงบรรจุกล่องเพื่อจะห่อ (wrap) เป็นกล่องของขวัญ (gift) ต่อไป คำถามก็มักจะคาดการณ์ว่าเป็น Yes มากกว่า No จะเห็นว่าคำตอบทั้งข้อ A,B, และ C ไม่มีส่วนจะตอบคำถามได้เลย แต่ข้อ D ตอบ Yes, I am very happy to do. หมายความว่า “ตอบตกลงว่าบรรจุของให้ได้ และตามด้วยคำเสริมที่สุภาพว่ารู้สึกเป็นสุขใจ (บ้านเราก็พูดว่ารู้สึกเป็นเกียรตินั่นเอง) ที่จะได้ทำอย่างนั้นอย่างนี้ให้”

birthday present = ของขวัญวันเกิด

birthday party = งานเลี้ยงวันเกิด

ข้อ 4 เฉลย B.

ประโยคที่ให้มาขึ้นต้นด้วยการถามปัญหาที่.... “ในระหว่างรถประจำทางกับรถไฟ คุณชอบโดยสารอย่างไหนมากกว่ากัน”

ข้อ B. เป็นคำตอบที่ถูกเพราะบอกชัดเจนว่า “ผมชอบรถประจำทางมากกว่า” คำตอบข้ออื่นๆ ไม่ถูกเพราะ

ข้อ A. บอกเพียงว่า “มาโดยรถประจำทาง” ไม่ได้ตอบคำถามว่าชอบหรือไม่ชอบ และชอบอย่างไหนมากกว่า

ข้อ C. “ผมเคยไปที่นั่นโดยรถไฟ”

ข้อ D. “รถไฟโตกว่ารถประจำทาง”

ทั้งข้อ C และข้อ D ไม่มีความที่จะเป็นส่วนของคำตอบที่ถูกต้องเลย

ข้อ 5 เฉลย A.

ข้อ A. ตอบคำถามที่บอกให้รู้ว่าอาศัยอยู่ห่างจากเมืองประมาณ 2 กิโลเมตร คำถามที่ใช้ How far.....ไกลมากน้อยแค่ไหนต้องตอบด้วยหน่วยของระยะทาง (Unit of distance) เช่นเป็นกิโลเมตรหรือไมล์ แต่จะตอบเป็นหน่วยของเวลา (unit of time) ดังเช่นในข้อ B ว่า

“ประมาณ 2 นาที” นั้นไม่ถูก หรือจะบอกว่า “ไกลออกไปประมาณเสียงสุนัขเห่าหอน” ในข้อ c ก็ไม่ถูก และยิ่งในข้อ d “ฉันกำลังไปเที่ยวเมือง” ก็ผิดเพราะไม่ได้บอกระยะทางว่าอาศัยอยู่ไกลเท่าไร

ขอเพิ่มเติมเกี่ยวกับคำ wish

wish เมื่อเป็นกริยา:

--- ถ้าใช้ดังในประโยคของคำถามในข้อ ๕ มีความหมายเหมือน “to hope” (หวัง) หรือ “be anxious” (กระหายอยากรู้)

I wish to know how far.....ก็เท่ากับ I hope to know how far..... ตัวอย่างอื่นเช่น

I wish the news may not prove true. (ผมหวังว่าข่าวไม่อาจพิสูจน์ความจริงได้)

--- to wish เมื่อมีความหมายเหมือน to have as a desire (มีความปรารถนา) เช่น

I wish I were rich. (ฉันปรารถนาที่จะเป็นคนร่ำรวย) แต่ I am sorry I am not rich. (น่าเสียใจที่ฉันไม่ร่ำรวย) ได้แต่เพียงคิดปรารถนา

ฝรั่งอาจอยากให้ใครปิดปากเล็กทำเสียงดัง เขาก็จะเข้าไปพูดบอกร้องด้วยสำนวนหวาน ๆ ว่า “I wish you would be quiet.” กรุณาเงียบเสียงหรืออาจพูดอย่างธรรมดาว่าPlease be quiet นั่นเอง

--- to wish เมื่อมีความหมาย “to want” (ต้องการ) เช่น

o Do you wish to leave now?

คุณต้องการจะไปเดี๋ยวนี้หรือ?

o Do you wish me to leave now?

คุณต้องการให้ผมไปเดี๋ยวนี้ไหม?

o When do you wish it (to be) finished?

เมื่อไรคุณต้องการให้มันสำเร็จ?

--- to wish เมื่อใช้ในความหมาย “say that one hopes for” (ขออวยพรให้)

เช่น

- to wish a person | joy. ขออวยพรให้สดชื่นรื่นเริง
| luck. (มีโชค)
| a pleasant journey. (สนุกสนานในการเดินทาง)

— to wish เมื่อใช้ในความหมาย “desire, or express a desire” (ปรารถนาความปรารถนา)

- Doing is better than wishing.

การกระทำดีกว่านั่งฝัน (อยากได้อะไรเป็นโน่นนี่)

เรื่องของ to wish และ wish ที่เป็น Noun มีเรื่องน่าสนใจอีกมากมาย แต่ผู้เขียนขอทั้งท้ายไว้แค่ฉบับทดสอบข้อ 6-10 ผู้เขียนไม่ทำบทอธิบายไว้ เพราะต้องการจะให้มิตรทำเองหาความเข้าใจเพิ่มเติมด้วยตนเอง เมื่อลองทำแบบทดสอบเสร็จแล้วก็ลองตรวจดูกับเฉลย

6	A
7	B
8	C
9	B
10	C

* R.S.V.P. เป็นภาษาฝรั่งเศสคำเต็มคือ

Répondez s'il vous plaît มีความเป็นภาษาอังกฤษ = Please reply (โปรดตอบ)

11. เฉลย D. ถ้าเขาสามารถพูดภาษาไทยเหมือนคนไทยพูดภาษาไทยแล้ว ก็แสดงว่า เขาพูดไทยดีมาก
12. เฉลย A. เพราะประโยคเดิมมี “will” อยู่ เมื่อจะตอบข่าวว่าฉันก็ต้องอยู่บ้าน (คือไม่มีโอกาสจะออกไปพักผ่อนหย่อนใจหรือท่องเที่ยวไปไหนต่อไหน) ในตอนปิดภาคฤดูร้อนที่จะถึงนี้ก็ต้องตอบด้วย So will I
13. เฉลย C. คำว่า good article คือเรื่อง (ที่เขียนแล้วตีพิมพ์) ในหน้าหนึ่งนั่นคือ ฉะนั้น หน้าแรกหรือหน้าหนึ่งก็เป็นหน้าที่ดีกว่าหน้าอื่นๆ
14. เฉลย D. คำ Conductor ที่รู้จักกันมักจะหมายถึงผู้ควบคุมวงเพลง ที่มายกไม้ยกมือให้จังหวะหน้าวงดนตรี แต่ก็มีอีกความหมายว่า ผู้เก็บตั๋ว (ตรวจตั๋ว)โดยสารในรถไฟที่เรียกว่าการตรวจตั๋วและ ถ้าเป็นรถยนต์ก็หมายถึงกระเป๋ารถเมล์ แต่มักจะเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า bus conductor

15. เฉลย C. ถ้าเข้าใจคำ "make up one's mind" = to decide (ตัดสินใจ, ตกลงใจ,) ข้อนักไม่มีปัญหา
16. เฉลย B. ข้อนักเข้าใจคำ wealthy = มั่งคั่ง, ร่ำรวย (ไม่เหมือนกับ healthy ซึ่ง=สุขภาพพลานามัยดี) และสำนวน just loaf all day = ไม่ต้องการทำอะไร คือเป็นพ่อพวงมาลัย (แต่แบบเศรษฐกิจ) คำ loaf ที่มีความหมายว่าก่อนขนมบั้ง (เป็นคำนาม) แต่ loaf เป็นกริยาหมายถึงไม่ต้องการทำอะไร (do nothing)
17. เฉลย D. เมื่อมันสยบเกยจควรจะอ่านหนังสือ (พิมพ์) แทนที่จะ (instead of) ไปเล่นฟุตบอล
18. เฉลย D. การไปสระล้างหรือที่เข้าใจกันคือผู้หญิงไปทำผมที่ร้านเสริมสวย (beauty salon หรือ saloon) อาทิตย์ละครั้ง (once a week = พูดย่ออีกแบบคือ weekly) คำ Good looking = เป็นคนสวยเก๋น่ารัก seldom = นาน ๆ กว่าจะไป (ทำอะไร ๆ สักครั้ง)
19. เฉลย B. คำ must have = want (ต้องการ) ชุด (dress) ของผู้หญิง (ถ้าของผู้ชายใช้ suit) แต่ถ้ามีใครพูดว่า Go get dress หมายความว่าไปแต่งตัว คือไปนั่งผ้าชุดเพื่อจะไปไหนต่อไหน มิใช่ไปเอาชุด
20. เฉลย A. ประโยค I'm too full to have anything else. หมายความว่าอิ่มเต็มทีกินอะไรอีกไม่ได้แล้ว (คือกินมากแล้วกินต่อไปไม่ได้)
คำ dessert น่าสนใจ เพราะมีคำ desert มาทำให้สับสน
desert ออกเสียงหนักพยางค์หลัง désert = ละทิ้งไป
desert ออกเสียงหนักพยางค์ หน้า désert = ทะเลทราย.
แต่ dessert คงมี ss และออกเสียงหนักพยางค์หลังเป็น
dessert = ขนมหวานอาจเป็น cake; cooky (หรือ cookie) pie ก็ได้
-

กฎหมายและระเบียบใหม่

มีกฎหมายและระเบียบที่น่าสนใจประกาศใช้ ดังนี้

๑. พระราชกฤษฎีกายกเลิกพระราชกฤษฎีกากำหนดคุณสมบัติ พันความรู้และวิธีสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงทบวงกรมฝ่ายพลเรือนสำหรับส่วนราชการที่มีเหตุพิเศษ พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๑๓

๒. กฎ ก.พ. ว่าด้วยการบรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาการสหกรณ์ของสถาบันการศึกษาทางสหกรณ์ กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ

๓. กฎ ก.พ. ว่าด้วยการบรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรการชลประทาน จากโรงเรียนการชลประทาน กรมชลประทาน

๔. กฎ ก.พ. ว่าด้วยการบรรจุบุคคลเข้าเป็นข้าราชการในตำแหน่งพนักงานพิมพ์ดีด

๕. คณะรัฐมนตรีมีมติให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ถือปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

(๑) การแลกเปลี่ยนที่ดินของราษฎร

(๒) ให้หน่วยราชการต่าง ๆ ซื้อผลิตภัณฑ์ของบริษัทไม้อัดไทยจำกัด โดยวิธีพิเศษไม่ต้องเสียราคาหรือประกวดราคาและไม่ต้องทำสัญญาซื้อขาย

(๓) การซื้อขายและเวชภัณฑ์จากองค์การเภสัชกรรม หากซื้อจากเงินงบประมาณ ให้สั่งซื้อจากองค์การเภสัชกรรมก่อน ถ้าไม่มีจำหน่ายหรือถ้าเป็นกรณีเร่งด่วนพิเศษ ก็ให้หาซื้อจากที่อื่นได้ หากซื้อจากเงินบำรุงหรือเงินสะสม จะสั่งซื้อจากบริษัทห้างร้านเอกชนก็ได้

(๔) ให้ระงับการอนุญาตให้ข้าราชการและลูกจ้างของหน่วยราชการต่าง ๆ หยุดพักผ่อนประจำปีโดยไม่ถือเป็นวันลาต่อไปจนกว่าจะมีมติเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น

๖. ก.พ. ได้รับรองปริญญาคุณวุฒบัณฑิต สาขากายวิภาคศาสตร์ สาขาชีวเคมี สาขาจุลชีววิทยา ๑ สาขาเภสัชวิทยาและสาขาสรีรวิทยาของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล ประกาศนียบัตรแพทย์เฉพาะทางของแพทยสภา ว่าเป็นปริญญาและประกาศนียบัตรซึ่งอาจบรรจุผู้สำเร็จเข้ารับราชการได้ตามกฎ ก.พ.

๗. กระทรวงมหาดไทยขอความร่วมมือจากกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ให้พยายามหลีกเลี่ยงการไปชุมนุมที่จังหวัดเชียงใหม่ในวันที่ตรงกับวันหยุดราชการ เพื่อความสะดวกของทุกฝ่ายและขอทราบล่วงหน้าพอสมควร

กฎหมาย

พระราชกฤษฎีกา

ยกเลิกพระราชกฤษฎีกากำหนดคุณสมบัติ พันความรู้

และวิธีสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการ

ในกระทรวงทบวงกรมฝ่ายพลเรือน

สำหรับส่วนราชการที่มีเหตุพิเศษ พ.ศ. ๒๕๐๒

พ.ศ. ๒๕๑๓

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๓

เป็นปีที่ ๒๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรยกเลิกพระราชกฤษฎีกากำหนดคุณสมบัติ พันความรู้ และวิธีสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงทบวงกรมฝ่ายพลเรือน สำหรับส่วนราชการที่มีเหตุพิเศษ พ.ศ. ๒๕๐๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกายกเลิกพระราชกฤษฎีกากำหนดคุณสมบัติ พันความรู้ และวิธีสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงทบวงกรมฝ่ายพลเรือน สำหรับส่วนราชการที่มีเหตุพิเศษ พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๑๓”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชกฤษฎีกากำหนดคุณสมบัติ พันความรู้ และวิธีสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงทบวงกรมฝ่ายพลเรือน สำหรับส่วนราชการที่มีเหตุพิเศษ พ.ศ. ๒๕๐๒

มาตรา ๔ ในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ถ้าได้มีการประกาศรับสมัครสอบคัดเลือกไว้แล้ว หรือกำลังดำเนินการสอบคัดเลือกตามพระราชกฤษฎีกากำหนดคุณสมบัติ พันความรู้ และวิธีสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงทบวงกรมฝ่ายพลเรือน สำหรับส่วนราชการที่มีเหตุพิเศษ พ.ศ. ๒๕๐๒ ให้คงดำเนินการต่อไปตามพระราชกฤษฎีกานั้น

พระราชกฤษฎีกานี้ไม่กระทบกระเทือนการที่จะบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญในตำแหน่งและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพนักงานพิมพ์ดีดจากผู้ที่สอบคัดเลือกได้หรือผู้ซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีการสอบคัดเลือกได้ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดคุณสมบัติ พันความรู้ และวิธีสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการที่มีเหตุพิเศษ พ.ศ. ๒๕๐๒

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:— ๑. พระราชกฤษฎีกายกเลิกพระราชกฤษฎีกากำหนดคุณสมบัติ พันความรู้ และวิธีสอบคัดเลือก เพื่อบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงทบวงกรมฝ่ายพลเรือน สำหรับส่วนราชการที่มีเหตุพิเศษ พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๑๓ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๗ ตอนที่ ๔๔ วันที่ ๑๘ พ.ค. ๒๕๑๓

๒. ขณะส่วนราชการซึ่งมีอาจดำเนินการสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญในตำแหน่งพนักงานพิมพ์ดีด จักว่า ตามพระราชกฤษฎีกาฉบับเก่าได้

๓. ก.พ. กำลังพิจารณาร่างหลักสูตรและวิธีการสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุบุคคลเข้าเป็นข้าราชการในตำแหน่งพนักงานพิมพ์ดีด ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๖๒๖ (พ.ศ. ๒๕๑๓) ซึ่งว่าด้วยการบรรจุบุคคลเข้าเป็นข้าราชการในตำแหน่งพนักงานพิมพ์ดีด และคาดว่าจะประกาศใช้ในเร็วๆ นี้ โปรดติดตามข่าวต่อไป

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๖๒๔ (พ.ศ. ๒๕๑๓)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗
ว่าด้วยการบรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาการสหกรณ์ ของสถาบันการศึกษาทางสหกรณ์
กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) และมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

- ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่กระทรวงทบวงกรมฝ่ายพลเรือน
- ข้อ ๒ ส่วนราชการส่วนใดจะให้ผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ระบุไว้ในกฎ ก.พ. นี้ บรรจุในตำแหน่งใด ให้เป็นไปตามที่ ก.พ. อนุมัติ
- ข้อ ๓ การบรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ระบุไว้ใน ก.พ. นี้เข้าเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามข้อ ๒ โดยจะให้ได้รับเงินเดือนในชั้น อันดับ และขั้นใด ให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาการสหกรณ์ของสถาบันการศึกษาทางสหกรณ์ กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติตามหลักสูตรที่ ก.พ. รับรองโดยมีกำหนดเวลาศึกษาไม่น้อยกว่าหนึ่งปีต่อจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ สายอาชีพ แผนกเกษตรกรรม หรือประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ จะบรรจุได้ไม่สูงกว่าชั้นจัตวา อันดับ ๒ ๘๐๐ บาท

(๒) ผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพดังกล่าวใน (๑) ซึ่งเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา ในตำแหน่งที่ ก.พ. อนุมัติให้ใช้ประกาศนียบัตรวิชาชีพนั้นมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสามปี และขณะนั้นยังดำรงตำแหน่งดังกล่าวอยู่ จะบรรจุได้ไม่สูงกว่าชั้นตรี อันดับ ๑ ขั้นต่ำ

ข้อ ๔ การบรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ระบุไว้ในกฎ ก.พ. นี้ให้ดำเนินการโดยวิธีการ สอดคล้องเลือก หรือการคัดเลือก การสอดคล้องเลือก หรือการคัดเลือก การตั้งกรรมการเพื่อดำเนินการหลักสูตร และวิธีการสอดคล้องเลือก ให้เป็นไปตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๖๒๒ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ หรือกฎ ก.พ. ฉบับที่จะประกาศใช้แทนต่อไป เว้นแต่การบรรจุตามข้อ ๓ (๒) ให้ดำเนินการโดยวิธีสอดคล้องเลือก ตามหลักสูตรและวิธีการคัดเลือกที่ ก.พ. อนุมัติ.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๓

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ :— กฎนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๖ ตอนที่ ๓๒ วันที่ ๘ เม.ย. ๒๕๑๓

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๖๒๕ (พ.ศ. ๒๕๑๓)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗
ว่าด้วยการบรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรการชลประทาน จากโรงเรียนการชลประทาน
กรมชลประทาน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) และมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
พลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่กรมชลประทาน กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ

ข้อ ๒ การจะให้ผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ระบุไว้ในกฎ ก.พ. นี้ บรรจุในตำแหน่งใด ให้
เป็นไปตามที่ ก.พ. อนุมัติ

ข้อ ๓ การบรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรการชลประทาน จากโรงเรียนการชลประทาน กรม
ชลประทาน ตามหลักสูตรที่ ก.พ. รับรอง โดยมีกำหนดเวลาศึกษาไม่น้อยกว่าสามปี ต่อจากประโยคมัธยม
ศึกษาตอนปลายสายสามัญ แผนกวิทยาศาสตร์ เข้าเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญตามข้อ ๒ จะบรรจุได้ไม่สูงกว่า
ชั้นตรี อันดับ ๑ ขึ้น ๑,๐๐๐ บาท

ข้อ ๔ การบรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตามข้อ ๓ ให้บรรจุจากผู้สอบคัดเลือกได้ เว้นแต่

(๑) ในกรณีที่จำนวนผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ระบุไว้ในกฎ ก.พ. นี้ มีจำนวนตำแหน่ง
ตามข้อ ๒ จะบรรจุจากผู้ได้รับการคัดเลือกก็ได้

(๒) ในกรณีที่จำนวนผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ระบุไว้ในกฎ ก.พ. นี้ มีจำนวนตำแหน่ง
ตามข้อ ๒ จะบรรจุจากผู้ได้รับการคัดเลือกก็ได้เมื่อได้รับอนุมัติ จาก ก.พ. แล้ว

การสอบคัดเลือกหรือการคัดเลือก การตั้งกรรมการเพื่อดำเนินการหลักสูตรและวิธีการสอบคัดเลือก
ให้เป็นไปตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๖๒๒ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
พ.ศ. ๒๕๑๗ หรือ กฎ ก.พ. ฉบับที่จะประกาศใช้แทนต่อไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๓

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๖๒๖ (พ.ศ. ๒๕๑๓)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗

ว่าด้วยการบรรจุบุคคลเข้าเป็นข้าราชการในตำแหน่งพนักงานพิมพ์ดีด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) และมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่กระทรวงทบวงกรมฝ่ายพลเรือน

ข้อ ๒ เมื่อ ก.พ. ได้กำหนดส่วนราชการใดมีตำแหน่งพนักงานพิมพ์ดีดชั้นใด การบรรจุพนักงานพิมพ์ดีดให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. นี้

ข้อ ๓ ผู้สมัครสอบคัดเลือกเพื่อรับการบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพนักงานพิมพ์ดีดจัตวา ต้องมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนกำหนดไว้สำหรับผู้สมัครเข้าเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ

ข้อ ๔ ผู้สมัครสอบคัดเลือกตามข้อ ๓ ต้องมีพื้นความรู้ตามที่กำหนดไว้สำหรับผู้สมัครสอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา

ข้อ ๕ การบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนในตำแหน่งตามข้อ ๓ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้สอบคัดเลือกได้และมีความสามารถพิมพ์ดีดภาษาไทยได้ในอัตราความเร็ว นาทีละไม่น้อยกว่าสี่สิบคำ ให้บรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวาอันดับ ๑ ชั้น ๖๐๐ บาท

(๒) ผู้สอบคัดเลือกได้ และมีความสามารถพิมพ์ดีดภาษาไทยได้ในอัตราความเร็ว นาทีละไม่น้อยกว่าสี่สิบคำ และสามารถพิมพ์ดีดภาษาอังกฤษหรือต่างประเทศภาษาใดภาษาหนึ่งซึ่งเป็นประโยชน์แก่ส่วนราชการนั้นได้ในอัตราความเร็ว นาทีละไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าคำ ให้บรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา อันดับ ๑ ชั้น ๖๖๐ บาท

(๓) ผู้สอบคัดเลือกได้ และมีความสามารถพิมพ์ดีดภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศ ภาษาใดภาษาหนึ่งซึ่งเป็นประโยชน์แก่ส่วนราชการนั้นได้ในอัตราความเร็ว นาทีละไม่น้อยกว่าสี่สิบคำ ให้บรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา อันดับ ๑ ชั้น ๖๖๐ บาท

(๔) ผู้สอบคัดเลือกได้และมีความสามารถพิมพ์ดีดภาษาอังกฤษหรือต่างประเทศภาษาใดภาษาหนึ่งซึ่งเป็นประโยชน์แก่ส่วนราชการนั้นได้ในอัตราความเร็ว นาทีละไม่น้อยกว่าสี่สิบคำ และสามารถพิมพ์ดีดภาษาไทยได้ในอัตราความเร็ว นาทีละไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าคำ ให้บรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา อันดับ ๒ ชั้น ๖๘๐ บาท

ข้อ ๖ ข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวา ผู้ดำรงตำแหน่งพนักงานพิมพ์ดีดจัตวาซึ่งได้รับราชการและปฏิบัติหน้าที่พิมพ์ดีดติดต่อกันมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี อาจสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญในตำแหน่งพนักงานพิมพ์ดีดจัตวาได้ไม่สูงกว่าชั้นตรี อันดับ ๑ ชั้น ๘๕๐ บาท แต่ถ้าผู้นั้นได้รับเงินเดือนสูงกว่านี้ก็ให้ได้รับเงินเดือนเท่ากับอัตราเงินเดือนที่ได้รับอยู่

ข้อ ๗ การปรับปรุงเข้าชั้น การเลื่อนอันดับ และการเลื่อนชั้นเงินเดือนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน และกฎ ก.พ. ว่าด้วยการนั้นแล้วแต่กรณี

ข้อ ๘ การสอบคัดเลือกให้เป็นไปตามหลักสูตร และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๙ ข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวา ผู้ดำรงตำแหน่งเสมียนพนักงานซึ่งปฏิบัติหน้าที่พิมพ์คดีอยู่ก่อนวันที่กฎ ก.พ. นี้ใช้บังคับ หากได้รับราชการและปฏิบัติหน้าที่พิมพ์คดีติดต่อกันมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี เมื่อผู้บังคับบัญชาตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้ากองหรือเทียบเท่ารับรอง อาจสอบคัดเลือกตามข้อ ๖ ได้เช่นเดียวกับพนักงานพิมพ์คดีจัตวา

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๓

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

ระเบียบ

ที่ สร. ๐๔๐๓/ว. ๒๓

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๓๐ มีนาคม ๒๕๓๓

เรื่อง ราษฎรขอแลกเปลี่ยนที่ดิน
เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ด้วยกระทรวงการคลังรายงาน ว่า นายมนินทร์ บึงจักษ์ภักดิ์ ราษฎรจังหวัดสุราษฎร์ธานี ขอแลกเปลี่ยนที่ดินของคนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เนื้อที่ประมาณ ๐๐๐.๘๐ ตารางวา ตั้งอยู่ถนนการุณราษฎร กับที่ดินราชพัสดุแปลงหมายเลขที่ ๔๘๒๕ เนื้อที่ประมาณ ๐๖๔.๘๐ ตารางวา ซึ่งมีโฉนดใช้ปลูกสร้างบ้านพักศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี และผู้ขอแลกเปลี่ยนยังเสนอให้ประโยชน์นอกเหนือจากราคาที่ดินอีก ซึ่งกระทรวงการคลังเห็นว่า ทางราชการไม่เสียเปรียบควรแลกเปลี่ยนได้ และตามรายการชดเชยผู้แลกเปลี่ยนจะปลูกบ้านพักศึกษาธิการจังหวัดให้ในราคา ๑๕๐,๐๐๐ บาท สูงกว่าบ้านพักมาตรฐานระดับชั้นเอกโดยทั่วไปที่กำหนดไว้เพียง ๘๐,๐๐๐ บาท เพื่อให้เหมือนกันทุกกระทรวงทบวงกรม กระทรวงการคลังเห็นควรให้ปลูกสร้างในวงเงิน ๘๐,๐๐๐ บาท ส่วนที่เหลืออีก ๗๐,๐๐๐ บาท สมควรนำส่งคลัง และเห็นควรใช้บังคับแก่การก่อสร้างชดเชยในทุกกรณีด้วย จึงขอให้คำแนะนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติการแลกเปลี่ยนที่ดิน กับอนุมัติหลักการเกี่ยวกับวงเงินก่อสร้างชดเชยดังกล่าว

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษา เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๓๓ ลงมติเห็นชอบด้วย และอนุมัติให้ดำเนินการตามที่กระทรวงการคลังเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พลตำรวจตรี สง่า กิตติขจร

(สง่า กิตติขจร)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ที่ สร. ๐๔๐๓/ว. ๒๔

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๓๐ มีนาคม ๒๕๑๓

เรื่อง ขออนุมัติให้หน่วยราชการต่าง ๆ ซื้อผลิตภัณฑ์ของบริษัทไม้อัดไทย จำกัด โดยวิธีพิเศษ ไม่ต้องสืบราคาหรือประกวดราคา และไม่ต้องทำสัญญาซื้อขาย
เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ด้วยกระทรวงเกษตรได้พิจารณาเห็นสมควรสนับสนุน บริษัท ไม้อัดไทย จำกัด ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงเกษตร และองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เป็นผู้ถือหุ้นทั้งหมด โดยขอให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ เทศบาล สหกรณ์ องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนบริษัทซึ่งอยู่ในความควบคุมของรัฐบาลสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ จาก บริษัทไม้อัดไทย จำกัด โดยวิธีพิเศษ ไม่ต้องสืบราคาหรือประกวดราคา และไม่ต้องทำสัญญาซื้อขาย เพียงแต่ถือเอาหนังสือราชการหรือบันทึกเป็นข้อตกลง และได้ขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษา เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๑๓ ลงมติเห็นชอบด้วย และอนุมัติให้ดำเนินการตามที่กระทรวงเกษตรเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อตอบปฏิบัติต่อไป.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พลตำรวจตรี สง่า กิตติขจร

(สง่า กิตติขจร)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ที่ สร. ๐๔๐๒/ว.๒๕

สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๘ มีนาคม ๒๕๑๓

เรื่อง การซื้อขายและเวชภัณฑ์จากองค์การเภสัชกรรม

เรียน กระทรวงทบวงกรม

อ้างถึง หนังสือที่ สร. ๐๔๐๒/ว.๘๒ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๐๘

ตามที่ได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรีให้หน่วยราชการตลอดจนองค์การต่าง ๆ ของทางราชการสั่งซื้อยาทุกชนิดที่โรงงานเภสัชกรรมผลิตได้จากกองโสตศอนาสิกาก่อน ถ้ากองโสตศอนาสิกามีจำหน่ายจึงให้หาซื้อจากที่อื่น หรือถ้าเป็นกรณีเร่งด่วน ก็ให้หาซื้อได้จากที่อื่นได้ ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

บัดนี้ กระทรวงสาธารณสุขรายงานว่า ในปัจจุบันได้รวมกิจการของโรงงานเภสัชกรรมและกองโสตศอนาสิกาส่งตั้งเป็นองค์การเภสัชกรรมแล้ว ฉะนั้น การให้ซื้อขายและเวชภัณฑ์จากกองโสตศอนาสิกและโรงงานเภสัชกรรมจึงโอนมาเป็นให้ซื้อจากองค์การเภสัชกรรมต่อไป แต่ปรากฏว่า การปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้ยังมีอุปสรรคบางประการคือ โรงพยาบาลส่วนใหญ่ไม่มีงบประมาณและสถานที่เพียงพอที่จะจัดหายาและเวชภัณฑ์เก็บสำรองไว้ได้มาก เมื่อมีความจำเป็นเร่งด่วน ยาและเวชภัณฑ์ขาดมือลงและเพื่อประโยชน์ในการรักษาพยาบาลผู้ป่วย โรงพยาบาลก็จำเป็นต้องซื้อยาและเวชภัณฑ์จาก บริษัทห้างร้านเอกชนที่อยู่ใกล้ที่สุดก่อน เมื่อบ่อยครั้งเข้าก็ได้รับการทักท้วงว่าเป็นการปฏิบัติขัดกับมติคณะรัฐมนตรี กระทรวงสาธารณสุขได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การปฏิบัติในเรื่องการซื้อขายและเวชภัณฑ์เป็นไปด้วยความเหมาะสม ควรให้หน่วยราชการและองค์การของทางราชการถือปฏิบัติดังนี้.—

๑. การซื้อจากเงินงบประมาณ ให้หน่วยราชการและองค์การของทางราชการสั่งซื้อยาทุกชนิดที่องค์การเภสัชกรรมผลิตได้หรือมีจำหน่าย จากองค์การเภสัชกรรมก่อน ถ้าองค์การเภสัชกรรมไม่มีจำหน่ายให้ หรือเป็นกรณีเร่งด่วนพิเศษ ก็ให้หาซื้อได้จากที่อื่นได้

๒. การซื้อจากเงินบำรุง หรือเงินสะสม หน่วยราชการและองค์การของทางราชการจะสั่งซื้อจากองค์การเภสัชกรรม หรือจากบริษัทห้างร้านเอกชนก็ได้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๑๓ ลงมติเห็นชอบด้วยและให้หน่วยราชการและองค์การต่าง ๆ ของทางราชการถือปฏิบัติต่อไป
จึงขอขึ้นยืนยันมาเพื่อถือปฏิบัติต่อไป.

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ สวนะ สุภวรรณกิจ

(นายสวนะ สุภวรรณกิจ)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร ทำการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองการประชุมคณะรัฐมนตรี

ด่วนมาก

ที่ สร. ๐๔๐๑/ว.๒๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๘ เมษายน ๒๕๑๓

เรื่อง การหยุดพักร้อนประจำปีของข้าราชการ

เรียน (เวียนกระทรวงทบวงกรม)

อ้างถึง หนังสือที่ สร. ๐๔๐๑/ว.๔๓ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๑๑ และที่ สร. ๐๔๐๑/ว.๘ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๑๒

ตามที่ได้ยื่นยืนยันมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับเรื่องการหยุดพักร้อนประจำปีของข้าราชการและลูกจ้างของหน่วยราชการว่า ให้ระงับการอนุญาตให้ข้าราชการและลูกจ้าง ของหน่วยราชการต่าง ๆ หยุดพักร้อนประจำปีโดยไม่ให้ถือเป็นวันลาเลื่อน

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๑๓ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเรื่องนี้แล้วลงมติให้ถือเป็นหลักการว่า ให้ระงับการอนุญาตให้ข้าราชการและลูกจ้างของหน่วยราชการต่าง ๆ หยุดพักร้อนประจำปีโดยไม่ถือเป็นวันลาต่อไป จนกว่าจะมีมติเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น
จึงขอขึ้นยืนยันมา.

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) พลตำรวจตรี สง่า กิตติขจร

(สง่า กิตติขจร)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ที่ สร. ๐๘๐๓/ว. ๕

สำนักงาน ก.พ.

๑๘ พฤษภาคม ๒๕๑๓

เรื่อง การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตร
เรียน (เวียนกระทรวงทบวงกรม)

ด้วย ก.พ. ได้ลงมติรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรของมหาวิทยาลัย ว่าเป็นปริญญาหรือประกาศนียบัตรซึ่งอาจบรรจบผู้สำเร็จการศึกษาเข้ารับราชการได้ตามกฎ ก.พ. ดังนี้

๑. ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์ สาขาชีวเคมี สาขาจุลชีววิทยา สาขาเกษตรวิทยา และสาขาสรีรวิทยา ของมหาวิทยาลัยมหาวชิราวุธ ว่าเป็นปริญญาซึ่งอาจบรรจบผู้สำเร็จการศึกษาเข้ารับราชการได้ตามข้อ ๖ (๗) แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๖๒๒ (พ.ศ. ๒๕๑๓)

๒ ประกาศนียบัตรแพทย์เฉพาะทาง ของแพทยสภา ว่าเป็นประกาศนียบัตรซึ่งอาจบรรจบผู้สำเร็จการศึกษาเข้ารับราชการได้ตามข้อ ๗ แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๖๒๒ (พ.ศ. ๒๕๑๓)

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดแจ้งให้ส่วนราชการในสังกัดทราบด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) จินดา ณ สงขลา

(พันเอก จินดา ณ สงขลา)

เลขาธิการ ก.พ.

ที่ มท.๐๒๐๔/ว.๑๔๘

กระทรวงมหาดไทย

๑ เมษายน ๒๕๑๓

เรื่อง การอำนวยความสะดวกแก่คณะศึกษาและดูงาน

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือจังหวัดเชียงใหม่ ที่ ขม. ๑๘/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๓

ด้วยจังหวัดเชียงใหม่ชี้แจงมาว่า ปัจจุบันกระทรวง ทบวง กรม ตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ มักจะส่งคณะข้าราชการ คณะผู้ศึกษาหรือดูงานทั้งฝ่ายไทยและต่างประเทศ ไปดูงานในท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ในวันเสาร์ วันอาทิตย์ วันหยุดราชการ หรือวันสุดสัปดาห์ อยู่เป็นประจำ บางคณะเพียงแต่กำหนดวันไปขอพบหรือเยี่ยมคำแนะ แต่ไม่ได้แจ้งเวลาไปให้ทราบแน่นอน ทำให้จังหวัดไม่สะดวกในการที่จะนัดหมายหัวหน้าหน่วยงาน ทั้งที่สังกัดและมิได้สังกัดจังหวัด เพื่อเปิดสำนักงานต้อนรับหรือร่วมให้คำชี้แจงข้อราชการ ซึ่งบางคณะก็มีได้ให้ความสนใจในคำชี้แจงข้อราชการ ประโยชน์ที่จะพึงได้รับจากการที่ได้นัดหมายหัวหน้าหน่วยงานที่มาให้การบรรยายชี้แจงข้อมูลต่าง ๆ จึงไม่บังเกิดผลเท่าที่ควร

จังหวัดจึงใคร่ขอความร่วมมือจากกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ให้พยายามหลีกเลี่ยงการไปดูงานในวันตรงกับวันหยุดราชการ เพื่อความสะดวกของทุกฝ่ายและขอทราบล่วงหน้าพอสมควร ดังรายละเอียดความหนังสือจังหวัดเชียงใหม่แนบบาน

กระทรวงมหาดไทยจึงเวียนมาเพื่อประกอบการพิจารณาในอันที่จะให้ส่วนราชการในสังกัดได้ทราบ ตามที่จังหวัดเชียงใหม่ได้ขอความร่วมมือมานั้นต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พ่วง สุวรรณรัฐ

(นายพ่วง สุวรรณรัฐ)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวง

(สำเนา)

ที่ ชม. ๑๔/๒๔๕๕

ศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๓

เรื่อง การอำนวยความสะดวกแก่คณะศึกษาและดูงาน

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ด้วยตามกระทรวง ทบวงกรมต่าง ๆ ได้จัดส่งคณะข้าราชการ คณะผู้ศึกษาดูงานทั้งฝ่ายไทยและต่างประเทศ เดินทางขึ้นไปศึกษาดูงาน เยี่ยมคำนับ พึงคำบรรยายสรุปข้อราชการของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งที่สังกัดจังหวัด และมีได้สังกัดจังหวัดในท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ โดยได้กำหนดวัน เวลา ไปให้เสร็จ ขอให้จังหวัดอำนวยความสะดวก ซึ่งทางจังหวัดก็ได้จัดอำนวยความสะดวกให้ด้วยดีทุกครั้งที่คลอมา นั้น

จังหวัดไคร้ขอเรียนว่า การจัดส่งคณะข้าราชการ คณะผู้ศึกษาดูงานต่าง ๆ ทั้งฝ่ายไทยและต่างประเทศ ไปดูงานในท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนมากกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ คลอจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมักจะจัดส่งขึ้นไปตรงกับวันเสาร์ วันอาทิตย์ วันหยุดราชการหรือวันสุกสัปดาห์อยู่เสมอ ๆ ซึ่งในระยะแรก ๆ ก็ไม่บ่อยครั้งนัก แต่ปัจจุบันนี้โดยเฉลี่ยแล้วเกือบทุกวันเสาร์ วันอาทิตย์ เป็นเหตุให้จังหวัดไม่สะดวกในการที่จะนัดหมายหัวหน้าหน่วยงานทั้งสังกัด และมีได้สังกัดจังหวัดเพื่อเปิดสำนักงานต้อนรับ หรือร่วมให้คำชี้แจงข้อราชการและให้ข้อมูลต่าง ๆ เพราะเป็นวันหยุดราชการสถานทราชมการทุกแห่งปิดสำนักงาน การให้เจ้าหน้าที่มาร่วมชี้แจงข้อราชการในวันหยุดราชการ หากเป็นหน่วยงานในสังกัดของจังหวัด ก็ไม่เกิดปัญหาอะไรมากนัก แต่หากเป็นหน่วยงานนอกสังกัดแล้ว จังหวัดรู้สึกไม่สะดวกใจเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนั้นบางคณะเพียงแต่กำหนดวันไปขอพบหรือเยี่ยมคำนับ แต่ก็มีได้แจ้งเวลาไปให้ทราบแน่นอน เป็นเหตุให้การนัดหมายงานอื่นจำเป็นต้องพลอยชงักหรือล้มเหลวไปด้วย อีกประการหนึ่งเท่าที่ได้สังเกตการขอฟังบรรยายสรุปข้อราชการจากหน่วยงานต่าง ๆ บางคณะก็มี ได้ให้ความสนใจในข้อบรรยายสรุปตามที่จังหวัดได้มุ่งหวังไว้เท่าใดนัก ประโยชน์ที่พึงจะได้รับจากการที่ได้นัดหมายหัวหน้าหน่วยงานมาให้การบรรยายสรุปชี้แจงข้อมูลต่าง ๆ จึงไม่บังเกิดเท่าที่ควร

จังหวัดรู้สึกมีเกียรติและตระหนักดีอยู่เสมอถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากคณะผู้ดูงานทุกคณะ จังหวัดจึงเห็นว่าคณะใดมีจุดมุ่งหมายที่จะไปเยือนจังหวัดเชียงใหม่เพียงเพื่อการทัศนศึกษาชมความเท่านั้นแล้ว ก็ไคร้ขอได้โปรดกรุณาแจ้งไปให้ทราบโดยชัดเจนเพื่อจังหวัดจะได้ดำเนินการตามความเหมาะสมต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากเป็นไปได้ไคร้ขอความกรุณาให้ตเว้นการกำหนดไปดูงานที่ไปตรงกับวันหยุดราชการนั้น เสียได้ก็จะเป็นพระคุณอย่างยิ่ง เพราะไม่สะดวกด้วยประการทั้งปวงดังกล่าวแล้ว เว้นแต่คณะที่เห็นว่าเป็นความจำเป็นและสำคัญเป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์และความสะดวกแก่ทั้งสองฝ่าย รวมทั้งราชการส่วนรวมไม่เสียหาย

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อโปรดกรุณานำชี้แจงและขอความร่วมมือจากกระทรวงทบวงกรม และหน่วยงานต่าง ๆ ต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณอย่างยิ่ง.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พันตำรวจเอก นิรันดร์ ชัยนาม

(นิรันดร์ ชัยนาม)

ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่

เกียรติภูมิของข้าราชการไทย

สมาน รังสียกฤษฎ์

นับแต่ไหนแต่ไรมาแล้ว ปรากฏว่าในเมืองไทยเรานั้น การเสาะหาคนที่มีความรู้ ความสามารถเข้าทำราชการ ทำได้ง่ายและไม่จำเป็นต้องดั้นร่นมากนัก ทั้งนี้เพราะในเมืองไทยเรามีผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย กำลังคอยสลับรับฟังข่าวการรับสมัครของหน่วยราชการต่างๆ อยู่ตลอดเวลาแม้แต่หมู่ผู้ที่ประกอบอาชีพตามองค์การ หรือห้างร้านบริษัทเอกชนอยู่แล้ว ก็ยินดีที่จะสละตำแหน่งที่มีเงินเดือนสูงกว่า เพื่อมาเป็นข้าราชการ ดังนั้นเพียงแต่จะปิดประกาศที่หน้ากรมหรือประกาศทางวิทยุเท่านั้น ก็จะมีผู้มาสมัครมากมายเกินความต้องการเสียอีก โดยเฉพาะบางกรมแล้วมีตำแหน่งว่างอยู่ ๒-๓ ตำแหน่ง แต่จะมีผู้ไปสมัครเป็นจำนวนร้อยๆ ที่เดียว

เมื่อเป็นเช่นนั้น ก็เกิดมีปัญหว่า เหตุใดคนไทยจึงนิยมอาชีพราชการ ปัญหาข้อนี้จะมีคำตอบได้ต่างๆ กัน ขึ้นอยู่กับความเห็นของแต่ละบุคคล แต่คำตอบที่ตรงจุดที่สุด ก็เห็นจะเป็นเพราะการเป็นข้าราชการนั้นได้รับการยกย่องจากประชาชน หรือเพราะการเป็นข้าราชการนั้นทำให้มี “เกียรติภูมิ” สูงกว่าคนธรรมดาสามัญนั่นเอง

จากคำตอบดังกล่าวข้างต้นนั้น ก็เกิดมีปัญหาต่อไปว่า เหตุใดการเป็นข้าราชการจึงมีเกียรติภูมิสูง และการที่ข้าราชการมีเกียรติภูมิสูงนั้น จะมีผลต่อระบบราชการไทยอย่างไรบ้าง ซึ่งจะขอแยกพิจารณา ดังนี้

ก. ที่มาของเกียรติภูมิของข้าราชการไทย สาเหตุที่ทำให้ข้าราชการไทยมีเกียรติภูมิสูงกว่าคนธรรมดาสามัญนั้น มีดังต่อไปนี้

๑. สืบเนื่องมาจากการเป็นข้าราชการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่ออกไปเป็นเจ้าเมืองในต่างจังหวัด เรียกว่า “ไปกินเมือง” หรือ “ไปรับราชการต่างพระเนตรพระกรรณ” เป็นผู้ที่พระมหากษัตริย์ไว้นิยมนิมนต์ให้ไปรับราชการต่างพระเนตรพระกรรณ หรือพิจารณาตามตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ ไปรับราชการต่างพระเนตรพระกรรณ หรือพิจารณาตามระบบศักดินาหรือพิจารณาจากมาตรฐานความรู้ของข้าราชการเปรียบเทียบกับประชาชนทั่วไป ข้าราชการ

การ จึงมีลักษณะเป็นบุคคลชั้นสูง (elite group) ในสายตาของประชาชนไป

แม้ว่าในปัจจุบัน ข้าราชการมิได้เป็น “ขุนนาง” หรือ “ข้าราชการบริพาร” ดังเช่นสมัยก่อน และกลับมามีชื่อว่า ข้าราชการเป็น “ผู้รับใช้ประชาชน” แล้วก็ตาม ในความรู้สึกของประชาชนทั่วไปยังรู้สึกว่า ข้าราชการเป็นตัวแทนของพระมหากษัตริย์ เกียรติภูมิของข้าราชการในฐานะที่เป็นข้าราชการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงไม่ได้ลดลงเท่าใดนัก

๒. สืบเนื่องมาจากการมี “ชั้น” และ “ตำแหน่ง” เกี่ยวกับเรื่อง “ชั้น” นี้ มีบางคนพูดว่า เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดปมด้อย ปมเด่นระหว่างข้าราชการต่างชั้นกัน ซึ่งอาจจะเห็นได้ถ้ามองในแง่สังคมหมู่ข้าราชการเท่านั้น แต่ถ้ามองในแง่สังคมระหว่างข้าราชการกับบุคคลทั่วไปบ้าง จะเห็นว่า “ชั้น” ก็มีค่าสำคัญอยู่เหมือนกัน ทั้งนี้เพราะเงินเดือนของข้าราชการน้อยกว่าเงินเดือนพนักงานองค์การและห้างร้านบริษัทมาก เท่าที่ข้าราชการมือดีคงรับราชการอยู่ก็เพราะ “เกียรติ” อย่างเดียวในเมื่อ “ชั้น” เป็นเครื่องแสดงออกหรือเครื่องวัดเกียรติอันหนึ่ง ถ้าไม่มี “ชั้น” เสียเลย “เกียรติ” จะทรงอยู่หรือลดลงยิ่งสงสัย เพราะ

ถ้าไม่มี “ชั้น” จะดูกันยากกว่าความสำคัญของบุคคลนั้น ๆ มีแค่ไหน

แม้ว่า การมีชั้นจะไม่ก่อประโยชน์อะไรให้การปฏิบัติราชการโดยตรงก็ตาม แต่การมี “ชั้น” และ “ตำแหน่ง” ก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยดำรงไว้ซึ่งเกียรติภูมิของข้าราชการไทยมิให้ลดลง และเมื่อ “ชั้น” ยังมีความสำคัญอยู่ การเลิก “ชั้น” สำหรับข้าราชการไทย จึงควรพิจารณาดังผลได้ผลเสียโดยรอบคอบ

๓. สืบเนื่องมาจากความมั่นคงในการทำงาน ความมั่นคงในการทำงาน หมายถึงหลักประกันว่า ตราบใดที่ข้าราชการยังปฏิบัติงานดีมีความประพฤติดี ข้าราชการนั้น จะสามารถยึดถือการรับราชการเป็นอาชีพ และก้าวหน้าตามโอกาสและความสามารถ อยู่ได้ตลอดไปจนกว่าจะครบเกษียณอายุ (mostly life-long)

สำหรับข้าราชการไทยนั้น เป็นที่ทราบกันอยู่โดยทั่วไปว่ามีความมั่นคงกับประเทศไทยทีเดียว อาจกล่าวได้ว่า “ตราบใดประเทศไทยยังอยู่ยัง ยืนยง ราชการก็จะคงอยู่ด้วย” แม้ว่าบางหน่วยงานกรมจะถูกยุบเลิกไปเมื่อหมดความจำเป็น แต่รัฐบาลท่านก็มีได้ทอดทิ้งข้าราชการในกรมที่ถูกยุบเลิกนั้น ยังอุตส่าห์โอนอัมโณไปกรมอื่น ๆ ต่อไปอีก เห็นจะหางานอื่นที่มั่นคงเท่าราชการไม่ได้อีกแล้ว

เมื่อข้าราชการมีความมั่นคงในการดำรงชีวิตมากมายเช่นนี้ก็มีผลทำให้ข้าราชการเป็นอาชีพที่คนส่วนมากพิสมัยยิ่งกว่าอาชีพใดๆ เพราะการประกอบอาชีพอย่างอื่น เช่น การเป็นพนักงานห้างร้าน บริษัทหรือประกอบอาชีพส่วนตัว อาจจะรู้สึกว่าจะมีความมั่นคงไม่เพียงพอ เพราะอาจจะถูกปลดออกหรือขาดทุนย่อยยับไป แต่การรับราชการไม่มีทางขาดทุน ข้าราชการจึงกลายเป็นบุคคลที่มีเกียรติเป็นที่ยอมรับนับถือของสังคมทั่วไป เพราะความมั่นคงในอาชีพราชการนี้ประการหนึ่ง

๕. สืบเนื่องมาจากการได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และเหรียญตราการปูนบำเหน็จความชอบเป็นวิธีการอันสำคัญประการหนึ่งที่จะกระตุ้นเตือนให้ข้าราชการมีกำลังใจในการปฏิบัติราชการได้เป็นอย่างดี การปูนบำเหน็จความชอบแก่ข้าราชการนี้ นอกจากจะเลื่อนเงินเดือนที่เข่าตนเองว่า “เงินเดือน” แล้ว ก็ยังมีวิธีอื่นๆ อีก เป็นต้นว่า การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เหรียญคุณภุมาลา และเข็มศิลปวิทยา

เนื่องจากความสนใจในเครื่องอิสริยาภรณ์ในขณะนั้นน้อยกว่าในระยะก่อนสงครามเป็นอันมาก รัฐบาลจึงได้หาทางเร่งเร้าให้เครื่องราชอิสริยาภรณ์

กลับมาอยู่ในความสนใจ และมีความสำคัญต่อข้าราชการมากขึ้น โดยกำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๐๑ ข้อ ๕ ว่า “เครื่องราชอิสริยาภรณ์เป็นเครื่องประดับเกียรติยศ ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานแก่ผู้ทำความดีความชอบเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ โดยคำแนะนำขอพระราชทานของรัฐบาล เป็นบำเหน็จและเครื่องหมายเชิดชูเกียรติอย่างสูงแก่ผู้ได้รับพระราชทาน และได้วางหลักในการพิจารณาขอพระราชทานว่า “ในการพิจารณาขอพระราชทานผู้ทำหน้าที่พิจารณาพึงใช้ดุลยพินิจถึงความชอบต่อประเทศชาติ ประชาชน โดยรอบคอบว่า มีลักษณะถึงขนาดจะได้รับบำเหน็จเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ได้รับพระราชทานรู้สึกภาคภูมิใจในเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับพระราชทานอย่างจริงใจ และทั้งเพื่อให้เครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้ทรงไว้ซึ่งเกียรติอันสูงด้วย”

จะเห็นได้ว่า การพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์และเหรียญตราแก่ข้าราชการนั้น จึงเท่ากับเป็นการประกาศยกย่องข้าราชการผู้นั้นว่าเป็นผู้ได้กระทำความดี ความชอบต่อประเทศชาติ ต่อประชาชนมาเป็นอันมากแล้ว อันจะเป็นสิ่งสร้างเกียรติภูมิให้แก่ข้าราชการที่สำคัญมากประการหนึ่ง

๕. สืบเนื่องมาจากการมีอำนาจวาสนา เหตุที่คนอยากเป็นข้าราชการอีกประการหนึ่ง ก็คือการเป็นข้าราชการนั้นก่อให้เกิดอำนาจ ซึ่งอาจจะเป็นอำนาจหน้าที่ (authority) ที่กฎหมายกำหนดให้อำนาจไว้ ซึ่งเป็นอำนาจในการวินิจฉัยสั่งการ (right to make decision) ที่กฎหมายให้แก่ฝ่ายบริหาร เช่น ตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่กรมศุลกากร เจ้าหน้าที่กรมสรรพากร เป็นต้น หรืออำนาจบารมี (power) ซึ่งเป็นอำนาจที่เกิดจากความมั่งคั่ง ความรู้ ความสามารถ อิทธิพล และภาวะครอบงำของผู้นั้น

ตามธรรมชาติของคนเรานั้น ต้องการความก้าวหน้า ได้เป็นใหญ่เป็นโต มีอำนาจวาสนา เมื่อการเป็นข้าราชการก่อให้เกิดอำนาจวาสนาที่ประชาชนทั่วไปไม่อาจจะมีได้ ก็ทำให้ข้าราชการต่างกับประชาชนอย่างเห็นได้ชัด เพราะเป็นตำแหน่งปกครองบังคับบัญชาคนและบางกรณีกฎหมายให้อำนาจที่จะจับกุมได้อีกด้วย

เมื่อฐานะของข้าราชการสูงกว่าสามัญชนทั่วไป แล้วใครเล่าจะไม่ประสงค์ที่จะเป็นข้าราชการ ข้าราชการจึงมีเกียรติภูมิสูงในสายตาของคนทั่วไป

แต่ก็มีข้อควรระวังเกี่ยวกับการให้อำนาจแก่ข้าราชการนั้นว่า การให้อำนาจแก่ข้าราชการมากเกินไปนั้น ในบางครั้งแทนที่จะทำให้ข้าราชการมีฐานะ

ตำแหน่งเป็นที่ยกย่องสรรเสริญและได้รับความนับถือจากประชาชน กลับทำให้ข้าราชการเป็นที่รังเกียจของประชาชนไปก็ได้ ซึ่งแทนที่จะเป็นเครื่องสร้างเกียรติภูมิให้แก่ข้าราชการ กลับเป็นเครื่องทำลายเกียรติภูมิที่บรรพบุรุษอุตส่าห์สร้างมาเป็นเวลาหลายศตวรรษแล้ว

๖. สืบเนื่องมาจากการได้รับประโยชน์^๕ เกือบทุกอย่าง (fringe benefits) การรับราชการนั้นถือเป็นอาชีพอย่างหนึ่ง และกล่าวได้ว่าเป็นการขายแรงงานเช่นเดียวกับอาชีพอื่น ๆ ค่าตอบแทนแรงงานของข้าราชการนั้น นอกจากเงินเดือนแล้ว ยังได้รับผลประโยชน์ตอบแทนอื่น ๆ อีกมาก เช่น

(๑) บ้านหนึ่งบ้าน หนึ่งเรื่องบ้านหนึ่งบ้าน ข้าราชการไทยควรพอใจเป็นอย่างยิ่ง เพราะอาจกล่าวได้ว่า เกือบไม่มีประเทศไหนให้บ้านหนึ่งบ้านสูงเท่าเรา

บ้านหนึ่งบ้านเป็นรางวัลของการที่ได้ปฏิบัติราชการมาด้วยความซื่อสัตย์สุจริตมาเป็นเวลานาน และเป็นที่หวังบันปลายที่มีความสำคัญมาก เพราะจะทำให้ข้าราชการที่ออกจากราชการไปแล้วสามารถดำรงชีพต่อไปได้อย่างมีเกียรติ ผิดกับการทำงาน

ในห้างร้านบริษัทซึ่งอาจจะได้โบนัส เงินปันผล แต่เป็นการชั่วคราวครั้งชั่วคราว ไม่แน่นอนเหมือนบำเหน็จบำนาญ

(๒) วันหยุดวันลา นอกจากวันเสาร์วันอาทิตย์ เป็นวันหยุดราชการตามปกติแล้ว ยังมีวันหยุดราชการประจำปีอีกประมาณ ๑๓ วัน ทำงานจริงๆ ประมาณ ๒๔๗ วันต่อปีเท่านั้น

ส่วนวันลาหยุดราชการโดยได้รับเงินเดือนเต็มก็ลาได้มากมาย เช่น ลาป่วยได้ ๖๐ วัน และในกรณีที่จำเป็นเจ้ากระทรวงอนุญาตให้ลาต่อได้อีก ๖๐ วัน ลาเพราะประสบอันตรายในขณะปฏิบัติหน้าที่ได้อีก ๑๒๐ วัน ถ้าเป็นโรคติดต่อด้านร้ายแรงเนื่องจากปฏิบัติราชการในหน้าที่อันเกี่ยวเนื่องด้วยโรคนั้น ๆ ก็ลาได้อีก ๒๗๐ วัน ลาจักษรรรมา ๔๕ วัน แต่ปีแรกเข้ารับราชการลาได้ไม่เกิน ๑๕ วัน ลาพักผ่อนปีละ ๑๐ วัน ถ้าลาไปประเทศใกล้เคียง ก็ลาเพิ่มจากวันลาจรรรมาได้อีก ๓๐ วัน ถ้าลาไปยุโรปหรืออเมริกา ลาเพิ่มจากวันลาจรรรมาได้อีก ๑๒๐ วัน ลาอุปสมบทได้ ๑๒๐ วัน และถ้าเป็นไทยมุสลิม ก็ลาไปประกอบพิธีฮัจญ์ได้ ๑๒๐ วันเช่นกัน ลาไปศึกษาในประเทศหรือต่างประเทศได้อีกประมาณ ๒-๕ ปี สำหรับข้าราชการสตรี ลากลดได้ครึ่งละ ๑๒๐ วัน

จะเห็นได้ว่าการรับราชการนั้นมันวันหยุดวันมากมาย โดยได้รับเงินเดือนเต็มทั้งสิ้น

(๓) เงินค่าภาษี ข้าราชการไม่ต้องเสียภาษีเงินได้ เพราะรัฐบาลออกให้แทน ซึ่งถ้าเป็นพนักงานห้างร้านบริษัทแล้ว จะต้องรับภาระอันนี้เอง และยังมีรายได้มากก็ยิ่งต้องเสียภาษีมาก เพราะเราใช้อัตราก้าวหน้า (Progressive rate)

(๔) เงินค่ารักษาพยาบาล และค่าเล่าเรียนบุตร สำหรับค่ารักษาพยาบาลและค่าเล่าเรียนบุตรนี้ ข้าราชการผู้มีรายได้เดือนหนึ่งไม่เกิน ๑,๓๐๐ บาท ให้เบิกได้เท่ากับจำนวนเงินที่ต้องจ่ายไปคือ เบิกได้หมด ส่วนข้าราชการซึ่งมีรายได้เดือนหนึ่งเกินกว่า ๑,๓๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๒,๗๕๐ บาท ให้เบิกได้ครึ่งหนึ่งของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายไป ซึ่งนับว่าเป็นสิทธิพิเศษของข้าราชการ คนอื่นไม่มีสิทธิซึ่งนอกจากจะเป็นการแบ่งเบาภาระของข้าราชการ ยังทำให้ข้าราชการมีความรู้สึกภูมิใจในอาชีพของตน เพราะเป็นอาชีพที่ได้รับการเอาใจใส่จากรัฐบาลมากที่สุด

(๕) การศึกษาและการไปต่างประเทศ ข้าราชการมีโอกาสลาศึกษาทั้งใน และนอกประเทศ และเมื่อได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรสูงขึ้นก็

สามารถปรับเงินเดือนให้สูงขึ้นได้ หุ่นไปศึกษา
ดูงานในต่างประเทศสำหรับข้าราชการก็มีมาก เหล่า
นี้ก็เป็นคำตอบที่ตอบประการหนึ่งว่า ทำไมคนจึง
อยากเป็นข้าราชการ

(๖) อื่น ๆ นอกจากนี้ ยังมีประโยชน์ปลีกย่อย
อื่น ๆ อีก เช่น ไปต่างจังหวัดก็ได้ค่าพาหนะเดิน
ทาง เบี้ยเลี้ยงก็ได้ หัก ๆ ที่อยู่ทำงานก็รับประ
ทานอาหารอยู่แล้ว ได้ค่าล่วงเวลา เบี้ยประชุม
หัก ๆ ที่ต้องทำงานชั้นนี้แล้ว ในบางกรณีก็
ได้ค่าเช่าบ้านหรือบ้านพัก และถ้าเป็นข้าราชการ
ชั้นผู้ใหญ่ก็จะได้รับประจำตำแหน่งเหล่านี้เป็นต้น

ประโยชน์เกื้อกูลที่ข้าราชการได้รับนี้ นอกจากจะ
เป็นการช่วยแบ่งเบาภาระทางเศรษฐกิจ ช่วยให้
ข้าราชการได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ ฯลฯ แล้ว
ยังเป็นการช่วยส่งเสริมให้ข้าราชการมีเกียรติภูมิสูง
ในสายตาของประชาชนในข้อที่ว่า ข้าราชการ
มีสิทธิพิเศษเหนือคนธรรมดาสามัญมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าราชการในต่างจังหวัด

ข. ผลของการที่ข้าราชการไทยมีเกียรติ
ภูมิสูง

การที่ข้าราชการมีเกียรติภูมิล้วนนี้ มีผลดีต่อระบบ
ราชการไทยหลายประการด้วยกัน ดังต่อไปนี้

๑. ทำให้สามารถหาคนดีมาทำราชการได้
ง่ายและอยู่รับราชการนาน ๆ จุดประสงค์
สำคัญอันหนึ่งของการบริหารงานบุคคลก็คือ การ
ให้ได้คนที่มีความรู้ความสามารถมาทำงานกับเรา
ให้นานที่สุดที่จะนานได้ แต่การที่จะได้คนดีมาทำ
งานกับเราให้นานที่สุดนั้น ในระบอบประชาธิปไตย
นั้นเราไม่สามารถจะไปบังคับเขาได้ สิ่งที่จะ
กระทำได้อีกคือ การพยายามสร้างสภาพการณ์ให้
ข้าราชการมีความรู้สึกภาคภูมิใจในการเป็นข้าราชการ
ของเขา ก็คือ การสร้างเกียรติภูมิให้แก่
ข้าราชการนั่นเอง

ในต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกา
ปรากฏว่าตำแหน่งในราชการตกอยู่ในสภาพที่ต้อง
ง้อคน อันเนื่องมาจากเกียรติภูมิของข้าราชการต่ำ
ทำให้ขาดแคลนข้าราชการมือดี ๆ ขาดแคลนช่าง
แพทย์ และพวกสำเร็จปริญญาและประกาศนียบัตร
วิชาชีพอื่น ๆ เพราะถูกโรงงานอุตสาหกรรม บริษัท
หรือธุรกิจเอกชนดึงตัวไปหมด¹ แต่สำหรับประเทศ
ไทยนั้น เกียรติภูมิของข้าราชการยังสูงอยู่ อาชีพ
ราชการจึงยังเป็นที่ยศสมัยของคนไทยอยู่ และส่วน
ใหญ่จะอยู่รับราชการต่อไปทั้ง ๆ ที่เงินเดือนต่ำกว่า
องค์การหรือห้างร้านบริษัทเอกชน

¹ ประวิณ ภานกร “ระเบียบข้าราชการพลเรือนในต่างประเทศ”

๒. ทำให้สามารถประหยัดงบประมาณ ในสหรัฐอเมริกาประชาชนนิยมเข้าทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม บริษัท หรือธุรกิจเอกชนมากกว่าการรับราชการ ทั้งนี้เพราะโรงงานอุตสาหกรรมและห้างร้านบริษัทเอกชนให้เงินเดือนและผลประโยชน์อื่น ๆ สูงกว่ารัฐบาลมาก ในตอนหลังรัฐบาลสหรัฐจึงต้องปรับปรุงระเบียบข้าราชการให้อยู่ในสภาพไม่น้อยหน้าบริษัท โดยกำหนดเงินเดือนให้ใกล้เคียงกับเงินเดือนที่บริษัทเอกชนให้ และต้องทำการชักชวนคนเข้ารับราชการเหมือนอย่างบริษัททำบ้าง เช่น พิมพ์ใบโฆษณาไปปิดหรือแจกตามมหาวิทยาลัย บอกคุณลักษณะของตำแหน่งต่าง ๆ ในราชการ รวมทั้งประโยชน์ที่จะได้รับจากเข้ารับราชการนั้น นอกจากนั้น ยังมีการประกาศตำแหน่งว่างติดไว้ตามที่ทำการไปรษณีย์ต่าง ๆ บางทีก็โฆษณาตามหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ บางทีก็ส่งคณะเจ้าหน้าที่รับสมัคร (recruit team) ไปชักชวนนักศึกษาตามมหาวิทยาลัยเลยทีเดียว สรุปแล้ว รัฐบาลสหรัฐจะทำทุกวิถีทางเพื่อชักชวนคนเข้ารับราชการ²

สำหรับประเทศไทย ไม่จำเป็นต้องทำถึงขนาดนั้น เพราะมีผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียน มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัย กำลังคอยสดับตรับฟังข่าวการรับ

สมัครของหน่วยราชการต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา และแม้แต่ในหมู่ผู้ที่ประกอบอาชีพตามองค์การหรือห้างร้านบริษัทเอกชนอยู่แล้ว ก็ยินดีที่จะสละตำแหน่งที่มีเงินเดือนสูงเพื่อมาเป็นข้าราชการอยู่อีกมาก

จึงสรุปได้ว่า การที่ตำแหน่งราชการเป็นตำแหน่งที่มีเกียรติภูมิสูงนั้น นอกจากรัฐบาลจะสามารถประหยัดงบประมาณเนื่องจากจ่ายเงินเดือนในอัตราต่ำแล้ว ยังประหยัดค่าโฆษณาชักชวนคนเข้ารับราชการอีกด้วย

๓. ทำให้สมรรถภาพในการปฏิบัติการราชกิจขึ้น การที่ข้าราชการมีความรู้สึกภาคภูมิใจในการเป็นข้าราชการนั้น จะเป็นเครื่องกระตุ้น (motivation) ให้ข้าราชการมีความหมั่นเพียรในการทำงานเครื่องกระตุ้นในการทำงานนี้ก็มีหลายอย่าง เช่น การให้เงินเดือนสูงการมีสภาพที่ทำงานดี เป็นต้น ให้ข้าราชการมีความหมั่นเพียรในการทำงานเครื่องกระตุ้นในการทำงานนี้ก็มีหลายอย่าง เช่น การมีสภาพที่ทำงานดี เป็นต้น แต่สำหรับข้าราชการไทยนั้น เกียรติภูมิเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดประการหนึ่ง ที่จะเป็นเครื่องกระตุ้นให้ข้าราชการอุทิศเวลา กำลังกาย กำลังใจให้แก่ราชการได้มาก และผลงานก็จะดีขึ้นตามไปด้วย และในทางกลับกัน ถ้าเกียรติภูมิของข้าราชการต่ำ ก็จะทำให้สมรรถภาพในการปฏิบัติราชการเสื่อมลงเป็นอย่างมาก

² Ibid., หน้า ๒๘.

๔. ทำให้ขวัญของข้าราชการดีขึ้น ขวัญ (Morale) หมายถึงทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานที่จะปฏิบัติงานให้ดีที่สุด ให้เป็นผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายปลายทางหรือวัตถุประสงค์ส่วนรวมของหน่วยงานนั้น ขวัญจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก ถ้าขวัญของทหารในกองทัพเสียแล้ว แม้จะมีอาวุธดีกว่าและจำนวนมากกว่าข้าศึกก็ต้องพ่ายแพ้ปราศัยโดยไม่มีปัญหา ข้าราชการก็เหมือนกัน ผลงานที่ได้รับจากข้าราชการผู้เสียขวัญ ย่อมมีผลงานของข้าราชการผู้ที่มีขวัญดีไม่ได้เป็นธรรมดา

ในประเทศไทยนั้น ขวัญของข้าราชการมีความสัมพันธ์กับเกียรติภูมิของข้าราชการอยู่มาก ถ้าเกียรติภูมิของข้าราชการสูง ขวัญของข้าราชการก็จะดีตามไปด้วย และจะเป็นผลให้การปฏิบัติงานของข้าราชการเป็นไปอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยด้วย ตรงกันข้ามถ้าเกียรติภูมิของข้าราชการต่ำ ขวัญของข้าราชการก็จะไม่ดีไปด้วยและจะทำให้ผลการปฏิบัติราชการไม่ดีตามไปด้วยเช่นกัน

ตามที่ได้พิจารณามาแล้วจะเห็นว่า ข้าราชการไทยนั้นยังมีเกียรติภูมิสูงอยู่ และเกียรติภูมินั้นจะมีต่อไปอีกเป็นเวลานานตราบเท่าที่เรายังสามารถดำรงไว้ซึ่งสิ่งที่เป็เครื่องก่อให้เกิดเกียรติภูมิต่าง ๆ และการที่ข้าราชการไทยมีเกียรติภูมิตั้งนั้น ก็จะเป็นประโยชน์ต่อระบบราชการไทยมากมายหลายประการด้วยกัน

แต่อย่างไรก็ตามในระยะหลัง ๆ นี้ ได้มีองค์การระหว่างประเทศและองค์การต่างประเทศมาตั้งหลายแห่ง ให้เงินเดือนสูงกว่ารัฐบาลมาก บริษัทต่างประเทศบางบริษัทก็ให้เงินเดือนสูงมากเช่นกัน เป็นผลให้เกียรติภูมิของข้าราชการถูกกระทบกระเทือนไปบ้างแล้ว ดังจะเห็นได้จากการที่ข้าราชการที่สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศลาออกไปทำงานกับองค์การและบริษัทเหล่านั้น บางคนพยายามดิ้นรนจะออกจากราชการไปทำงานกับองค์การหรือบริษัทนั้น ทั้ง ๆ ที่มีสัญญาผูกมัดว่า จะต้องรับราชการชดใช้การที่รัฐบาลให้ทุนหรือให้การศึกษาโดยได้รับเงินเดือนอยู่ แสดงว่าเกียรติภูมิของข้าราชการกำลังสั่นคลอนและโน้มเอียงไปในทางต่ำลง และเหตุที่ทำให้เกียรติภูมิของข้าราชการต่ำลงนี้ เห็นจะมีอยู่ประการเดียวเท่านั้น คือ “เงินเดือนต่ำ” ทั้ง ๆ ที่ค่าครองชีพสูงขึ้นเรื่อย ๆ อันเป็นเหตุข้าราชการบางคนต้องใช้อำนาจหน้าที่หาผลประโยชน์ส่วนตัว และเป็นเหตุให้ข้าราชการบางคนทุจริตต่อหน้าที่เป็นต้น ซึ่งล้วนแต่จะทำให้เกียรติภูมิของข้าราชการไทยลดลง

ดังนั้น สิ่งที่รัฐบาลจะพึงกระทำอย่างรีบด่วนในขณะนี้ ก็คือ การปรับปรุง “อัตราเงินเดือน” ของข้าราชการให้สูงขึ้น เพราะว่าในปัจจุบันนี้ฐานะทางเศรษฐกิจได้กลายมาเป็นเครื่องก่อให้เกิดเกียรติภูมิที่สำคัญยิ่งอันหนึ่งไปแล้ว จะใช้เครื่องก่อให้เกิดเกียรติภูมิต่าง ๆ ตามที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นเห็นจะไม่เป็นการเพียงพอเสียแล้ว.

การสอบแข่งขันเพื่อรับทุนรัฐบาลและทุนเล่าเรียนหลวง เพื่อไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ

พุทธทรัพย์ มณีศรี

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๑๑ (๒) บัญญัติให้ ก.พ. มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดหลักสูตรและวิธีการสอบแข่งขันและสอบคัดเลือกตามความต้องการของส่วนราชการฝ่ายพลเรือนเพื่อรับทุนรัฐบาลไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ และระเบียบ ก.พ. ว่าด้วยทุนเล่าเรียนหลวง พ.ศ. ๒๕๐๘ ให้ ก.พ. ดำเนินการกำหนดหลักสูตรและวิธีการสอบคัดเลือก เพื่อรับทุนเล่าเรียนหลวงไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ

การปฏิบัติงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ และระเบียบ ก.พ. ดังกล่าวแล้ว สำนักงาน ก.พ. ได้ดำเนินการเป็นขั้นใหญ่ ๆ ดังนี้

๑. เตรียมงบประมาณ
๒. พิจารณาจัดสรรทุน
๓. กำหนดหลักสูตรและวิธีการสอบ
๔. ดำเนินการสอบ

๕. ประกาศผลการสอบ
๖. ดำเนินการฝึกอบรม
๗. จัดหาสถานศึกษา
๘. ส่งตัวนักเรียนหรือข้าราชการที่ได้รับทุนไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ

ในการดำเนินการสอบครั้งที่แล้ว ๆ มานั้น สำนักงาน ก.พ. ได้เปิดสอบเพื่อรับทุนเล่าเรียนหลวง และทุนรัฐบาลเป็นประจำเกือบทุกปี สำหรับทุนรัฐบาลนั้น เปิดสอบรวมกันทั้งผู้ที่จะไปศึกษาชั้นปริญญาตรีและชั้นปริญญาโท ในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ ได้เปลี่ยนแปลงใหม่ โดยสอบทุนเล่าเรียนหลวงและทุนรัฐบาลเฉพาะหน่วยปริญญาตรีครั้งหนึ่ง และทุนรัฐบาลเฉพาะหน่วยปริญญาโทอีกครั้งหนึ่ง ระยะเวลาของการเปิดสอบสำหรับทุนเล่าเรียนหลวงนั้น ประมาณเดือนมิถุนายนของทุกปี ส่วนทุนรัฐบาลนั้นไม่แน่นอน ดังจะเห็นได้จากสถิติได้ในรอบ ๕ ปีที่แล้ว ดังนี้

ระยะเวลาของการเปิดสอบทุนรัฐบาล
และทุนเล่าเรียนหลวง ตั้งแต่ปี พ.ศ.
๒๕๐๘-๒๕๑๒

พ.ศ. ๒๕๐๘

ทุนรัฐบาล ไม่มีการสอบ
ทุนเล่าเรียนหลวง ๗-๑๘ มิถุนายน

พ.ศ. ๒๕๐๙

ทุนรัฐบาล ๒๒ มีนาคม-๗ เมษายน
ทุนเล่าเรียนหลวง ๒๔-๒๕ มิถุนายน

พ.ศ. ๒๕๑๐

ทุนรัฐบาล ๑-๗ พฤษภาคม
ทุนเล่าเรียนหลวง ๒๐-๒๑ มิถุนายน

พ.ศ. ๒๕๑๑

ทุนรัฐบาล ๒๐-๒๔ มีนาคม
ทุนเล่าเรียนหลวง ๑๙-๒๑ มิถุนายน

พ.ศ. ๒๕๑๒

ทุนรัฐบาล (เฉพาะหน่วยปริญญาโท)

๒๐ พฤศจิกายน - ๖ ธันวาคม
ทุนเล่าเรียนหลวงและทุนรัฐบาล (เฉพาะหน่วย
ปริญญาตรี) ๑๗-๒๐ มิถุนายน

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ นี้ สำนักงาน ก.พ. ได้วาง
แผนการปฏิบัติงานการสอบแข่งขัน เพื่อรับทุน
รัฐบาลและทุนเล่าเรียนหลวงตลอดจนขบวนการที่

เกี่ยวข้องกัน แผนงานดังกล่าวนี้จะได้ใช้เป็นประ
จําทุกปี ทั้งนี้อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขบ้าง
เล็กน้อยตามความเหมาะสม จะเห็นได้ว่า จาก
แผนงานดังกล่าว การเปิดสอบแข่งขันเพื่อรับทุน
เล่าเรียนหลวงและทุนรัฐบาลเฉพาะหน่วยปริญา
ตรีจะกระทำในปลายเดือนพฤษภาคมของทุกปี ทั้ง
นี้ทันทีหลังจากกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศผล
การสอบไล่ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายเรียบร้อยแล้ว
แล้ว สำหรับการเปิดสอบแข่งขันเพื่อรับทุนรัฐบาล
เฉพาะหน่วยปริญญาโทนั้น จะกระทำในเดือน
สิงหาคมของทุกปี ทั้งนี้หลังจากได้ดำเนินการสอบ
แข่งขันเพื่อรับทุนเล่าเรียนหลวง และทุนรัฐบาล
เฉพาะหน่วยปริญญาตรี รวมทั้งสภามหาวิทยาลัย
และวิทยาลัยในประเทศทุกแห่ง ได้อนุมัติปริญญา
บัตรแก่ผู้จบการศึกษาในปีนั้นเรียบร้อยแล้ว (ดูรายละเอียด
แผนงานดังกล่าวหลังเรื่องนี้)

แม้ว่าจุดมุ่งหมายในการจัดทำแผนงานครั้งนี้ เพื่อ
กระตุ้นเตือนเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ก.พ. ที่เกี่ยวข้อง
ได้ทราบและถือปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนงานที่
วางไว้ก็ตาม แต่ที่นำมาเผยแพร่ใน “วารสารข้าราชการ”
ก็เพื่อที่จะให้ผู้สนใจรับทุนรัฐบาล
และทุนเล่าเรียนหลวงได้มีโอกาสทราบล่วงหน้า
เพื่อเตรียมตัวสอบแต่เนิ่นๆ ผู้รวมทั้งเพื่อให้ปก

ครองนักเรียนทุนส่วนตัว นักเรียนและข้าราชการ
การศึกษาด้วยทุนส่วนตัวและทุนอื่น ๆ ได้ทราบ
กำหนดระยะเวลาของการฝึกอบรม ผู้ที่จะไปศึกษา
วิชา ณ ต่างประเทศ เพื่อจะได้ส่งนักเรียนหรือมา
ร่วมในการฝึกอบรมดังกล่าว

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนงานดังกล่าวแล้ว คงจะเป็น
ประโยชน์ต่อผู้สนใจที่จะสอบแข่งขันเพื่อรับทุนรัฐ-
บาลและทุนเล่าเรียนหลวง รวมทั้งผู้ประสงค์จะ
เข้ารับการฝึกอบรมก่อนจะเดินทางไปศึกษาวิชา ณ
ต่างประเทศอยู่มิใช่น้อย

ขอกฎในความผิดพลาด : เนื่องจากวารสารข้าราชการฉบับเดือนพฤษภาคม
๒๕๑๓ บทความเรื่อง “การรับบรรจุข้าราชการออกจากราชการไปแล้ว กลับเข้ารับราชการใหม่”
ได้กล่าวถึงข้อความเกี่ยวกับ พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๔๓ ไว้ที่หน้า ๑๔
กล่าวถึงโทษทางวินัยของข้าราชการไว้ผิดพลาด จึงขอแก้ไขให้ถูกต้องดังนี้

“พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๔๓ บัญญัติว่าโทษ
ทางวินัย มี ๖ สถาน คือ

๑. ไล่ออก
๒. ปลดออก
๓. ให้ออก
๔. ลดขั้นเงินเดือน
๕. ตัดเงินเดือน
๖. ภาคทัณฑ์

บรรณาธิการ

ทัศนะจากสื่อมวลชน

เกี่ยวกับการประชุมข้าราชการ

สมัยใหม่ การประชุมหรืออบรมทางราชการ มักจะพืดพิถันในเรื่องสถานที่กันมาก ทั้งนี้เพื่อความสะดวกสบายของผู้เข้าร่วมประชุมหรืออบรม ซึ่งก็เป็นจิตวิทยาอย่างหนึ่ง เพื่อช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดี และทุกคนมีความแจ่มใสกระตือรือร้น เพราะได้พ้นออกมาจากความจำเจ การศึกษาสถานศึกษาของนักเรียนหรือการโยกย้ายห้องเรียนในบางวิชาเชื่อกันว่าได้ผลดีขึ้น

สมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ พอถึงฤดูร้อน ตัวนายกรัฐมนตรีไปพักตากอากาศอยู่ที่บางแสน ถึงวันประชุมคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรีแต่ละคนต้องเดินทางออกจากกรุงเทพ ฯ ไปประจำที่นั่น การได้ปรึกษาหารือกันท่ามกลางกลิ่นไอไอโซน ก็สดชื่นกันดี ถ้าไม่คำนึงถึงการสิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่าย

การโยกย้ายสลับเปลี่ยนที่ประชุมกัน สมัยนี้มักจะนิยมกันแพร่หลายยิ่งขึ้น มีปัญหาที่จะต้องประชุมสัมมนาทางวิชาการหรือการอบรมเจ้าหน้าที่ ก็มักจะคำนึงถึงเรื่องสถานที่เพื่อความความสะดวกสบาย

ก่อนอื่น บางครั้งก็ต้องเข้าห้องประชุมของโรงแรม ชั้นดีเป็นที่ประชุมแล้วก็เพิ่มความพิศดารยิ่งขึ้นทุกที บางเรื่องแห่กัน ไปประชุมที่โรงแรมรถไฟหัวหิน โรงแรมสมิหราที่สงขลา นั่งรถด่วนหรือขึ้นเครื่องบินไปประชุมที่เชียงใหม่ การประชุมนายอำเภอ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดเบาะ ๆ ก็ที่สถานพักผ่อน สว่างคนิวาสน์ บางปู เมื่อเร็ว ๆ นี้ มีการสัมมนาทางวิชาการเรื่องปัญหาประชากร ก็ต้องเดินทางกันไปประชุมที่โรงแรมริมหาดทรายบางแสน ทั้ง ๆ ที่ผู้เข้าสัมมนาและผู้บรรยายอยู่ในกรุงเทพ ฯ เรื่องนี้ก็น่าจะได้มีการวิจัยกันบ้างว่า ผลที่ได้รับจะคุ้มกับการสิ้นเปลืองเวลาและเงินทองหรือไม่

ฤดูร้อนปีนี้ กระทรวงมหาดไทยออกคำสั่งใหม่ ห้ามมิให้กรมกองในสังกัดเรียกข้าราชการเข้ามาประชุมหรืออบรม ทั้งนี้โดยอ้างว่าเพื่อให้ข้าราชการในจังหวัดต่าง ๆ ได้อยู่ใกล้ชิดกับประชาชน เพื่อช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้กับผู้มาติดต่อกับจังหวัดหรืออำเภอ

เหตุผลของกระทรวงมหาดไทยในเรื่องนี้ก็อยู่ในฤดูร้อน ชาวไร่ชาวนาซึ่งเป็นประชาชนส่วน

ใหญ่ของชนบทมักจะว่างจากการทำไร่ทำนา เป็นเวลาที่พอจะปลีกตัวมาติดต่อทำธุระกับหน่วยราชการได้ เช่นการทำตัวรูปพรรณแว้วควายรวมทั้งการขออนุญาต และการจดทะเบียนต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนั้นแล้วในฤดูนี้ประชาชนส่วนใหญ่มักจะประสบความเดือดร้อนในเรื่องน้ำกินน้ำใช้โจรผู้ร้ายซุกซุมกรณีไฟไหม้และโรคระบาดก็มักจะเกิดขึ้นในฤดูนี้เหมือนกัน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของข้าราชการที่จะต้องคอยช่วยเหลือในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขของราษฎรตามแบบนักปกครองที่ดี

เราเห็นด้วยกับคำสั่งของกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวแล้วเพราะในยามมีเหตุการณ์อะไร ถ้ามีนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งเป็นหัวหน้าอยู่ก็แก้ไขเหตุการณ์ได้ดีกว่าข้าราชการชั้นรอง ๆ นอกจากนั้นแล้วยังเกิดความอบอุ่นใจแก่ประชาชนอีกด้วย

บางครั้งการเรียกข้าราชการต่างจังหวัดเข้ามาประชุมในกรุงเทพ ฯ โดยอ้างว่าเพื่อซักซ้อมทำความเข้าใจในนโยบายบางอย่าง หรือข้าราชการเดินทางเข้ามาในส่วนกลางโดยอ้างว่าเพื่อหารือข้อราชการกับทางกระทรวงหรือกรมก็ดูจะไม่สู้จำเป็นเท่าใดนัก เพราะนโยบายออกเป็นคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรสามารถเก็บไว้เป็นหลักฐานหรือนำมา

อ่านทบทวนได้ตลอดเวลา ปัญหาข้อข้องใจต่าง ๆ ก็สอบถามเข้ามาได้ เพราะสมัยนี้การสื่อสารก็เจริญก้าวหน้าพอสมควร ทุกจังหวัดทุกอำเภอมีวิทยุรับส่งติดต่อกับส่วนกลางได้ทั่วถึงกันแล้ว ข้าราชการผู้ใหญ่ในกระทรวงหรือกรมเสียอีกที่ควรออกตรวจราชการติดตามผลงานในฤดูนี้ แต่ก็ไม่ควรจะถือโอกาสไปพักผ่อนตากอากาศแล้วอ้างเอาการตรวจราชการมาบังหน้า

“ขุนศึกษ์”

เดลินิวส์ ๑ พ.ค. ๒๕๑๓

ตำรวจกับประชาชน

ความจริงผู้เขียนอยากจะตั้งชื่อเรื่องว่า ตำรวจในสายตาของผู้หญิง แต่เกรงว่าชื่อเรื่องออกจะทำให้ตื้นตันโดยใช้เหตุ และอีกอย่างหนึ่งผู้หญิงนั้นก็คือผู้เขียนเพียงคนเดียว ผู้หญิงคนอื่นอาจจะไม่เห็นด้วย ซึ่งเป็นของแน่นอน ผู้เขียนจึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น ตำรวจกับประชาชน แต่จะเป็นตำรวจกับประชาชนหรือประชาชนกับตำรวจก็ตาม ก็มิได้มีความหมายแตกต่างกันอย่างไร ก็คงเป็นตำรวจในทัศนะของผู้เขียนอยู่นั่นเอง ในบรรดาอาชีพทั้งหลายที่มีอยู่ในโลก อาชีพตำรวจนับว่าเป็นอาชีพหนึ่งที่บุคคลธรรมดาทั่ว ๆ ไปไม่อยากจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับที่สุด ยกเว้นผู้ที่เป็นตำรวจเสียเอง

การที่เขียนเช่นนั้น อาจทำให้เข้าใจว่าผู้เขียนมีคติต่ออาชีพนี้ แต่ความจริงมิได้เป็นเช่นนั้น ผู้เขียนคิดว่า อีกหลาย ๆ คนก็คงมีทัศนคติต่อตำรวจเช่นผู้เขียนเหมือนกัน และเป็นทัศนคติที่ประชาชนมีต่อตำรวจมาหลายยุคหลายสมัย จนถึงปัจจุบันและคงจะมีอยู่ต่อไปในอนาคต แม้ว่าในปัจจุบันจะมีนายตำรวจหลายท่านใช้เวลาว่างเขียนหนังสือเกี่ยวกับตำรวจทำให้มีทัศนคติ เข้าใจและเห็นใจผู้ที่ประกอบอาชีพเป็นตำรวจดีขึ้นแต่ก็รู้สึกว่าจะทำไม่เป็นส่วนน้อย ประชาชนส่วนใหญ่อีกยังมีความรู้สึกเหมือนเดิมเพราะการที่ประชาชนทั่ว ๆ ไป จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับอาชีพตำรวจแต่ละครั้งนั้น มักจะเป็นในแง่ที่ไม่เป็นมงคลเสียเป็นส่วนมาก เรื่องการต้อนรับ การอำนวยความสะดวกติดตามเรื่องราว และการบิดเบือนรูปคดี ตลอดจนการรีดไถซึ่งเป็นข่าวอยู่บ่อย ๆ น้องชายของผู้เขียนโดนล้วงกระเป๋านรตปประจำทาง เนื่องจากบัตรประจำตัวต่าง ๆ ติดอยู่ในกระเป๋านั้น จึงต้องนำความไปแจ้งยังสถานีตำรวจซึ่งผู้แจ้งมีภูมิลำเนาอยู่ซึ่งรตปประจำทางสายนั้นแล่นผ่านเป็นส่วนใหญ่ กลับได้คำแนะนำว่า ควรจะแจ้งว่า ตกหาย เพราะถ้าแจ้งว่าถูกล้วงกระเป๋าทงเจ้าหน้าที่ตำรวจก็ไม่อาจรับแจ้งความได้จำเป็นต้องให้ไปแจ้งยังสถานีตำรวจแห่งอื่นที่รตปประจำทางสายนั้นแล่นผ่านเช่นกัน ซึ่ง

ก็ไม่แน่ว่าสถานีตำรวจแห่งนั้นจะแนะนำให้ไปแจ้งยังสถานีตำรวจแห่งอื่นอีกหรือไม่ น้องชายผู้เขียนจึงต้องแจ้งไปตามที่ตำรวจผู้นั้นแนะนำ เพื่อตัดปัญหาความยุ่งยากเรื่องนี้แม้จะน่าเห็นใจว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอาญา แต่ก็เป็นตัวอย่างไม่ดีที่แสดงให้เห็นว่าทำไมประชาชนถึงไม่อยากเกี่ยวข้องกับตำรวจโดยไม่จำเป็น

ผู้อ่านอาจจะเข้าใจว่าเรื่องเล็กน้อยแค่นี้ก็ต้องมาเขียน แต่ผู้เขียนในฐานะประชาชนคนไทยคนหนึ่ง ซึ่งอยากให้ประเทศไทยของเราเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับประเทศอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกิจการตำรวจ อย่างเช่นตำรวจในประเทศอังกฤษ ถ้าตำรวจไทยเป็นที่รักของประชาชนทั่ว ๆ ไปแล้วเราคงไม่จำเป็นจะต้องทุ่มเงินในด้านเครื่องใช้ของตำรวจเป็นจำนวนมาก ความร่วมมือจากประชาชนเป็นสิ่งที่ทำได้ยากยิ่งตำรวจก็คงตระหนักดีอยู่แล้วการที่จะให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งเปลี่ยนทัศนคติหรือความคิดเห็นของตนเองนั้นย่อมเป็นไปได้ยากยิ่งเป็นความเห็นของคนส่วนมากด้วยแล้วยิ่งยากกว่าหลายเท่า ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจบางหน่วยก็กำลังทำอยู่แล้วเช่นหน่วยบรรเทาสาธารณภัย กองดับเพลิง กรมตำรวจซึ่งอาจจะเป็นเพราะได้หัวหน้างานที่ดี เข้าถึงประชาชน และหนักในด้านประชา

สัมพันธ์ จึงทำให้ประชาชนมองเห็นผลงานของ
หน่วยนี้เด่นชัดเป็นพิเศษ แต่ในขณะที่หลายหน่วย
กำลังซื้อเสียงของกรมตำรวจให้ดีขึ้น กลับมีบาง
หน่วยอีกเช่นกันที่ทำให้คุณค่าดังกล่าวลดน้อยลง

ผู้เขียนจะขอกล่าวถึงแต่ประสบการณ์ที่ผู้เขียน
ได้รับจากตำรวจ แม้ว่าจะไม่ได้รับโดยตรง เป็น
แต่เพียงผลสะท้อน แต่ก็ประสบการณ์ที่ประทับใจ
ใจผู้เขียน ให้มีทัศนคติต่อตำรวจไปในแง่ที่ไม่ค่อย
จะดีนัก และนับวันจะเพิ่มมากขึ้นทุกที ตำรวจผู้
เขียนจะขอกล่าวถึงเป็นพิเศษก็คือ ตำรวจทาง
หลวงที่เรียกกันตามประสาชาวบ้านโดยย่อ ๆ ว่า
รถวิทยุ นั่นเอง ผลงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจวิทยุก็มี
อยู่มากเช่นช่วยผู้ที่ได้รับอุบัติเหตุช่วยบรรเทาโจร
ผู้ร้าย ทำให้ตำรวจสามารถบรรเทาเหตุร้ายที่เกิด
ขึ้นได้ทันทั่วทั้งที่และรวดเร็ว แต่ผู้เขียนก็ไม่เข้าใจ
เลยว่า เหตุใดเจ้าหน้าที่ตำรวจหน่วยนี้จึงพยายาม
ทำลายตัวเอง ทำลายไปทีละน้อย ๆ

ที่ผู้เขียนกล่าวพูดได้เช่นนั้น ก็เพราะบ้านของผู้
เขียนอยู่ริมทางหลวงสายสำคัญ ซึ่งเมื่ออุบัติเหตุ
เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากสายหนึ่ง และมีความจำเป็น
ต้องไปยังจังหวัดใกล้เคียงเป็นประจำ จึงมีโอกา
สได้พบเห็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ตำรวจทางหลวง
นี้เป็นประจำเช่นกัน ผู้เขียนจะไม่ขอพูดเรื่อง

การรีดไถ หรือเรื่องอื่น ๆ ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ
อีกหลายท่านพลอยซึ้งซึ้งหมองใจไป โดยใช้เหตุ
แต่จะขอพูดถึงเรื่องการใช้รถวิทยุ ไม่ทราบว่ทาง
เจ้าหน้าที่ตำรวจทางหลวงนั้นซึ้งซึ้งกับเกี่ยวกับเรื่อง
การที่เอกชนจะขอความคุ้มครองจากตำรวจทางหลวง
ในเรื่องการเดินทางอย่างไร แต่ผู้เขียนชอบบอก
ตามตรงว่า รู้สึกหมั่นไส้ เมื่อได้ยินเสียงรถวิทยุ
ตำรวจขอให้รถคันอื่นชะลอตัว ชะลอให้รถ
คุณหญิงคุณนาย ซึ่งรถวิทยุนำมานั้นแล่นไปโดย
สะดวก นอกจากนั้นว่าเจ้าหน้าที่ใช้ขณะขับรถก็ไม่สมควร
ที่จะใช้ในการออกอากาศไปสู่ผู้ฟังที่อยู่สองฟากถนน
ผู้อ่านลองคิดดูว่าจะมีความรู้สึกอย่างไร เมื่อได้ยิน
เสียงตวาดประเภทยั่วเย้าเสียงแตรดังก้องถนนว่า ชิด
ซ้ายชิดซ้ายด้วย ขับรถหัดดูกระจกหลังเสียบ้าง
ซิ แม้ว่าผู้เขียนจะไม่ได้เป็นผู้ขับรถคันนั้น แต่ก็
รู้สึกเห็นใจใครเล่าอยากยุ่งเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ
ซึ่งมีแต่จะทำให้ตนตกอยู่ในฐานะเสียเปรียบ เจ้า
หน้าที่น่าจะใช้สมองตรึกตรองดูบ้าง แต่ที่เขาไม่
ชิดซ้ายในทันทีที่เจ้าหน้าที่สั่ง อาจจะเป็นเพราะมี
รถอื่นเกาะกีดขวางอยู่ หรือมีคนอยู่ในบริเวณ
นั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจควรพิจารณาดูก่อนที่จะใช้
วาจานั้นออกไป มิใช่จะใช้แต่อภิสิทธิ์เพื่อให้ขบวน
ที่ตนนำมานั้นผ่านไปโดยรวดเร็วแต่อย่างเดียว

นอกจากองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระราชวงศ์ และเจ้าหน้าที่คนสำคัญของรัฐบาล

แล้ว การใช้วิทยุตำรวจทางหลวงของเอกชน ควรจะเป็นไปในแง่ปรกติ คือเช่นสามัญชนคนธรรมดาทั่วๆ ไป เจ้าหน้าที่ตำรวจควรมีหน้าที่แต่เพียงดูแลให้มีอันตรายหรืออุบัติเหตุเกิดขึ้นได้เท่านั้น หรือถ้าอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นก็จะได้บรรเทาได้ทันทีที่ แต่การขอใช้รถตำรวจทางหลวงในปัจจุบันเป็นไปในแง่ที่ว่าบุคคลใดต้องการไปถึงที่หมายโดยรวดเร็วเป็นพิเศษ โดยไม่ต้องติดขัด ณ ที่ใดก็ขอใช้บริการตำรวจทางหลวง การกระทำเช่นนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจทางหลวงก็ทราบดีว่า เป็นการเบียดเบียนสิทธิของบุคคลธรรมดาโดยทั่วไปที่ใช้รถใช้ถนนแต่ผู้ใช้ทุกคนก็คงจะเต็มใจแม้ว่าจะถูกบังคับให้ขยับซ้ายหรือจอดรถ ถ้าหากกรณีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจนำมานั้นเป็นรถขบวนเสด็จของพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชวงศ์ หรือรถที่มิราชการเร่งด่วน หรือมีเหตุด่วนเหตุร้ายเกิดขึ้นแต่มีใช้รถที่นำบริวารของท่านผู้ใหญ่ไปพักผ่อนต่างจังหวัด หรือรถทัศนจร ในไม่ช้าใครจะไปรู้ระแห่งใด ถ้าไม่พยากติรดเป็นชั่วโม่ง ก็ขอพึ่งบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจทางหลวงได้ การจราจรในบ้านเราก็คงจะสับสนยิ่งกว่านี้

เรื่องนี้ขอฝากให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกคน โดยเฉพาะหน้าที่ตำรวจทางหลวง

เวณู

ช่วยชาวบ้านกันยังงี้

ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรีได้มีหนังสือไปยัง พล.ต.อ. ประเสริฐ รุจิรวงศ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขในฐานะอธิบดีกรมตำรวจขอให้บัญชาไปยังกองตำรวจดับเพลิงจัดส่งหน่วยบรรเทาสาธารณภัยไปช่วยเหลือซ่อมแซมบ้านเรือนราษฎร ซึ่งถูกวาตภัยที่ตกค้างอยู่เป็นการด่วน เพราะราษฎรเดือดร้อนมาก ทั้งนี้เป็นรายงานข่าวจากกรมตำรวจเมื่อวานนี้

รายงานข่าวกล่าวว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรีได้ร้องเรียนมายัง พล.ต.อ. ประเสริฐ รุจิรวงศ์ ในฐานะอธิบดีกรมตำรวจ และผู้บังคับบัญชากองดับเพลิงว่าเมื่อได้เกิดวาตภัยที่อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรีเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๐๓ นั้นทางกองตำรวจดับเพลิงได้แจ้งไปยังจังหวัดว่า จะส่งหน่วยบรรเทาสาธารณภัยไปให้ความช่วยเหลือในการซ่อมแซมอาคารบ้านเรือนของราษฎร วัดและโรงเรียนโดยแจ้งว่าให้ทางจังหวัดหาตัวไม้ที่จะใช้ในการซ่อมแซม ส่วนทางด้านสังกะสีและการซ่อมแซมหน่วยบรรเทาสาธารณภัยของกองตำรวจดับเพลิงจะจัดหาและจัดทำให้อง

ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรีร้องเรียนต่ออธิบดีกรมตำรวจว่าเมื่อทางจังหวัดได้ตกลงตามข้อเสนอของ

กองตำรวจดับเพลิงแล้ว กองตำรวจดับเพลิงได้ส่งหน่วยบรรเทาสาธารณภัยไปให้การช่วยเหลือซ่อมแซมบ้านเรือนอาคารของประชาชนได้เพียง ๑๔ หลังเท่านั้นแล้วก็เลิกไปโดยไม่ทราบสาเหตุ ด้วยเหตุนี้ทำให้ราษฎรที่ประสบความเดือดร้อนจากวาตภัย เนื่องจากบ้านเรือนเสียหายและต้องการซ่อมแซมอีกจำนวน ๕๐ หลัง ได้มาร้องทุกข์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด และทางจังหวัดได้แจ้งให้กองดับเพลิงไปดำเนินการซ่อมแซมบ้านเรือนอาคารที่เหลืออยู่อีก ๕๐ หลัง แต่ไม่ได้รับการร่วมมือตามควร ด้วยเหตุนี้จึงทำหนังสือร้องเรียนมายังอธิบดีกรมตำรวจขอให้มิบัญชาไปยังกองตำรวจดับเพลิงจัดส่งหน่วยบรรเทาสาธารณภัยไปซ่อมแซมอาคารบ้านเรือนของราษฎรที่ยังเหลืออยู่เป็นการด่วน

เทลิวิสต์, ๑๐ พ.ค. ๒๕๑๓

เงินเดือนข้าราชการ

คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงเงินเดือนข้าราชการ ซึ่งมี พ.ล. ร.อ. อนันต์ เนตรโรจน์ รองผู้บัญชาการทหารเรือเป็นประธาน ได้เผยแพร่เหตุผลรวม ๔ ประการที่เห็นควรปรับปรุงเงินเดือนใหม่เพื่อให้เป็นธรรม และให้ข้าราชการมีฐานะความเป็นอยู่เพียงพอกับอัตราของตน พร้อมกันนั้นได้แสดงตัวเลขที่ข้าราชการต้องขาดทุนหรือถูกทางการเรียกคืนอีกด้วย

ตามที่เราได้เสนอรายละเอียดถึงวิธีการ และหลักการต่าง ๆ ในการปรับปรุงเงินเดือนใหม่ตลอดจนจำนวนเงินที่จะเสียไปเนื่องจากปรับปรุงเงินเดือนใหม่ว่าหากมีการปรับปรุงใหม่แล้วทางรัฐบาลจะต้องเพิ่มงบประมาณสำหรับเงินเดือนข้าราชการทั่วประเทศทั้งทหารบก เรือ อากาศ ตำรวจ ประมาณ ๔ แสน ๕ หมื่นคน บิลละ ๑,๕๐๐ ล้านบาท และอื่น ๆ อีกหลายประการนั้น บัดนี้มีรายงานข่าวกล่าวว่า นอกจากคณะกรรมการพิจารณาว่าการที่ต้องปรับปรุงเงินเดือนเนื่องจากค่าครองชีพสูงแล้วยังมีเหตุผลที่คณะกรรมการเห็นว่าอัตราเงินเดือนที่เป็นอยู่ในขณะนี้มิชอบพอพร้อม ๔ ประการคือ

เหตุผล ๔ ข้อ

๑. จำนวนเงินเดือนแต่ละชั้น ตั้งแต่ชั้นโทลงไปต่ำกว่าค่าครองชีพมาก ชั้นเงินเดือนยิ่งต่ำ ยังมีจำนวนเงินต่ำกว่าค่าครองชีพมากขึ้นกว่าเงินเดือนชั้นสูง ๆ

๒. จำนวนเงินเดือนแต่ละชั้น ยังไม่เป็นไปตามอัตราส่วนของการครองชีพตามชนบทที่ปรับเทียบเคียงกับชาติที่มีการครองชีพตามภาวะอันควร

๓. จำนวน ชั้น เงิน เดือน ของ ฝ่าย ทหาร ตำรวจ มีจำนวนน้อยกว่าของข้าราชการฝ่ายพลเรือน

๔. จำนวนเงินเดือน ของ ฝ่ายพลเรือน มากกว่า จำนวนปี รับราชการ จนเกษียณเมื่ออายุ ๖๐ ปี

๕. จำนวนเงินเดือนของฝ่ายพลเรือน มีมากเกินไปทำให้จำนวนเงินระหว่างชนชั้นน้อยกว่าสมควร

๖. จำนวนเงินเดือนตามอัตราที่บกพร่อง นั้นทำให้ความไม่เป็นธรรมในฐานะและสิทธิหลายประการระหว่าง ก. ข้าราชการชั้นต่ำกว่าสัญญาบัตรทั้งทหารพลเรือนกับคนงาน ได้รับความไม่เป็นธรรมมากที่สุด ข. ข้าราชการชั้นสัญญาบัตร ทหารและพลเรือนผู้น้อยได้รับความไม่เป็นธรรม มากกว่าชั้นผู้ใหญ่ ค. ข้าราชการชั้นสัญญาบัตร ทั้งทหารพลเรือนที่ไม่มีคุณวุฒิ ได้รับความไม่เป็นธรรมมากกว่าผู้มีคุณวุฒิ ง. ข้าราชการชั้นสัญญาบัตรพลเรือนที่มีปริญญา ได้เปรียบข้าราชการ ทหาร และพลเรือนกับคนงานมากที่สุด

๗. เงินเพิ่มและเงินช่วยต่าง ๆ หลายนาย ยังไม่เป็นธรรมเช่นเงินเพิ่มคุณวุฒิเงินช่วยค่าเช่าบ้าน เงินช่วยค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น

๘. เมื่อเปรียบเทียบเงินเดือนระหว่างอัตรา เดิมกับอัตราปัจจุบัน ข้าราชการพลเรือนในระดับ

ต่าง ๆ จะขาดทุนหรืออีกนัยหนึ่งถูกทางราชการ เรียกคืนกลับไปตั้งต้นคือ ข้าราชการชั้นจัตวาใน ระยะเวลา ๒๑ ปีรวมขาดทุนทั้งสิ้น ๒๒๓,๒๐๐ บาท ในระยะเวลา ๒๔ ปีรวมกำไรทั้งสิ้น ๓๗,๙๒๐ บาท หักแล้วขาดทุน ๑๘๕,๒๘๐ บาท ข้าราชการ ชั้นตรี ในระยะเวลา ๒๗ ปีรวมขาดทุนทั้งสิ้น ๓๐๙,๖๐๐ บาท ในระยะเวลา ๓ ปีรวมกำไร ทั้งสิ้น ๑,๘๐๐ บาท หักแล้วขาดทุน ๓๐๗,๘๐๐ บาท ข้าราชการชั้นโทในระยะเวลา ๑๓ ปีรวม ขาดทุนทั้งสิ้น ๑๙๐,๒๐๐ บาท ในระยะเวลา ๕ ปีมีกำไรทั้งสิ้น ๕,๔๐๐ บาท หักแล้วขาดทุน ๑๘๔,๘๐๐ บาท ข้าราชการชั้นเอกในระยะเวลา ๑๓ ปีรวมขาดทุนทั้งสิ้น ๑๖๒,๐๐๐ บาท ใน ระยะเวลา ๑ ปี กำไรรวม ๑,๘๐๐ บาท หักแล้ว ขาดทุน ๑๖๐,๒๐๐ บาท ข้าราชการชั้นพิเศษ ในระยะเวลา ๖ ปี รวมขาดทุนทั้งสิ้น ๕๓,๔๐๐ บาท ในระยะเวลา ๒ ปีรวมกำไรทั้งสิ้น ๓,๖๐๐ บาท หักแล้วขาดทุน ๕๙,๘๐๐ บาท

จากข้อได้เปรียบเสียเปรียบหรือไม่เป็นธรรม แก่ข้าราชการดังกล่าวนี้เอง คณะกรรมการจึงเห็น ว่าสมควรที่จะมีการปรับปรุงเงินเดือนใหม่ ดังที่ เราได้เคยเสนอมาแล้ว

เฉลิมวิทย์, ๘ มิ.ย. ๒๕๐๓

จากภาคตะวันออก

เมื่อพูดถึงภาคตะวันออก หลายคนอาจจะนึกถึงชายทะเล และคงจะหลับตาเห็น บางแสน ศรีราชา หาดผาแดง พัทยา ฯลฯ หรือไม่กี่อาจจะคิดถึงน้ำตกพวยและป่าไม้อันร่มรื่น หรือน้ำตกนางรอง สาริกา ที่เย็นฉ่ำ แต่สำหรับในที่นี้จะไม่ใช่ความคำนึงของท่านในสิ่งเหล่านั้น หากแต่จะขอเล่าสู่กันฟังในเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องกับวงการ ซึ่งอาจจะเป็นการเสริมประสบการณ์ได้บ้าง และคิดว่าคงจะเป็นประโยชน์แก่สมาชิกผู้สนใจ และส่วนราชการเจ้าของเรื่องบ้างตามสมควร

ทุกวันนี้การเดินทางไปแถบภาคตะวันออกสะดวกกว่าแต่ก่อน ทั้งนี้เพราะถนนสายใหม่จากบางนาถึงศรีราชาช่วยผ่อนคลายการจราจรบนเส้นทางเดิมไปมาก เราสามารถเดินทางจากกรุงเทพฯ ถึงชลบุรีในเวลา ๔๕ นาที แทนที่จะเป็น ๒ ชั่วโมงเหมือนในสมัยก่อน

เมื่อมีถนนหนทาง ก็เป็นที่น่ายินดีที่ความเจริญต่าง ๆ จะติดตามไปในสองฟากถนนนั้น ท่านที่

เดินทางไปบางแสนก็ดี พัทยาก็ดี คงจะเห็นว่าบัดนี้ทุ่งนาที่แห้งแล้งแต่เดิมสองข้างทางนั้นบัดนี้กลายเป็นอาคาร ร้านค้า และที่ดินจัดสรรไปแล้ว แต่ที่น่าเป็นห่วงอยู่ว่าชาวนาหรือเจ้าของที่ดินเหล่านั้นจะมีส่วนที่จะได้รับประโยชน์แค่ไหน เท่าที่ทราบเห็นจะเป็นพวกนายทุนจัดสรรที่ดิน นั้นแหละจะร่ำรวยแต่ผู้เดียว ส่วนชาวนาเมื่อขายนาแล้วก็อพยพไปอยู่ที่ดินผืนใหม่ หรือไปทำมาหากินในที่ดินผืนอื่นต่อไป เงินทองจากการขายที่ดินบางคนเพียงเพื่อจะใช้หนี้เขาก็ไม่พอเสียแล้ว คิดแล้วก็อดสังเวชใจไม่ได้ เมื่อไรหนอบ้านเมืองของเราจึงจะพ้นไปจากภาวะอันแร้นแค้นเหล่านั้น หากเป็นอย่างนี้ต่อไป คำกล่าวที่ว่า “คนจนจะจนลง และคนรวยจะรวยขึ้น” คงจะเป็นจริงอยู่เสมอไป

บนทางหลวงแนวภาคตะวันออกนี้ นอกจากเรื่องดังกล่าวแล้ว มีเรื่องอีกหลายเรื่องที่น่าสนใจ และชวนให้พูด เรื่องแรกนี้รู้สึกว่าเป็นเรื่องที่ยุติอยู่มาช้านานแล้ว คือเรื่องเกี่ยวกับการวัดโดรยบรรทุกเวลาซึ่งนำหนักตามด่านซึ่งนำหนักของกรมทางหลวง

ซึ่งเรื่องนี้เป็นที่พากษ์วิจารณ์กันมาก จนเป็นที่รู้จักกันทั่วไปไม่ว่าด้านซึ่งน้ำหนักที่ไหน จะมีผู้พูดถึงการวัดไถ่รถบรรทุกเสมอ ผู้ที่เดือดร้อนที่สุดก็คือบรรดาผู้ขับขีรถบรรทุก จึงต้องถือเป็นธรรมเนียมกันว่า เมื่อผ่านด่านซึ่งจะต้องจ่ายให้เจ้าหน้าที่เท่านั้นเท่านั้นแล้วแต่กรณีไป ทุกวันจึงไม่ต้องสงสัยว่าทำไมจึงมีผู้บรรทุกน้ำหนักเกินกำหนดกันมาก ก็ในเมื่อต้องจ่ายเงินให้เจ้าหน้าที่แล้ว ควรที่จะบรรทุกให้เกินเสียเลยจะได้คุ้มค่า รู้สึกว่าเรื่องนี้แม้แต่อธิบดีกรมทางหลวงเอง หรือผู้บังคับการตำรวจทางหลวงเอง ก็ยอมรับว่าปัญหาการวัดไถ่ในกรณีดังกล่าวนี้มีแน่ แต่สิ่งที่แปลกประหลาดที่สุดคือไม่มีหลักฐานที่จะดำเนินคดีได้เลย กรรมของประชาชนจริง ๆ

กรณีเกี่ยวกับการวัดไถ่บนทางหลวง นอกจากดังกล่าวแล้ว มีอีกกรณีหนึ่งคือการวัดไถ่รถแท็กซี่ป้ายดำ ซึ่งกำลังมีเพิ่มมากขึ้น เรื่องนี้เป็นเรื่องของตำรวจโดยตรง ทั้งตำรวจท้องที่ (ภูธร นครบาล) และตำรวจทางหลวง โดยเฉพาะทางสายภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เริ่มตั้งแต่พระโขนงไปเลย ข้าพเจ้าเคยสอบถามผู้ขับขีรถประเภทนี้ ได้ความว่าหน้าสถานีตำรวจพระ โขนงนั้นแหละมีบ่อยเสียด้วย นอกจากนั้นก็จะมีประปราย สุดแล้วแต่จะพบ

กับรวิทย์ของตำรวจทางหลวงเมื่อไร หรือวันใดคืนใด ก็ขอจับกันที่ด่านซึ่งน้ำหนักนั้นแหละสะดวก เรื่องเกี่ยวกับแท็กซี่ป้ายดำ นี้ไม่ทราบว่าจะกรมตำรวจวางนโยบายไว้อย่างไร เมื่อประชาชนเขาจะขอไต่ถามเป็นรถแท็กซี่ป้ายเหลือง ตามกฎหมายก็ไม่ให้ แต่ในขณะเดียวกันก็ปล่อยให้ดำเนินการรับส่งผู้โดยสารได้ทั้ง ๆ ที่ผิดกฎหมาย และรู้สึกว่า การปราบปรามก็กระทำอยู่บ้างเป็นครั้งเป็นคราว คือมอบให้ตำรวจทางหลวงเป็นคนจับ แต่ยังปล่อยให้ตั้งสถานีต้นทาง และปลายทางอยู่อย่างเปิดเผย และไม่มีการกวัดจ้นจับกุม ซึ่งไม่ทราบว่ากรมตำรวจจะเอาอย่างไรแน่ ปากหนึ่งว่าจับกุม แต่ในขณะเดียวกันที่ต้นทางปลายทางกลับมีตำรวจคุ้มครองให้ด้วยซ้ำไป ถ้าไม่เชื่อ ลองท่านผู้ใหญ่ไปดูแถวๆ วงเวียน ๒๒ กรกฏาก็แล้วกัน ไม่ต้องเบิกเบี่ยเลี้ยงไปดูให้ลำบากถึงชลบุรี สัตหีบ ระยอง เลยทุกวันนี้จะเป็นปรากฏการณ์ธรรมดา และไม่น่าขันเลยในการที่ตำรวจท้องที่ไม่จับกุมหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดในการจัดการรับส่งผู้โดยสารของรถแท็กซี่ป้ายดำแต่พอ วังไปถึงพระโขนงหรือบนทางหลวงจุดหนึ่งจุดใดก็ถูกตำรวจจับ แต่เรื่องที่ประชาชนตระหนักดีก็คือ ต้องยอมเสียเวลากับปฏิบัติการเหล่านั้นของตำรวจ และควรจะหุบปากนิ่งเฉยเพราะเขาเป็นเพียง 'ประชาชน' เท่านั้น

อันที่จริง ดูเหมือนตำรวจทุกวันนี้เปรียบเสมือนเป็น 'เทวดา' ทำงานได้ทุกอย่างอยู่แล้ว ข้าพเจ้าคิดว่า ก็ควรจักได้ 'สัมพันธบัตร' ขจัดปัญหาเหล่านี้เสียบ้างก็จะเป็นพระคุณอย่างยิ่งยวด และคงจะช่วย แก้ทัศนคติที่ไม่ดีของประชาชนต่อตำรวจได้บ้างกระมัง ไหน ๆ ก็พูดเรื่องตำรวจแล้ว ทุกวันนี้แฟชันอย่างทีออกจะเกร๋รอบนท้องถนนหลวงก็คือ การไปไหนมาไหนของผู้ใหญ่และใครต่อใคร โดยการมีรถตำรวจทางหลวงนำหน้า เพราะรู้สึกมันสะดวกและโก้เสียเหลือเกิน ผู้ใหญ่ไปประชุมหรือไปทำอะไรกันหน่อยก็ต้องขอรด์ตำรวจทางหลวงนำ (ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าที่เรียกกันว่าผู้ใหญ่ในบ้านเมืองเราจะมี ความหมายแค่ไหนเพราะบางคนใหญ่จริง ๆ จนคนที่ข้าพเจ้าคิดว่าใหญ่แล้ว ไม่ใหญ่โตแค่ไหนเลย) ขบวนชนอาวุธของทหารอเมริกันขบวนชนสินค้าของ ร.ส.พ. ขบวนทอดกฐินขบวนทัศนาวจรเหล่านี้กล้วน แต่ต้องขอรด์ตำรวจทางหลวงนำทั้งนั้นอีกหน่อยก็คง เป็นขบวนแต่งงาน ขบวนบวชนาคขบวนอะไรต่อมิอะไรร้อยแปดก็ต้องมีรถตำรวจทางหลวงนำขบวน ที่ต่อไปแทนที่ตำรวจทางหลวงจะทำหน้าที่ให้ความคุ้มครองเพื่อสวัสดิภาพประชาชน ช่วยเหลือผู้ประสบอุปสรรคในการเดินทางบนทางหลวงซึ่งเป็น งานหลักก็จะต้องเปลี่ยนมาบริการนำขบวนเสียหมด ไม่เป็นอันทำงานหลักกันเท่านั้นเอง

อันที่จริงเรื่องนี้ทราบว่า ผู้ใหญ่ทางตำรวจทางหลวง ก็ไม่ยินดียินร้ายในการที่ให้ตำรวจทางหลวงต้องไปนำขบวนอะไรต่อมิอะไรดังกล่าวแล้ว แต่ทว่าในบางกรณีตำรวจทางหลวงอยู่ในสภาวะที่ปฏิเสธไม่ได้เท่านั้นเพราะบุคคลประเภทที่มาขอรด์นำขบวนนั้น มักจะเป็นผู้ใหญ่ที่อวดอ้างว่าใหญ่คับบ้านคับเมืองจริง ๆ หรือมิฉะนั้นก็จะต้องมีการวิ่งเต้นขอขบวนมีผู้ใหญ่ที่คับบ้านคับเมืองเหล่านั้นใช้อำนาจขบวน (อิทธิพล ?) ไปทางตำรวจทางหลวง ซึ่งทางตำรวจทางหลวงเห็นจะต้อง 'ครับกระผม' และปฏิบัติตามสบายไป เท่านั้นเอง

เรื่องนี้ ข้าพเจ้าคิดว่า ตามระเบียบของตำรวจทางหลวงที่เกี่ยวกับการกำหนดการอารักขา หรือนำขบวนเฉพาะบุคคลนั้นเป็นการสมควรอยู่แล้ว และขอให้เคร่งครัดในระเบียบให้มากขึ้น อย่าไปสนับสนุนแฟชันของสังคมที่กล่าวแล้ว ให้มากนัก ใครจะไปไหนสักกัวย่างก็ไม่จำเป็นจะต้องคุ้มครองกันให้หลายฝ่ายสิ้นเปลืองเปล่า ๆ ข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่าผู้ใหญ่ที่ใหญจนคับบ้านคับเมืองทั้งหลายในปัจจุบัน ชรอยคงจะทำความชั่วไว้มากหรือไร จะไปไหนมาไหนจึงกลัวคนปองร้ายหรือกลัวตายกันนัก ซึ่งอันที่จริงแล้วน่าจะละอายใจตัวเองบ้าง ทุกคนควรจะสำนึกในหน้าที่ของตัวเองจึงจะดี ตำรวจทางหลวงก็ควรจักได้นำเจ้าหน้าที่และรถวิทยุเหล่านี้

ไปใช้งานอันเป็นหน้าที่หลักซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนอย่างแท้จริงและคงจะทำให้ทุกคนพูดถึงตำรวจในแง่ดีได้บ้าง

อีกเรื่องหนึ่งที่ยังคงอยู่ทุกยุคทุกสมัยในภาคตะวันออก ก็คือปัญหาเกี่ยวกับแหล่งโสเภณี ซึ่งบางแห่งมีชื่อเสียงมากเช่นที่สันทิปป อู่ตะเภา ชลบุรี ฯลฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่จังหวัดชลบุรี เป็นแหล่งสำคัญที่สุด และกักขังผู้หญิงมากที่สุด จนเป็นที่หนักใจของข้าราชการฝ่ายปกครอง และตำรวจมาก ไม่ทราบว่าจะเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีไปมโนจะทำอะไรอยู่ เกี่ยวกับเรื่องโสเภณีนี้ ถึงกับทางจังหวัดชลบุรีต้องจัดเป็นหมู่บ้านไว้ต่างหาก คิดว่าในบรรดาผู้ชายที่ไปตากอากาศแถวบางแสนคงจะรู้จัก 'หมู่บ้านจัดสรร' กันดี เมื่อเร็วๆ นี้ตำรวจชลบุรีได้ทำการจับกุมพวกนี้ ปรากฏว่าจับกุมได้รวม ๒๐๐ คน จนเกิดปัญหาไม่มีที่คุมขัง ไม่มีอาหารจะเลี้ยงเป็นที่ขายหน้าประจักษ์แก่ประชาชนว่าเป็นที่ยังที่เดียวว่านี่แหละคือสมรรถภาพของข้าราชการไทยละ ทำอะไรไม่ต้องเตรียมการ วางแผนอะไรล่วงหน้า ผลมันจึงเป็นอย่างนี้ ข้าพเจ้าคิดว่าหากเป็นเช่นนั้นจริง ก็คงเป็นความเบาปัญญาของเจ้าหน้าที่เอามากๆ ที่เดียว น่าที่จะคิดล่วงหน้าไว้ก่อนว่าจับมา

แล้วจะนำไปขังที่ไหน ส่งไปที่ไหน จะใช้งบประมาณที่ไหน เรื่องนี้ควรจะเป็นหน้าที่ของประจักษ์สงเคราะห์จังหวัดด้วย รู้สึกว่ากรมประจักษ์สงเคราะห์ได้รับงบประมาณร่วม ๑๐ ล้าน เกี่ยวกับการช่วยเหลือโสเภณี น่าจะได้ยื่นมือเข้ารับผิดชอบบ้างมิใช่จะรอเข้าอยู่เพียงเฉพาะ กรุงเทพฯ เท่านั้น หรือให้ตำรวจเขาทำหน้าที่สงเคราะห์หญิงประเภทนี้เสียเอง ไหน ๆ งานบรรเทาสาธารณภัยตำรวจเขาเอาไปทำแล้วนะ รู้สึกว่าตำรวจเขาจะทำได้ดีกว่าเสียด้วย

ข้าพเจ้าตั้งใจจะพาท่านผู้อ่านไปสังเกตการณ์เกี่ยวกับสถานการณ์ชายแดนระหว่างไทยกับกัมพูชาด้วย เพราะเป็นจุดที่น่าสนใจมากในขณะนี้ ด้วยเหตุว่าเหตุการณ์ในประเทศกัมพูชากำลังวุ่นวายมาก แต่เป็นที่น่ายินดีว่า ท่าที่สลับซับซ้อนซึ่งชาวอยู่ในแถบภาคตะวันออกนั้น ยังไม่มีความเคลื่อนไหวใดๆ ที่จะทำให้เกิดเป็นภาระยุ่งยากแก่ประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นการช่องสุ่มกำลังของขบวนการเขมรเหล่าหนึ่งเหล่าใด หรือเวียดกงหรือฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ข้าพเจ้าจึงถือวิสาสะคุยเกี่ยวกับสภาพปัญหาบางประการเกี่ยวกับวงการมาให้ทราบดังกล่าวแล้ว คิดว่าหากมีความเคลื่อนไหวใดๆ จะเล่าสู่กันฟังอีกในโอกาสต่อไป

แต่อย่างไรก็ตาม ในสถานการณ์ดังกล่าวก็เป็นสิ่ง
ที่ทางราชการไม่ควรจะนิ่งนอนใจเกี่ยวกับเหตุการณ์
ชายแดนเขมรนั้นนัก ข้าพเจ้ามิได้หมายความว่า
เขมรจะบุกไทยหรอก แต่หากว่าชายแดนฝ่ายไทย
เป็นชุมก้ำล้งของเขมรหรือคอมมิวนิสต์หลบซ่อนอยู่
อาจจะก่อความวุ่นวาย และมีผลกระทบถึงประเทศ

ไทย ดังเช่นกรณีโจรจีนคอมมิวนิสต์ในจังหวัดภาค
ใต้ ก็อาจจะเป็นได้ ทางราชการจึงควรจะต้อง
รับฟังข่าวความเคลื่อนไหวต่างๆ ไว้เพื่อความ
มั่นคง ความปลอดภัยของประเทศเราและสามารถ
จะแก้ไขได้ทันทั่วทั้ง

ผู้สื่อข่าวพิเศษ ภาคตะวันออก

๒๑ พ.ค. ๒๕๑๓

บิน ไปก่อน แล้วเผื่อน ที่หลัง

บริการใหม่สุดของ แอร์อินเดีย ที่จะนำท่านไปทุกหนทุกแห่ง
อย่างสบายใจ และเป็นกันเองที่สุด

ท่านที่สนใจติดต่อสอบถามได้ที่

แอร์อินเดีย

สำนักงานเลขที่ 287 ถนนสีลม พระนคร โทร. 38956-59 38950 38558 36685 30117

ปัญหากฎหมาย ปัญหาคลัง

ปัญหากฎหมาย

ผู้ตอบ

เสริมสุข โกวิทวานิช

นิติกรเอก กองระเบียบข้าราชการ

สมพงษ์ นิ่มนคร

นิติกรโท กองระเบียบข้าราชการ

ชนะ อินสว่าง

ผู้ช่วยหัวหน้ากอง กองวินัยและเรื่องราว

ชัยณรงค์ ละออนวล

หัวหน้าแผนกการเจ้าหน้าที่ สำนักงานเลขาธิการกรม

สำนักงาน ก. พ.

ตอบสมาชิกเลขที่ ๑๖๐๒

ถาม ผมมีข้อข้องใจขอเรียนถามปัญหากฎหมายดังต่อไปนี้คือ การเลื่อนเงินเดือนขั้นจิตวาอัน
ดับ ๒ ขึ้น ๘๑๐ บาท เป็นขั้นจิตวา อันดับ ๓ ขึ้น ๙๐๐ บาท การเลื่อนลักษณะดังกล่าวจะ
ขัดกับกฎ ก.พ. หรือไม่ครับ บางคนบอกผมว่าไม่มีทางเลย เพราะติดอันดับ ช่วยยกตัวอย่างคำว่า
ติดอันดับให้ผมดูด้วยครับ

ตอบ การเลื่อนเงินเดือนจากขั้นจิตวาอันดับ ๒ ขึ้น ๘๑๐ บาท เป็นจิตวาอันดับ ๓ ขึ้น ๙๐๐
บาท เป็นการเลื่อนเงินเดือนเกินกว่าขั้นของอันดับ ซึ่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๙ (พ.ศ. ๒๕๐๔)
ข้อ ๑๑ กำหนดให้เจ้ากระทรวงที่ผู้นั้นสังกัดอยู่ขออนุมัติ ก.พ. เป็นกรณีไป ซึ่งกรณีนี้ ข้าราชการ-
การผู้ใดจะสมควรได้เลื่อนเงินเดือนเกินกว่าขั้นของอันดับหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความดีความชอบของ
ข้าราชการผู้นั้นในรอบปีแล้ว

ตัวอย่างติดอันดับ = การเลื่อนอันดับจากชั้นจิตวาอันดับ ๒ ขึ้น ๔๑๐ บาท เป็น
ชั้นจิตวา อันดับ ๓ ขึ้น ๔๕๐ บาท

ตอบสมาชิกตะกั่วป่า

ข้าพเจ้ามีข้อข้องใจ คือ

ประมาณปี พ.ศ. ๒๔๙๔ ประธาน อ.ก.พ. จังหวัดพังงาประกาศสอบแข่งขันวิชา
ข้าราชการพลเรือนชั้นจิตวา เมื่อสอบแล้วประกาศผลตามลำดับ เมื่อมีตำแหน่งว่าง ผู้มีอำนาจสั่ง
บรรจุเลย หากผู้สอบได้ไม่ยินดีในตำแหน่งที่ได้รับการบรรจุ ก็เป็นอันหมดสิทธิการบรรจุครั้งนั้น

ต่อมา เมื่อการสอบครั้งที่แล้ว ประธาน อ.ก.พ. จังหวัดพังงาได้ประกาศผลการสอบ
แล้ว ก็บรรจุผู้สอบได้ แต่ผู้สอบได้ยังไม่พอใจในตำแหน่งที่ได้รับการบรรจุ ก็ให้ผู้นั้นสละสิทธิ
ไปรออยู่ท้ายสุดได้ เมื่อมีตำแหน่งว่างก็เรียกภายหลัง ตำแหน่งที่ๆ ก็ถูกกีดกันไว้ให้พวก
ถาม ข้าพเจ้าจึงขอหารือว่า การปฏิบัติเช่นนี้เขาอาศัยอะไร เพราะถ้าอาศัยกฎหมายก็เป็น
กฎหมายข้าราชการพลเรือนฉบับเดียวกัน คือ ฉบับ พ.ศ. ๒๔๙๗ การสอบ ๒ ครั้ง ข้าพเจ้าจึง
ว่าแตกต่างกัน จึงเป็นการไม่เสมอภาคกันในกฎหมาย

ตอบ ปัญหาที่ถามยังไม่ชัดแจ้งพอที่จะตอบว่า เพราะเหตุใดการปฏิบัติเกี่ยวกับการสอบ ๒
ครั้งถึงกล่าว จึงแตกต่างกัน ปัญหาในวรรคแรกที่ว่า ถ้าผู้สอบได้และถึงลำดับที่ แต่ทว่า “ไม่
ยินดี” กับตำแหน่งที่ว่างอยู่ก็หมดสิทธิได้รับบรรจุ หรือ วรรค ๒ ที่ว่า ผู้สอบได้ยังไม่
พอใจ” ในตำแหน่งที่จะได้รับการบรรจุ ก็เอาชื่อไปต่อท้ายบัญชีรายชื่อผู้สอบได้ นั้นขอเรียน
ว่า ในทางปฏิบัติก็อาจให้ผู้สอบได้สละสิทธิการบรรจุเลย หรือถ้าผู้สอบได้ยังประสงค์จะมีชื่อใน
บัญชีผู้สอบได้ โดยขอสงวนสิทธิไว้ต่อท้ายบัญชี ก็อาจทำได้ ซึ่งจะต้องพิจารณาข้อเท็จจริง
รายละเอียด และเหตุผล เป็นเรื่องๆ ไปครับ ไม่จำเป็นต้องให้เหมือนกันทั้งหมด ทั้งนี้โดย
พิจารณาถึงประโยชน์ที่ทางราชการจะได้รับ ผมขอยกตัวอย่างการดำเนินการเกี่ยวกับการสละสิทธิ
และการต่อท้ายบัญชีรายชื่อผู้สอบแข่งขันฯ เพื่อให้ท่านพิจารณาปรับกับข้อเท็จจริงที่ถามไปดังนี้
ครับ

๑. การต่อท้ายบัญชีรายชื่อผู้สอบแข่งขันฯ อาจทำได้ ดังนี้

๑.๑ ผู้สอบได้สิทธิการบรรจุในลำดับที่สอบได้ แต่ต้องชี้แจงเหตุผลร้องขอสิทธิการบรรจุขึ้นก่อนมีคำสั่งบรรจุเข้ารับราชการ และ อ.ก.พ. กระทรวง อ.ก.พ. กรม อ.ก.พ. จังหวัด แล้วแต่กรณี เห็นเป็นการสมควร ก็อาจผ่อนผันให้เอาชื่อผู้นั้นไปต่อท้ายบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ในคราวนั้นก็ได้

๑.๒ เมื่อถึงลำดับที่ต้องบรรจุผู้สอบแข่งขันได้ และทางราชการไม่อาจคิดต่อเพื่อเรียกตัวผู้นั้นมาบรรจุเข้ารับราชการได้ ก็ให้เลื่อนชื่อไว้ในลำดับสุดท้าย เป็นต้น

๒. ส่วนการหมดสิทธิการบรรจุเข้ารับราชการนั้น ถ้าผู้สอบได้สิทธิเป็นลายลักษณ์อักษรว่าขอสิทธิการสอบเพื่อบรรจุเข้ารับราชการ ก็เป็นอันว่าผู้นั้นหมดสิทธิที่จะได้รับบรรจุเข้ารับราชการในการสอบครั้งนั้น

ตอบคุณเสนาะ จันทร์สุริยา

ถาม ผมมีปัญหาวินิจฉัยเรื่องย้อมติงนคือ ข้าราชการ ๓ คนของส่วนราชการแห่งหนึ่งถูกเอกชนร้องเรียนกล่าวโทษตกเป็นผู้ต้องหาของตำรวจ และถูกพนักงานอัยการฟ้องต่อศาลอาญา เอกชนผู้นั้นจึงยื่นฟ้อง นาย ก. ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการดังกล่าวต่อศาลอาญาในข้อหาเดียวกัน ศาลอาญาได้รวมคดีพิพากษาพร้อมกัน คดีเกิดเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๐ ศาลอาญาได้สวนคดีอยู่ ๓ ปีจึงแล้วเสร็จ และได้มีคำพิพากษายกฟ้องผู้ต้องหาทุกคน เอกชนผู้นั้นจึงยื่นอุทธรณ์อีก ผู้ต้องหาทุกคนอยู่ระหว่างประกันอุทธรณ์ เรื่องนี้ผู้บังคับบัญชาคือกรมเจ้าสังกัด ได้ตั้งกรรมการสอบสวนความผิดทางวินัยกับข้าราชการทั้ง ๓ คน แต่มิได้ตั้งกรรมการสอบสวน นาย ก. ผลการสอบสวนของกรมปรากฏว่า "...ยังฟังไม่ได้ว่าข้าราชการทั้ง ๓ คนนั้นได้กระทำความผิดจริง ให้รอฟังคำพิพากษาของศาลก่อน" และกรมมิได้สั่งพักราชการ

ขอเรียนถามว่า นาย ก. ผู้บังคับบัญชาซึ่งไม่ตกเป็นผู้ต้องหาของตำรวจไม่ถูกพนักงานอัยการฟ้อง, ไม่ถูกกรมตั้งกรรมการสอบสวน และไม่ถูกสั่งพักราชการ แต่ถูกเอกชนฟ้องคดีอาญานั้นเป็นความผิดต่อส่วนตัว เช่นนั้นนาย ก. ผู้รับความเดือดร้อนไม่ได้รับความเป็นธรรมที่ได้ล่วงเลยโอกาสที่จะได้เลื่อนเงินเดือนประจำปีตลอดมา จะมีสิทธิได้เลื่อนเงินเดือนประจำปีทุกปีระหว่างต้องหาคดีอาญานั้นหรือไม่อย่างไร (โดยการได้เลื่อนจริงและรับจริง)

ตอบ กรณีเช่นนี้ กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗/๙ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ได้บัญญัติหลักเกณฑ์และวิธีการไว้ใจความว่า ผู้ซึ่งอยู่ในหลักเกณฑ์สมควรได้เลื่อนเงินเดือน ถ้าอยู่ในระหว่างถูกสอบสวนว่ากระทำความผิดวินัย หรือถูกฟ้องในคดีอาญาให้รอการเลื่อนเงินเดือนไว้ก่อน ถ้าสอบสวนพิจารณาเสร็จในปีใด ผู้ขึ้นไม่ถูกลงโทษทางวินัย หรือไม่ถูกศาลพิพากษาให้จำคุกหรือไม่มีมลทินหรือมัวหมอง ก็ให้ส่งเลื่อนเงินเดือนในปีนั้นได้ แต่ถ้าได้กินเงินสำหรับเลื่อนเงินเดือนไว้ให้ก็ให้นำเงินนั้นมาเลื่อนเงินเดือนในปีที่จะส่งเลื่อนนั้นได้ด้วย แต่ทั้งนี้ไม่ใช่เลื่อนย้อนข้ามปี คือส่งในปีใดก็เลื่อนได้ในเฉพาะปีนั้น แต่เลื่อนหลายขั้นเท่าที่กินเงินไว้ได้ โดยไม่ถือว่าเป็นการเลื่อนในกรณีพิเศษ

กรณีของนาย ก. ตามเรื่องนี้ ไม่ว่าจะถูกเอกชนหรือพนักงานอัยการฟ้องคดีอาญาก็ตาม ผลเป็นอย่างเดียวกันคือตกเป็นผู้ถูกฟ้องในคดีอาญา ฉะนั้นในระหว่างที่การสอบสวนพิจารณาคดีหรือกรณีนั้นยังไม่เสร็จ จึงยังเลื่อนเงินเดือนให้ไม่ได้ต้องรอการเลื่อนเงินเดือนไว้ก่อน และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น คือจะเลื่อนเงินเดือนได้ก็ต่อเมื่อการสอบสวนพิจารณาเสร็จแล้วไม่ถูกลงโทษทางวินัย หรือไม่ถูกศาลพิพากษาให้จำคุกหรือไม่มีมลทิน หรือมัวหมอง โดยนำเงินที่กินไว้มาเลื่อนเงินเดือนหลายขั้นในปีที่ส่งเลื่อนได้ โดยเลื่อนไม่ย้อนข้ามปี (วิธีปฏิบัติโปรดดูมติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือ ที่ ๑๔๖/๒๔๙๙ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๔๙๙ และหนังสือกระทรวงการคลังที่ น.ว. ๖๔๔๙๖/๒๔๙๙ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๔๙๙ ประกอบด้วย) แต่ถ้าหากผู้บังคับบัญชาจะเลื่อนเงินเดือนให้ นาย ก. นอกเหนือจากหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวข้างต้น เช่นจะเลื่อนเงินเดือนให้ก่อนการสอบสวนพิจารณาเสร็จ เป็นต้น ก็จะต้องเสนอขอให้ ก.พ. พิจารณาอนุมัติเป็นพิเศษเฉพาะรายก่อน ตามนัยข้อ ๗ แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗/๙ (พ.ศ. ๒๕๐๔) และเมื่อได้รับอนุมัติจาก ก.พ. แล้วจึงจะส่งเลื่อนเงินเดือนได้

ปัญหาคลัง

ผู้ตอบ

วิเชียร ไม้เรียง

เฉลิมชัย วลีรัตน์

แสงอาทิตย์ บุณนาค

กองบำเหน็จบำนาญ

รองอธิบดี

นิติกรเอก

หัวหน้าแผนก ๖

สนิท เกษะศิริ

เลขานุการกรม

ประภัศร์

พุทธรังษี

หัวหน้าแผนกการเจ้าหน้าที่

ก ร ม บั ญ ชี ก ล ำ ง

ตอบสมาชิกจังหวัดชุมพร

ข้าพเจ้ามีปัญหา เกี่ยวกับคลัง คือ การเบิกจ่ายเลี้ยง ค่าพาหนะ และค่าเช่าที่พัก ตามที่ท่านตอบในวารสารข้าราชการ ฉบับที่ ๑๑ ประจำเดือน พฤศจิกายน ๒๕๑๑ ปีที่ ๑๓ เรื่อง ข้าราชการชั้นตรีเดินทางไปสอบชั้นโท คำว่า “กระทรวงการคลัง เคยอนุญาตให้เบิกค่าเบิยเลี้ยง ค่าพาหนะ เฉพาะตัวผู้สอบได้ (ชั้นตรีเป็นชั้นโท)” ปัญหาดังนี้

ถาม (๑) คำว่า “กระทรวงการคลังเคยอนุญาตให้เบิกค่าเบิยเลี้ยง ค่าพาหนะ เฉพาะตัวผู้สอบได้” จะถือปฏิบัติได้ทุกกระทรวงทบวงกรมหรือไม่

ตอบ ที่ตอบว่า กระทรวงการคลัง เคยอนุญาตนั้น เพราะกระทรวงการคลัง ยังไม่ได้ เวียนให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ถือปฏิบัติ ส่วนจะถือปฏิบัติได้ทุกกระทรวงทบวงกรมได้หรือไม่ นั้น ผู้ตอบปัญหาไม่อยู่ในฐานะที่จะตอบให้เป็นที่ยุติได้

ถาม (๒) การเบิก ในเมื่อเบิกค่าเบิยเลี้ยง ค่าพาหนะได้ก็น่าจะเบิกค่าที่พักได้ด้วย หรือจะ ขัดกับกฎระเบียบอย่างไรไม่ทราบ

ตอบ เมื่อผู้เดินทางมีสิทธิเบิกค่าเบิยเลี้ยงและค่าพาหนะแล้ว ก็ชอบที่จะเบิกค่าเช่าที่พัก ได้ด้วย

ถาม (๓) ตามความเห็นของข้าพเจ้า การเดินทางไปสอบเมื่อได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา แล้ว (ยกเว้นลา) น่าจะถือว่า ไปปฏิบัติราชการ ผู้จะสอบจากจัตวาเป็นชั้นตรี ชั้นโทเป็นชั้นเอก ก็น่าจะมีสิทธิตามนัยคำตอบดังกล่าวข้างต้น

ตอบ ที่กระทรวงการคลังเคยอนุญาตให้ผู้เดินทางไปสอบเลื่อนชั้น เบิกค่าเบี้ยเลี้ยง และค่าพาหนะได้ ผู้ตอบปัญหาเข้าใจว่า กระทรวงการคลัง คงพิจารณาเห็นว่า การเดินทาง เช่นว่านั้นเป็นการเดินทางไปราชการ

ตอบสมาชิกจังหวัดลพบุรี

ถาม (๑) ผมมีความสงสัยเกี่ยวกับการนับเวลาทวิคูณของข้าราชการพลเรือน และข้าราชการส่วนท้องถิ่น ที่ทางศูนย์เข้าร่วมพลเรือน ดำรง ทหาร (สขร. พ.ต.ท.) ได้ขอตัวไปช่วยราชการ อยากทราบว่า ในขณะที่ไปปฏิบัติราชการทางศูนย์เข้าร่วมฯ จะนับเป็นเวลาราชการทวิคูณหรือไม่

ตอบ เวลาราชการระหว่างช่วยราชการทางศูนย์เข้าร่วมฯ ถ้า กอ. ปค. ได้รับรองให้นับเป็นเวลาราชการทวิคูณ ก็ย่อมนับเป็นเวลาทวิคูณได้

ถาม (๒) ข้าราชการพลเรือนหรือพนักงานเทศบาลที่ถูกขอตัวไปช่วยราชการทาง กอ. ปค. (กองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์) และได้อ้างว่ามีหนังสือทาง กอ. ปค. ให้นับเวลาราชการในระหว่างไปปฏิบัติงานร่วมกับ กอ. ปค. เป็นเวลาราชการทวิคูณ แต่ทางเทศบาลไม่มีระเบียบหรือคำสั่งให้นับเป็นเวลาทวิคูณแต่ประการใด ฉะนั้น จึงขอเรียนถามว่า ข้าราชการพลเรือนหรือพนักงานเทศบาลผู้นั้น จะได้นับเวลาราชการระหว่างปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับ กอ. ปค. เป็นทวิคูณหรือไม่ หากมีระเบียบหรือคำสั่งให้นับเป็นเวลาทวิคูณ โปรดนำลงในวารสารข้าราชการด้วย เพื่อจะได้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ตอบ ข้าราชการพลเรือนนับเวลาที่ไปช่วยราชการทาง กอ. ปค. เป็นเวลาทวิคูณได้ตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ มาตรา ๒๔ พนักงานเทศบาลนับเวลาดังกล่าวเป็นเวลาทวิคูณ ตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ มาตรา ๒๖

ถาม (๓) พนักงานเทศบาลที่สมัครไปราชการทหารเกี่ยวกับการรบที่สาธารณรัฐเวียดนามใต้ จะนับเวลาราชการขณะไปปฏิบัติราชการทหารเป็นทวิคูณหรือไม่ จะได้รับการพิจารณำบำเหน็จพิเศษตามระเบียบว่าด้วยการพิจารณำบำเหน็จพิเศษสำหรับการสู้รบในการปราบปรามผู้ก่อการร้าย

คอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๕๑๒ หรือไม่หรือหากประสพอันตราย จะได้รับการพิจารณาเกี่ยวแก่บำเหน็จ บำนาญพิเศษ ตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ ลักษณะ ๓ หรือไม่

ตอบ ถ้ากระทรวงกลาโหมรับรองให้นับเป็นเวลาทวิคูณ นับเป็นเวลาทวิคูณได้ ถ้าประสพอันตราย มีสิทธิได้รับบำนาญพิเศษ ตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐

ตอบผู้สงสัย

ผมมีปัญหาค้างเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินหมวดค่าวัสดุ ขอเรียนถามท่านดังนี้

ถาม (๑) ส่วนราชการแห่งหนึ่งเปิดบัญชีขอซื้อวัสดุน้ำมันเชื้อเพลิงกับปมน้ำมัน โดยที่ยังไม่ทราบว่าจะเงินงบประมาณจะได้รับจัดสรรจากส่วนกลางเท่าไร และเมื่อใด เมื่อเงินประมาณยกไปถึงจึงจ่ายใช้หนี้หนี้ กรณีเช่นนี้จะถูกต้องตามระเบียบ และเจตน์จำนงของทางราชการหรือไม่ ถ้าถูกต้องจะต้องทำสัญญาขอซื้อด้วยหรือไม่

ตอบ การทำสัญญาขอน้ำมันเชื้อเพลิงเชื้อ แต่ยังมีโต้ส่งมอบของกัน ยังไม่เป็นการก่อหนี้ผูกพันงบประมาณรายจ่าย จึงยังไม่ผิดระเบียบ แต่ถ้ายังไม่ได้รับเงินจัดสรร แล้วไปรับน้ำมันมาก่อน กรณีเช่นนี้ ผิดพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ ๒๓ มาตรา ๒๓

ถาม (๒) ในหลังใบเสร็จรับเงินที่เบิกจากคลังหมวดค่าวัสดุ จะต้องมีการเซ็นกรรมการ ผู้รับมอบพัสดุ หรือลายมือเจ้าหน้าที่พัสดุทุกใบ แสดงว่าได้รับของแล้วด้วยหรือไม่ กรณีเช่นนี้ ถ้าผู้เบิกจะเซ็นรับของ หรือรับรองเพียงผู้เดียว จะสมบูรณ์หรือไม่

ตอบ เกี่ยวกับการเซ็นกำกับใบเสร็จรับเงิน ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง พ.ศ. ๒๕๐๕ ข้อ ๔๔ กำหนดไว้ว่า "การจ่ายเงินต้องมีหลักฐานการจ่ายไว้ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ และในกรณีที่ใบสำคัญคู่จ่าย ให้หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้ารัฐวิสาหกิจ หรือผู้ได้รับมอบหมาย ลงลายมือชื่อกำกับไว้ด้วย ในกรณีที่เกี่ยวกับการจ่ายเงินในราชการบริหารส่วนภูมิภาค ถ้าเป็นใบสำคัญของหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด หรือหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายลงลายมือชื่อกำกับ แล้วแต่กรณี"

การเซ็นชื่อรับของ กับเซ็นกำกับใบเสร็จรับเงินเป็นคนละกรณีกัน

ถาม (๓) ปัจจุบันส่วนราชการต่างๆ จะต้องไปติดต่อบิลจากห้างร้านไปเบิกเงินคลัง แล้วจึงนำเงินไปชำระ^๕ของอีกทีหนึ่ง ถ้าไม่ทำเช่นนั้น ก็ไม่อาจหาเงินทวงจ่าย^๕ของมากมายได้ กรณีเช่นนี้เป็นช่องโหว่ให้ผู้เบิก นำเงินไปใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย เทียบวาร์ ผู้หญิง ไม่นำเงินไปชำระร้าน และไม่รับของไปด้วย เมื่อร้านไม่ได้จ่ายของก็ไม่ทวง เจ็บหายกันไป กรมการตรวจพัสดุ^๕ครุภัณฑ์^๕กับปฏิบัติกันแบบเกรงใจ เซ็นส่งเลขว่ามีของครบ ใครเกิดผิด จับผิด^๕ขึ้นมาทีใด ตั้ง^๕ขึ้นก็ถูกหาว่าเป็นแกะดำ ทำให้เสียชื่อกรมกอง เสียหาย ถูกเพ่งเล็งอีก ส่วนมากเป็นเช่นนี้ครับ ระเบียบเป็นเพียงลายลักษณ์อักษรไว้ๆ พอไม่มีใครปฏิบัติ ถ้ามีใครปฏิบัติตามระเบียบ^๕ประยักถูกมอง ถูกกด ไม่มีใครส่งเสริม งานก็ติดขัด ประเทศไทยเมื่อไรจะปฏิรูประบบการทำงานของข้าราชการเพื่อส่วนรวมจริง ๆ ผิดเป็นผิด ชอบเป็นชอบ

ตอบ เรื่องไปปฏิบัติตามระเบียบ แล้วเกิดการทุจริตโดยเฉพาะกรณีไปเบิกเงินมาแล้ว ไม่ชำระให้เจ้าหนี้^๕เป็นเรื่องยกยอก ผู้บังคับบัญชายังไม่เอาเรื่อง เป็นเรื่องกรรมของประเทศชาติ

ระเบียบคลังก็เกรงเรื่องนี้อยู่เหมือนกัน โดยเฉพาะในกรณีในภูมิภาค ซึ่งคลังจังหวัดจะจ่ายเป็นเงินสดให้ ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลังจังหวัด พ.ศ. ๒๕๐๕ ข้อ ๔๗ จึงกำหนดว่า “การจ่ายเงินจากคลัง ในกรณีจ่ายเป็นเงินสด เป็นค่าซื้อทรัพย์สินหรือค่าทำของรายหนึ่ง^๕ตั้งแต่ห้าพันบาทขึ้นไป เมื่อผู้เบิกรับเงินจากคลังแล้ว ให้ชำระแก่เจ้าหนี้^๕ทันทีต่อหน้าคลังจังหวัดหรือพนักงานจ่ายเงินของคลังจังหวัดนั้น^๕

ตอบสมาชิก เลขที่ ๑๔๔๐

ถาม ข้าราชการเกิด วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๔๕๖ จะครบเกษียณอายุใน วัน เดือน ปี ไດ

ตอบ จะพ้นจากราชการเพราะครบเกษียณอายุ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๗

ทัศนะ

ความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชา : กรณีคอร์รัปชัน

ปัญหาเรื่องการ คอร์รัปชัน ของ ข้าราชการ การ อาจกล่าวได้ว่า เป็นเรื่องที่ได้รับความสนใจจากประชาชนมากเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังจะเห็นได้จากการประชุมสภาผู้แทน เพื่อพิจารณาพระราชบัญญัติงบประมาณ มีผู้กล่าวถึงเรื่องการคอร์รัปชันตามส่วนราชการต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง และส่วนใหญ่ ตำหนิรัฐบาล ว่ามีส่วน ทำให้เกิดการคอร์รัปชัน

นอกจากนี้สื่อมวลชนเช่นหนังสือพิมพ์ ก็ได้พยายามเสนอข่าวใน ลักษณะ ขัดขวาง และทำลายการคอร์รัปชัน เพื่อรักษาผลประโยชน์ของเงินงบประมาณ ซึ่งมาจากภาษีของประชาชนทั้งประเทศ

ทั้ง ๆ ที่การ คอร์รัปชัน ได้รับ การ ต่อต้าน จากหลายฝ่าย แต่ดูเหมือนว่าการคอร์รัปชันก็มีเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในรูปและลักษณะต่าง ๆ กันจนเป็นเหตุให้คุณค่า ทางสังคม ของ ข้าราชการที่

เคยรู้สึกตัวว่า ตนเองเป็นข้าของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นผู้ มีเกียรติ สูงส่ง รังเกียจการคอร์รัปชัน ขน ตำหนิและประนามผู้ที่คอร์รัปชัน กลายเป็นว่า ข้าราชการปัจจุบันผู้ใดที่ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตนั้นคือ คนโง่ ไม่เอาไหน คนที่เก่งคือ คนที่หาเงินได้เก่ง ยิ่งสามารถคอร์รัปชันได้แนบเนียนเท่าไร ก็ยิ่งมีคนนับถือมากเท่านั้น

คุณค่าทางสังคมของข้าราชการในปัจจุบัน อาจกล่าวได้ว่าเป็นสาเหตุสำคัญของการคอร์รัปชันที่กำลังเกิดขึ้น และจะมีการคอร์รัปชันมากขึ้นในอนาคต

ผลร้ายของคอร์รัปชันในวงราชการของประเทศ กำลังพัฒนาอย่างประเทศเรานั้น เป็นอุปสรรคสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม การคอร์รัปชัน ทำให้โครงการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ไม่อาจดำเนินไปได้ เช่นในด้านการเมือง

การรักษาผลประโยชน์ของชนบางกลุ่ม ด้วยอำนาจทางการเงิน ก่อให้เกิดการเผด็จการโดยชนกลุ่มน้อยได้ในที่สุด

ในทางด้านเศรษฐกิจ เห็นได้ชัดเจนมากเช่นงบประมาณในการก่อสร้างตามโครงการพัฒนานั้น นอกจากคุณภาพของ ๆ ต่ำกว่ามาตรฐานอยู่ไม่นานก็พังแล้ว สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ไม่ถึงมือประชาชน ในด้านการค้าขายก็ผูกพันอยู่กับคน เพียงบาง คนที่ใช้การ คอรัปชั่น ของข้าราชการเป็นเครื่องมือ

การคอรัปชั่น นอกจากจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศดังกล่าวแล้ว ยังเป็นตัวเร่งให้การรุกรานของคอมมิวนิสต์ได้ผลดียิ่งขึ้น และยังทำให้ประชาชน เหมินเฉยต่อ กิจกรรม ต่าง ๆ ของรัฐบาล เพราะประชาชนมองเห็นว่าการร่วมมือกับข้าราชการนั้น ไม่มีประโยชน์แก่ตนเอง แต่ผลประโยชน์จะตกแก่ข้าราชการเท่านั้น ปฏิกริยาที่เห็นได้ชัด ก็คือการเหมินเฉยต่อการบริจาศ การหลีกเลี่ยงภาษี ฯลฯ

เป็นการยากอย่างยิ่งที่จะกำหนดว่าอะไร คือการคอรัปชั่น ส่วนใหญ่ก็หมายถึงพฤติกรรมที่ถูกทำนองครองธรรม เช่น การกินสินบน

ฉ้อราษฎร์บังหลวง การใช้ระบบอุปถัมภ์เลือกที่รักที่ชัง สนับสนุนพี่น้อง อีกทั้งตนเองเป็นผู้ปฏิบัติและวางเฉย ให้ผู้อื่นกระทำการดังกล่าว

การกำจัดคอรัปชั่นจึงเป็น เรื่องที่รัฐบาล จะต้องดำเนินการอย่างรีบด่วน ด้วยมาตรการที่เด็ดขาด เหมาะสมและทันสมัย ใช้ได้กับทุกโอกาส ซึ่งแน่นอนย่อมจะหามาตรการดังกล่าวได้ยากอย่างยิ่ง โดยเฉพาะให้ได้ผลอย่างเต็มที่ในขั้นปฏิบัติด้วยนั้น เป็นความหวังที่เลือนลางเต็มที่

วิธีการอย่างหนึ่งซึ่งผู้เขียน คิดว่าถ้าจะใช้เป็นเครื่องมือในการกำจัดการคอรัปชั่น ให้เบาบางได้ คือ

การกำหนดความรับผิดชอบของผู้ บังคับบัญชา ต่อกรณีคอรัปชั่น ของส่วนราชการ ที่รับผิดชอบ เพราะเท่าที่ปรากฏมานั้น เมื่อเกิดการคอรัปชั่นขึ้นในส่วนราชการใด ถ้ามีเรื่องมีราวขึ้น ผู้กระทำการคอรัปชั่นเท่านั้น ที่ถูกดำเนินคดีหรือถูกลงโทษ ส่วนผู้บังคับบัญชา นั้น มักจะปฏิเสธความรับผิดชอบโดยสิ้นเชิง ทั้ง ๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน โดยที่เป็นการ

สะเพร่า ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และในบาง
ครั้งก็มีส่วนในการคอร์ปชั่นด้วยซ้ำ

ผู้ที่ถูกดำเนินคดีและถูกลงโทษจึง เป็นเพียงคน
เล็กๆ เช่นเสมียน หรือประจำแผนก ข้าราชการ
ชั้นสูง ๆ มักจะปลอดภัยทุกครั้ง

ผู้เขียนคิดว่า ผู้บังคับบัญชาของส่วนราชการ
จะต้องรับผิดชอบตามลำดับชั้น อย่างเดียวกับ
อำนาจการสั่งจ่ายเงิน เช่น สมมุติว่าเกิดการ
คอร์ปชั่นขึ้นในแผนกหนึ่ง โดยเสมียนเป็น
ผู้กระทำ ผู้ที่ถูกลงโทษ คือเสมียนผู้กระทำ
และผู้บังคับบัญชาดังแต่หัวหน้าแผนก หัวหน้า
กองและอธิบดี จะต้องเป็นผู้มีส่วนรับผิดชอบ

ด้วย ในฐานะที่ปฏิบัติงานเป็นผลเสียหายแก่
ทางราชการ จนเกิดการคอร์ปชั่น ความรับผิดชอบ
นั้นควรเป็นทั้งในด้านการชดใช้เงินคืน
ในกรณีอื้ออานาจรั้งบังหลวง ไปจนการงด
พิจารณาความดีความชอบ ลดขั้นเงินเดือน
และไล่ออก ในฐานะที่ปฏิบัติงานเป็นผลเสีย
หายแก่ข้าราชการดังกล่าวแล้ว

ผู้เขียนคิดว่า ความรับผิดชอบร่วมกันเช่นนี้
จะได้ช่วยป้องกันและกำจัดการคอร์ปชั่นได้บ้าง
เพราะทุกคน จะต้อง ช่วยกัน ขจัดการ คอร์ปชั่น
แทนที่จะช่วยกันส่งเสริมและสนับสนุน เช่น
ปัจจุบัน

รุ่ง แก้วแดง

คุณรุ่ง แก้วแดงครับ

เห็นด้วยที่อยากให้ผู้บังคับบัญชาสูง ๆ ขึ้นไปต้องรับผิดชอบด้วยเมื่อเกิดมีคอร์ปชั่น แต่
สงสัยว่า จะให้สูงขึ้นไปถึงระดับไหนครับ อาทิ ระดับสูงสุดของฝ่ายบริหาร ด้วยหรือ?

บ.ก.

จดหมาย ถึงบรรณาธิการ

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

๘ มี.ย. ๒๕๑๓

เรียน บรรณาธิการที่นับถือ

ผมติดตามอ่านวารสารข้าราชการอยู่เสมอแต่ไม่ทุกฉบับหรอกครับ สดแล้วแต่ว่าจะมีโอกาสเมื่อไร แต่ก็ไม่ใช่โอกาสที่จะจับอ่านอยู่เสมอ เพราะวารสาร “ข้าราชการ” ให้ความรอบรู้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างดีทีเดียว และจากการอ่านเมื่อ ๒-๓ ฉบับก่อน เกี่ยวกับการปรับเงินเดือนผู้มีวิชาชีพ ตามกฎ ก.พ. ฉบับ ๖๒๒ และ ฉบับ ๖๒๓ (๒๕๑๓) นั้นผมมีสิทธิได้รับด้วยหรือไม่ คือผมสำเร็จวิชาชีพชั้นสูง จากวิทยาลัยเทคนิค อัตรา ๙๕๐ ผมได้รับการบรรจุเมื่อ ๑ ต.ค. ๒๕๑๑ ฉะนั้นผมมีสิทธิได้รับการปรับเงินเดือนตามกฎ ก.พ. นี้หรือไม่ เพราะประกาศให้ใช้ตั้งแต่ ๑ ต.ค. ๒๕๑๒ และในตอนกลางเดือน มี.ค. ผมได้รับหนังสือ อนุมัติให้ผมบรรจุและได้รับเงินเดือน ๑ ขั้นผมอยากจะเรียนถามว่า

๑. ตามกฎ ก.พ. ฉบับนี้ผมมีสิทธิได้รับเงินเพิ่มอีก ๕๐ บาท จาก ๙๕๐ เป็น ๑๐๐๐ บาท ตั้งแต่ ต.ค. ๒๕๑๒ เป็นต้นมาด้วยหรือไม่

๒. ตามประกาศฉบับนี้ ผมจะมีสิทธิได้รับการปรับเงินเดือนก่อนการพิจารณาขึ้นเงินเดือนหรือไม่

๓. ถ้าเป็นไปตามนี้ผมมีสิทธิได้รับเงินเดือนอัตรา ๑๐๕๐ (บวกเงินขึ้น ๑ ขั้น) โดยการจ่ายย้อนหลังจาก ต.ค. ๒๕๑๒ มาด้วยหรือไม่

ที่ผมเรียนถามมาก็มีเพียงเท่านั้น หวังว่าคงได้รับความกรุณา บก. ตอบเป็นการส่วนตัว ด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง ถ้าหากได้หรือไม่ได้กรุณาตอบชี้แจง ด้วยนะครับ ผมกำลังรอด้วยความกระวนกระวายใจอย่างยิ่ง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจาก บ.ก. เพราะผมเคยถามเจียบมาหลายครั้งแล้ว ขออวยพรให้งานของวารสาร “ข้าราชการ” จงเจริญรุ่งเรือง และเป็นที่พึงของข้าราชการทุกท่านได้สืบไปชั่ววันดิน

ขอแสดงความนับถือ

พยงค์ วิสุทธิศรี

เรียน คุณพยงค์

ขอขอบคุณที่ให้กำลังใจแก่วารสารข้าราชการ ตามที่คุณเข้าใจนั้นถูกต้องแล้วทุกประการ และที่ไม่ตอบเป็นการส่วนตัว เพราะเห็นว่าคงจะเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นด้วย

บ.ก.

ข้อชัยพฤษ

เพื่อเตือนความทรงจำถึงความสำคัญของเดือนมิถุนายน วารสารข้าราชการขอนำรูปที่
ท่านผู้อ่านคงจะคุ้นเคยแล้วเป็นอย่างดีมาลงบนหน้าปกฉบับนี้ คงจะทำให้ท่านรักชาติไทยมากยิ่งขึ้น
และคงจะพยายามทำทุกอย่างที่จะเทิดทูนรักษาไว้ซึ่งความเป็นอิสระเสรีภาพตามวิถีทาง
ระบอบประชาธิปไตยของเรา ข้าราชการก็คงจะได้คำนึงถึงภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจาก
ประชาชนเป็นสำคัญ มีหิริโอตตปละในสิ่งที่ฝืนมโนธรรมฝ่ายสูง

ในโอกาสเดียวกัน วารสารข้าราชการได้อัญเชิญพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระ
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งถือได้ว่าเป็นรากฐานในแนวความคิดที่จะปรับปรุงระบบบริหารราช-
การแผ่นดิน พระองค์ท่านได้ทรงวิจยสภาพการณ์ต่าง ๆ อย่างรอบคอบ จึงเชื่อว่าทุกท่านคงจะได้
รับผลประโยชน์เป็นอย่างมาก อีกทั้งนักวิชาการที่อาจจะมีส่วนในการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุง
ระบบการบริหารงาน ก็ควรศึกษาพระราชดำรัสให้ลึกซึ้ง

เราขอขอบคุณทุกท่านที่ได้อุปการะ และให้คำแนะนำแก่วารสารข้าราชการ เรา
จะพยายามต่อไป
